

GORENJSKI GLAS

CENA 29.000 din — LETO XLII — št. 93

Kranj, torek, 5. decembra 1989

stran 3

Omajano
skupno življenje

stran 5

Plačilna
zavesa

stran 9

Tudi živali
morajo jesti

Mitinga resnice in prijateljstva v Ljubljani ni bilo

Režiserji in igralci so sedaj znani

Razcep v Jugoslaviji, ki sta ga povzročila prepoved mitinga resnice in prijateljstva 1. decembra na Trgu revolucije v Ljubljani, kar je slovenska oblast dosledno spoštovala, in nasprotni siloviti udar iz Srbije, izražen s totalnim bojkotom in zamrznitvijo vseh odnosov s Slovenijo, je bil vsaj za analitike jugoslovanske stvarnosti (in prihodnosti) pričakovani. Eden njih, slovenski pesnik in politik, podpredsednik republiške konference SZDL Ciril Zlobec, ga je umestil že v leto 1983, ko je nastal prvi spor med Srbijo in Slovenijo zaradi skupnih programskih jeder, pa se je potem najostreje stopnjeval prav med kulturniki do meje, ko sodelovanja že nekaj časa ni. Vse, kar se je vmes v politiki pozitivnega dogajalo, je bilo očitno trenutno, navidezno, neko blažilo in pregrinjalo spopada, ki je prvega decembra in praznična dneva pred njim bruhnil na dan.

Slovenija je v sorazmerno kratkem času, v dveh mesecih, zdržala dva strahovita, evforična pritiska: najprej ob sprejemu ustavnih dopolnil, pa sedaj, ko smo skladno z zvezno ustavo in svojo zavarovali svojo suverenost in pravni red. Ker je ta grozeči miting toliko legal na dušo Slovencev in ker se nam je zdel poguben tudi za Jugoslavijo, smo tako ravnali in ni treba zato ponabljati zakaj. Sposobni smo bili vzdržati ob dokaj pičli in tihi, izjemno sosede Hrvaške, podpori v nekaterih drugih delih Jugoslavije. To je ena plat dogajanja v Ljubljani in Jugoslaviji za letošnji rojstni dan federacije. Druga pa ni nič manj očitna. Režiserji, scenaristi in igralci v jurišnih, križarskih pohodih po Jugos-

slaviji, in eden ključnih je bil načrtovan za petek v Ljubljani, ker bi potem ostal samo še Zagreb, so si sneli maske. Ne, ne gre več za avanture lahkovernih skupin in za zunanji izraz brezizhodnosti v njihovih okoljih, ki uživajo v kričanju, sklicevanju na Jugoslavijo, enotno ZKJ, pa na svoje voditelje ter poniževanju zakonito izvoljenih predstavnikov v drugih okoljih, ki so menda zanič in jih sicer pošteno ljudstvo ni vredno. Gre za načrtno politiko v enem delu Jugoslavije, ki ji je mitingaški trojanski konj v Ljubljani neposredno sploh ne občuti tragedije Kosova), pa se je s panično potezo v okviru SZDL razkrila in napovedala Sloveniji gospodarsko oziroma vsesplošno vojno. Če me spomin ne vara, je nekaj takega zadnji počel Stalin v informbirojevskih časih, potem pa takih bojkotov ni bilo in so trgovale celo medsebojno skregane države. Ni treba podcenjevati te srbske poteze, ki ji utege čas prav kmalu pripisati žalosten nesmisel. Prav tako prvodecembarska zmaga nad mitingarji še ni zmaga razuma in treznosti. Zadana rana bo še povzročala hudo nevarne poteze in nanje je treba biti pripravljen. V tretje gre rado. Morda bo samo pot drugačna. To bomo videli že ta teden, na sejah nekaterih naših najvišjih organov v Beogradu. Nam nič drugega ne ostane, da se tudi v federalni prestolnici držimo tako, kot smo se pretekli teden. Če nas kdo hvali in se nam dobriča, še ne pomeni, da bo šel za nas tudi po kostanj v žerjavico.

J. Košnjek

Velikega mitinga v Ljubljani ni bilo - Okoli poldneva v petek pa je bil na Trgu revolucije vseeno "mini miting", ki ga je organiziralo okrog 40 Srbov in Črnogorcev, večinoma živečih v Ljubljani. Več kot mitingarjev je bilo domačih in tujih novinarjev, naključnih firbcev in miličnikov. Večina mitingarjev se je na opozorilo miličnikov, da je zborovanje prepovedano, razšla, najbolj razgreti pa so vztrajali, zato so jih miličniki privedli k sodniku za prekrške. Vsi so že na prostosti, plačati pa so morali povprečno po 900.000 dinarjev kazni ter 600.000 dinarjev za stroške postopka. Del mitingarjev se je nato preselil v pravoslavno cerkev v Ljubljani, kjer jih je paroh Peran Boškovič pozval k strpnosti. Žal je bil dogodek v Ljubljani v nekaterih srbskih sredstvih zlorabljen in prikazan kot nesluten policijski teror nad mitingarji. J. K., slika G. Šinik

Med konkretnim
in splošnim

Klasične (uradne) politične organizacije, ki se pre(s)navljajo in si iščejo svoje mesto v pluralnem političnem prostoru, si v prenovitvenem času "pomagajo" z različnimi parolami in slogani. Nekateri sodijo v povojni socialistični besednjak, drugi izražajo vizijo, ki se tudi sedanji mladi generaciji zdi neuresničljiva, iz tretjih "veje" demagogija, ki ji tudi politični laiki ne verjamejo dosti...

Tudi v radovljiški Socialistični zvezi se pri snovanju osnutka programa za naslednje konferenčno obdobje niso izognili sloganu, paroli, motu... Osnutek so sicer naslovili "Vsakomur pravica do lastnega prepričanja in dela za dober danes in boljši jutri" in zapisali vanj več sloganov, kot so Slovenija - moja dežela, V krajevni skupnosti od besed k dejanjem, Na volitve z našimi ljudmi - člani Socialistične zveze itd., vendar so ob splošnih usmeritvah podčrtali tudi to, za kaj konkretno se bodo zavzemali. Za obstoj šole na Koprivniku, za sanacijo kamnolomov na Jelovici, za dokončno rešitev problema odlagališča komunalnih odpadkov na Črnicu, za izgradnjo čistilne naprave v Radovljici, za iskanje rešitev, ki bi omilile posledice naraščajoče brezposelnosti...! Prav konkretnosti dajejo radovljiški Socialistični zvezi - ob (splošnih) usmeritvah republiške SZDL - lastno podobo in obraz, po katerem se loči od katerekoli druge občinske organizacije SZDL. Konkretnosti pa so tudi merilo, na podlagi katerega bo mogoče ob koncu konferenčnega obdobja ocenjevati, kako uspešna je bila SZDL v svojih prizadevanjih in zavemanjih.

C. Zaplotnik

Viharjev jeznih mrzle domačije

Vrba - Obletnica rojstva pesnika Franceta Prešerna postaja sedanjemu času potreba, ko se nas vse več in vse pogosteje vračamo ne le k njegovi poeziji, pač pa tudi v pesnikovo domačo hišo. To kaže tudi nedeljski obisk v Vrbi, saj je za razliko od prejšnjih let v nedeljo Prešernovo hišo obiskalo vsaj sto ljudi. Zvečer je bila v njegovi hiši spominska svečanost z recitalom slovanske romantike Viharjev jeznih mrzle domačije: recital slovanske romantike ob pesmih Prešerna, Mickiewicza, Lermontova in Puškina - pesnikov, za katere je značilna izjemna predanost domovini in narodu ter nenehno navzoča bridkost človeške intime - so pripravili Alenka Bole - Vrabec, Marko Črtalič in Igor Škrlič. Besedilo in slika: L. M.

Kmetijstvo in narava

Kmet kot varuh okolja

Časi, ko so predvsem na družbenih posestvih in tudi na nekaterih (usmerjenih) kmetijah kar tekmovali med seboj, kdo bo - ne glede na izdatke in negativne vplive na okolje - pridelal več in kdo bo bolj povečal porabo umetnih gnojil in škropiv, se počasi poslavljajo. Hektarski pridelki so sicer tudi zdaj pomembno merilo razvitosti kmetijstva, vendar pa ne edino, kot je bilo v času "revolucionarnega socialističnega napredka" in težnj, da bi tudi kmetijstvo industrializirali.

Strokovni posvet Kmetijstvo in okolje, ki ga je pred prazniki na Bledu pripravil Republiški center za pospeševanje kmetijstva pri Zadrugi zvezi Slovenije, je pokazal, da je za prihodnost človeštva bolj kot količina pridelkov

pomembna kakovost kmetovanja in pridelkov. Če je bila še pred nedavnim živinoreja največkrat omenjena zaradi smrada, je zdaj vse več opozoril, da je reja živali v velikih koncentracijah nevarna za podtalnico in za pitno vodo. Na družbenih posestvih je velike koncentracije pospeševala oblast, na kmetijah pa so nastajala nesorazmerja (preveč glav velike živine na hektar in težave z gnojevko in gnojem) zaradi zemljiške omejenosti z maksimumom in intenzivne tehnologije, ki je temeljila na dokupu krme. V večini razvitih dežel so kot zgornjo mejo za varno uporabo gnojevke in vseh gnojil že predpisali tri velike živine na hektar; sicer pa je po mnenju priznanih strokovnjakov temelj za ekološko uravnoteže-

Negotov kranjski hokej

Kdo bo plačal račune

Kranj, 4. decembra - Obstane nekranjskega hokeja in hokejskega kluba Triglav je vprašljiv. Uprava Poslovnoprireditvenega središča Gorenjski sejem je brez obvestila Hokejskemu klubu Triglav iz Kranja odpovedala termin zadnje tekme z Olimpijo II, odvzete pa so bile tudi vadbene ure ob sredah in četrtkih popoldne do pol osme ure zvečer, to je čas vadbe pionirskih selekcij. Hokejskemu klubu je bila tudi izdana faktura za novembrsko uporabo drsališča v višini 109,7 stare milijarde dinarjev za 129,5 ure uporabe drsališča, ob tem, da je ZTKO Kranj 15. novembra za uporabo drsališča že nakazala 26 starih milijard. Hokejski klub je dobival do novembra stari milijardo mesečne dotacije, sedaj pa tri sta-

re milijarde. Kot so včeraj povedali predstavniki Hokejskega kluba Triglav Franci Teran, Rudi Zalokar in Primož Strniša, računa ne bodo plačali, ker ga ne morejo. Obenem pa terjajo, da se problem financiranja kranjskega drsališča reši, da kranjska SZDL uresniči dogovor o financiranju, ki je bil sprejet 25. oktobra, ali pa naj se jasno odloči, ali smo v Kranju še za hokej ali ne. Nihče ne terja, da bi sejem živel hokej, vendar se hokejisti sprašujejo, zakaj je kranjski led najdražji in ne bi bilo morda bolje, če bi pozimi drsališče upravljala ZTKO. Hokejistov, blizu 200 jih je, in ljubiteljev hokeja, ki jih v Kranju ni malo, res ni treba vleči za nos, pravijo v klubu.

J. Košnjek

Javna razprava o ekologiji

Obvladovanje odpadkov

Kranj, decembra - Danes popoldne ob 16. uri je medobčinski svet SZDL za Gorenjsko sklical posvet na temo ekologija - učinkovito obvladovanje odpadkov. Povabljeni so strokovnjaki in odgovorni za ekologijo, predstavniki podjetij, ki se srečujejo z ekološkimi problemi ter seveda občani, ki jih ekološki problemi zanimajo. Središčni problem postaja ravnanje z odpadki, dolgo je bil podcenjen, sedanjí predpisi pa problematiko le deloma pokrivajo. Korak naprej predstavlja programski dokument "Zasnova ravnanja z odpadki v SR Sloveniji", ki daje poudarek tudi financiranju, organiziranosti in pridobivanju primernih lokacij.

GORENJSKI
več kot čisto

C. Zaplotnik

MIHA NAGLIČ
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Od Jalte do Malte

O tem, da se Jalta rima z Malto, čivkajo te dni že vrabci in tudi druge vrste tiči ne moremo mimo tega. Vprašanje, ali bo Malta res nova Jalta, je zastavljeno. Poznavalci pravijo, da ne bo, in novice iz malteških voda to potrjujejo.

Če hočemo delati kakršnekoli primerjave, moramo najprej obuditi spomin na tisto, kar se je zgodilo v letoviskem mestu na Krimu, kjer so svoj čas letovali car Nikolaj II., Čehov, Gorki in drugi imenitnejši. V dneh od 4. do 11. februarja 1945, ko je bil konec vojne že na vidiku in so sovjetske enote zmagoslavno prodirale proti zahodu, so se v Jalti sestali letoviščarji posebno imenitne vrste - »veliki trije«: Churchill, Roosevelt in Stalin - ter sprejeli štiri sklepe: 1. Nemčija se v celoti okupira, postavi pod zavezniško upravo in v ta namen razdeli na štiri cone (ena na Churchillovo vztrajanje pripade Francozom). Nemčija se denacificira, vojni zločinci pa postavijo pred sodišče (Nürnberg). Plača nad izdatno vojno odškodnino, predvsem pa ne sme nikoli več postati omembe vredna vojaška sila; 2. da ne bi prišlo do preloma med zavezniki, pripoznata ZDA in VB pozicijo, ki jo je že imela in zahtevala SZ - kar pomeni, da slednji tudi po vojni ostanejo dežele ob Baltiku in vzhodna Poljska, nasilno priključene leta 1940, po sporazumu s Hitlerjem. Poljska naj se na ta račun razširi proti zahodu, na račun Nemčije, vse do črte Odra-Nisa, komunistična vlada iz Lublina pa postane jedro bodoče poljske vlade; 3. SZ se obveže, da stopi tri mesece po kapitulaciji Nemčije v vojno z Japonsko; 4. Še istega leta se v San Franciscu skliče ustanovna konferenca OZN.

Že tedaj sta se torej o razdelitvi povojne Evrope pogovarjala predvsem dva, SZ in ZDA, sili, ki sta v vojni nosili levji delež in se tudi najbolj okrepili - SZ predvsem vojaško, ZDA pa tudi sicer. Evropa sama je bila takrat tako izčrpana, da bi pristala na vse mogoče rešitve, samo da bi bilo vojne konec.

Gotovo je, da je SZ zahtevala in dobila preveč: na račun velikanske škode, ki jo je v tej vojni utrpela, se je hotela razširiti proti zahodu. Interes ZDA pa je bil prepričati Stalina, da se jim pridruži v vojni proti Japonski, katere konec takrat še ni bil na vidiku. V vsem drugem so mu popustili. Zahodni zavezniki tako sploh niso zahtevali od Stalina, da se umakne z ozemlja, ki jih je pridobil v tajnem in nenačelnem barantanju s Hitlerjem in v toku vojne same. Sprejeli so le ohlapno in nedoločno obvezo, naj se v državah, ki jih je osvobodila oziroma okupirala SZ, postavijo demokratične vlade, izbrane na svobodnih volitvah. In ravno tu tiči tista jaltska napaka, ki ni bila le lepota: kaj se je po vojni dogajalo v »ljudskih demokracijah«, je znano...

Znano in očitno pa je tudi tisto, kar se v njih naposled dogaja zdaj, po štirih desetletjih okupacije, stagnacije, realnega socializma ali kakor se že temu reče. SZ se torej šele zdaj, po 45 letih, vrača v svoje meje, v prostoru, ki ga zapuša, pa prihaja do spektakularnih sprememb, katerih uravnoteženo obvladovanje bo gotovo glavna tema malteških pogovorov velikih dveh. Sovjetsko popuščanje v vzhodni Evropi torej ni nikakršen umik, je le poravnava jaltskih dolgov.

In kaj si lahko v primerjavi z Jalto obetamo od Malte? »Mnogovo«, pravi Gorbačov, katerega pozicija je veliko šibkejša od Stalinove leta 1945. Pa ne zaradi zunanje nemoči, temveč zaradi notranje šibkosti, zaradi negotove usode perestrojke kot glavnega notranjega projekta. George Bush je potemtakem kot sovjetski sogovornik močnejši od Roosevelta. Kaj pa Evropa? Njenih državnikov na malteških ladjah sicer ni bilo, a »velikima dvema« so dali vedeti, naj ne delata računov brez njih. Državniki ES, zaskrbljeni nad usodo perestrojke, so ameriškega predsednika prepričali, da nima prav, ko čaka, kaj bo iz vsega tega dogajanja na vzhodu; treba se je angažirati in pomagati, dokler so zahteve še vroče, še pred novo pezebo.

Veliki trije so svoj čas, zavestno ali ne, požegnali Evropo hladne vojne, velika dva pa lahko zdaj blagoslovita novo evropsko pomlad. Tokrat ne gre za to, da bi Evropo prekrojela po meri svojih interesov; pripoznati morata le novo podobo, ki si jo stara celina ustvarja sama.

Jalta se torej končuje z Malto.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Naročnina za IV tromesečje 370.000 din

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargl (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Safo (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavri Zlebir (socialna politika, Tržič), Dušan Humer (sport), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Drakster in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri DK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Časopis je oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Predsednik občinske konference SZDL Jesenice inž. Alojz Kalan:

»Na volitve z najboljšimi kandidati«

Jesenice, 4. decembra - Prihodnost jeseniške občine je v razvoju drobnega gospodarstva in manjših obratih, predvsem pa v kvalitetnejšem razvoju turizma, tudi zdraviliškega. Socialistična zveza bo delovala predvsem v krajevnih skupnostih. Na volitve s kandidati, ki imajo v svojem okolju ugled in uživajo zaupanje.

V jeseniški občini so v trinajstih krajevnih skupnostih od Rateč do Rodin ljudje najmožnejše organizirani v Socialistični zvezi, v krajevnih organizacijah, od koder prihaja precej pohud. Občina, posebej od Hrušice do Vrbe, bo v naslednjih letih temeljito spremenila svojo podobo predvsem zaradi novih prometnih tokov, medtem ko po drugi strani občine upravljeno skrbi, kaj bo z razvojem in prestrukturiranjem gospodarstva, ki je in še vedno temelji večinoma le na železarstvu.

O tem, kako občani spremljajo razvoj občine in krajev, o aktivnostih in novi vlogi Socialistične zveze smo se pogovarjali s predsednikom občinske konference SZDL Jesenice inž. Alojzom Kalanom.

»Kakšne možnosti ima jeseniška občina za nadaljnji razvoj, še posebej, ker se v naslednjih letih odpira karavana predor in gradi avtocesta, s tem pa se pomembno spreminjajo Jesenice in njena okolica?«

»Smo na meji dveh držav in zato pomembni za prometne povezave. Gospodarstvo večinoma stoji na železarstvu, v prihodnje pa ga je treba tako prestrukturirati, da ne bo slonelo le na proizvodnji jekla. Mislim, da je treba še naprej - zaradi lepote in prirodnih danosti, ki jih imamo - razvijati turizem, v Kranjski gori in okolici. A ne le

zimski in letni, temveč tudi zdraviliški turizem. Jesenice naj bi dobile prijaznejšo podobo, kot jo imajo zdaj, kljub osebnemu in blagovnemu prometu, ki se bo povečal zaradi gradnje predora in avtoceste Bratstva in enotnosti. Nove transportne povezave pa je treba čim bolj izkoristiti, zato tudi karavana poslovna skupnost ob predoru načrtuje vzporedne dejavnosti. Najbrž bodo zrasla tudi skladišča, terminali, kar ne nazadnje nudi tudi nove zaposlitve.«

»Gospodarstvo stoji na železarstvu, ki se modernizira, pojavljajo se tehnološki presežki. Kje so možnosti zaposlovanja mladih?«

»Z razvojem drugih panog, poleg železarstva, se bodo nudile možnosti zaposlovanja tako tehnoloških presežkov kot mladih. Po mojem je turizem in spet turizem tista dejavnost, ki je nismo do konca izkoristili ter seveda drobno gospodarstvo, od obrti, uslužnostnih dejavnosti in manjših proizvodnih obratov. To je tudi ena izmed najpomembnejših nalog jeseniške družbenopolitične skupnosti v prihodnjem obdobju.«

»V občini je trinajst krajevnih skupnosti, vsaka ima svoje značilnosti in vsaka še vedno dokajšnje razvojne možnosti.«

»Vsaka ima začetan razvojni program: od Rateč, znanih po Planici do turistične Kranjske gore in alpskega bisera Gozd Martuljka, Mojstrane s svojimi prelepimi dolinami in možnostmi planinskega in alpskega turizma, Hrušice kot pomembne recepcije vseh transportnih tokov, Jesenice, ki bi morale biti prijaznejše z nadaljnjo ureditvijo muzejske dejavnosti, starega jedra; Blejske Dobrave za neposredno bližino Vintgarja, Zirovnice s kulturnim izročilom. Ne bi smeli zanemarjati gorskega kmetijstva s Srednjim vrhom in drugimi vasmi, prav tako pa ne plavškega rova,

Planine pod Golico in planin pod Stolom s pašništvom in živinorejo. Opirati se je treba na prirodne danosti in na svoj razum.«

»Na kakšen način se bo Socialistična zveza vključila v vsa nadaljnja prizadevanja, v razvojne načrte in spremembe, ki se nakazujejo?«

»Tako kot doslej bo Socialistična zveza sodelovala in spodbujala uresničevanje konkretnih načrtov razvoja posameznih krajevnih skupnosti, poskušala animirati prebivalce, da pomagajo pri nalogah, ki jih narekuje življenje in razvoj. Delo Socialistične zveze bo predvsem v krajevnih skupnostih, med ljudmi, širše le tedaj, ko bo šlo za širši družbeni interes. Mislim, da bo v krajevnih skupnostih treba zaradi razmer, ki so, poskrbeti predvsem za socialno šibke občane in jim pomagati. Vsekakor pa bomo sodelovali z vsemi, ki se bodo strinjali s programom Socialistične zveze: z društvi, interesnimi združenji in drugimi družbenimi organizacijami.«

»Kakšne bodo priprave Socialistične zveze na spomladanske volitve?«

»Na spomladanskih volitvah bomo prvič po vojni na najbolj demokratičen in neposreden način izvolili naše predstavnike tako v občinski, republiške in zvezne organe. Ljudje bodo po svoji volji ocenjevali programe in se odločali, kdo bo zastopal njihove interese. V Socialistični zvezi bomo aktivnost usmerili v krajevne skupnosti, kjer bodo krajanji sami predlagali najbolj primerne kandidate, glede na njihovo sposobnost, uspešnost, ugled in zaupanje. Poskušali bomo kandidirati najboljše, a obenem se zavedamo, da prevzem odgovornih funkcij predstavlja v sedanjem času težko odločitev. Če pa kdo ni dovolj optimističen in si zaradi tega ne upa prevzeti odgovornosti, je tudi vprašljiv kandidat. Socialistična zveza si bo prizadevala, da bo imela najboljše, brez ozira na njihovo pripadnost gibanjem in svetovnemu nazoru.«

D. Sedej

Ivko Bergant, predsednik sveta za varstvo okolja v Tržiču:

Vse vode tečejo navzdol

Tržič, decembra - Jutri, v sredo, 6. decembra, ob 17. uri bo v paviljonu NOB v Tržiču okrogla miza na temo »Varstvo narave in planinskem in gorskem svetu«, ki ga organizira Svet za varstvo okolja pri predsedstvu Občinske konference socialistične zveze. Tržičani, ki jim je mar okolja, se bodo pogovorili o problematiki planinstva, planšarstva in o grobih posegih v gorsko naravo. Mi pa smo prav zaradi aktualnosti te problematike, ki zadeva tržičko občino, na pogovor povabili Ivko Berganta, predsednika sveta za varstvo okolja v Tržiču.

»Ivko Bergant, zakaj ste se odločili prav za to temo? Saj vemo, da so v Tržiču problemi onesnaževanja tudi nižje, v Tržiču samem.«

»Res da gorski svet ni najbolj onesnažen, odpadkov in škodljivih snovi se največ nalaga v dolini, a menim, da se vse začne tam zgoraj. V gore hodi vse več ljudi, predvsem vse več neosveščenih planincev, ki puščajo za sabo gore odpadkov. Ne le Triglav, kamor morajo cele ekspedicije čistilcev, danes so ogroženi vsi vrhovi, takole priročni, kot so tržičske planinske postojanke, pa še posebej. Vse bolj mažejo okolje tudi planinske kočice, ki imajo pralne stroje, kjer kuhajo, pomivajo, jim ostajajo odpadki. Civilizacija prinaša s seboj vse negativno.«

H kočji pod Storžičem nameravajo postaviti kar kontejner. To je vendar silno drago. Takih stvari si ne moremo privoščiti. Vse planinske kočice bi morale imeti tudi triprekatne greznice, pa še vseeno so

vprašljivi pralni praški in druge kemikalije, ki ostajajo tam, se z vodo izpirajo v pitne vode, v dolino. Saj veste, da vse vode tečejo navzdol.«

»Druga tema, o kateri nameravate jutri spregovoriti pa je planšarstvo. So tudi tu problemi?«

»Zelo pereči problemi! Lepo je videti trop ovac, ki se pasejo, zvončkajo. Prava idila. Toda, če je ovac preveč, kot se to dogaja v naših gorah, nastaja v naravi velika škoda. Kar poglejte Begunjsčico! Njen vrh je tako do živega popasen, da ponekod sploh ni več travnate ruše. Do skal je vse pojedo. Pa je Begunjsčica še pred nekaj leti slovela po bogastvu gorskega cvetja. Kriška gora je od Tolstega vrha pa do kočice en sam hlev, en sam ovčji iztrebek! Ovčjerejo bo treba omejiti, obvezno pa bodo črede morale imeti pastirje, sicer bo na vseh vrhovih prišlo do erozije.«

Problem pa je tudi mrhovina, ki ostaja za ovcami v gorah. Letos je na našem koncu kar dvakrat med njimi gospodarila strela. 26 ovac je ubilo v Storžiču, več kot 30 pa v Košuti nad Kofcami. Namesto da bi pobito žival zakopali, so jo enostavno porinili čez rob, na plezalne stene. Si lahko mislite, koliko je bilo tam muh, smradu? Plezalci so hodili po kosteh živali, po

mrhovini. Saj so krokarji čistili, toda vsega in tako hitro tudi oni ne zmorejo.

Tretji problem so pa umetna gnojila na pašnikih. Da se lahko preživi toliko drobnice, je seveda treba umetno gnojiti.

Vode vse skupaj spirajo v dolino. Vem, da bo marsikdo skočil pokonci, da se uporabljajo majhne količine, da to proti porabi umetnih gnojil na Sorškem polju, kjer so tudi podtalnice in pitna voda, ni nič. Pa vendar, se moramo enkrat dokončno vprašati: Je to res potrebno?«

»Zadnjič so se ljudje izpod Dobrče razburjali zaradi grobih posegov v Dobrčo s cesto, ki vodi na vrh gore. Bojijo se za vodo, ki jo dobivajo iz te gore, da bi jim ne presahnila.«

Tudi o tem bo govora. Kaj si delavci Gozdnega gospodarstva dovolijo, človek včasih kar verjeti ne more. Ne le, da na novo urezane ceste in vlake kazijo izgled gore. Ceste utirajo tudi na takih mestih, kjer je pravi nesmisel. Izgovarjajo se, da je potrebno za eksploatacijo gozdov na nedostopnih mestih. Koliko takih mest imamo! Potem bi potrebovali vlak na vsakih 100 metrov!

Razumemo, da je treba zaradi eksploatacije gozdov speljati cesto na Pokljuko, Jelovico, toda ne posegati tako grobo v gorski svet! Cesto z Ljubelja na Preval hočejo narediti tam, kjer je 70-odstotna strmina! Gozdno gospodarstvo ima v rokah škarje in platno. Kdo jim daje vse te pravice?«

Na našo okroglo mizo smo povabili tudi Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter komite za varstvo okolja in gospodarjenje s prostorom in druge, da nam pomagajo. Vabimo vse Tržičane, da se udeležijo naše okrogle mize. Marsikaj bi prav oni lahko argumentirali.«

D. Dolenc

Prvi korak po ukinitvi sisov

Zamenjava tabel na vratih

Škofja Loka, 4. decembra - Po novem letu samoupravnih interesnih skupnosti (razen za področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja) ne bo več, v »prehodnem« letu 1990 bodo pripravljene podlage za bolj učinkovito, racionalno, strokovno, tudi v trg obrnjeno javno (državno) upravo. Prvi korak k temu cilju, ki pomeni predvsem bistveno večjo centralizacijo zbiranja in odločanja o delu slovenskega družbenega proizvoda za skupno in splošno porabo, pa je - gledano z oči davkoplačevalca - preprosta zamenjava tabel na vratih sisov.

V občinah se odločajo za različne načine vključevanja strokovnih služb sisov pod streho upravnih organov. V Škofji Loki so osvojili model, po katerem bodo zaposlene iz sisov družbenih dejavnosti preselili pod firmo sekretariata za občo upravo in proračun, zaposlene iz sisov materialne proizvodnje pa v komite za družbeno planiranje in urejanje prostora. Administracijo iz obeh hiš bodo zliili v eno.

Prihodnje »prehodno« leto bo hkrati rešeto za presežke delavcev bodoče so-

dobne javne uprave. V Sloveniji zaenkrat govore o številki 1700 ljudi, ki predstavljajo kar lepo papirnato tovarno. Koliko presežkov ljudi bo v gorenjskih občinah, kjer so bili že doslej dokaj racionalno organizirani, se še ne ve. Tudi to ne, v katerih strokovnih službah (ali sedanjih sisovskih ali upravnih) bodo ti presežki. V Škofji Loki so se pametno odločili, da bodo vsi deležni enakih meril, na tehtnici bo torej strokovnost, znanje, uspešnost vsakega posameznika. Zelo verjetno pa bodo presežki predvsem na manj zahtevnih (administrativnih) delih, saj jim strokov-

nih ljudi na ključnih funkcijah v občinski upravi manjka (zlasti v komiteju za družbeno planiranje ter v Zavodu za družbeni razvoj).

Ukinitve sisov pomeni tudi ukinitve samoupravljanja na tem področju, ki - resnici na ljubo - zaradi nenehnih intervencijskih omejitev skupne porabe od zgoraj zlasti zadnja leta skorajda ni imelo s čim samoupravljati. Za mnoge delegate, zlasti »uporabnike«, bo torej ukinitve sisovskih skupščin celo olajšanje. Tudi ožjih strokovnih teles, odborov za razvoj, po novem letu ne bo več. Namesto njih bodo v Škofji Loki na zadnjih letošnjih skupščinah sisov ustanovili trinajst odborov, ki bodo izvršnemu svetu in občinski skupščini, odgovornima za razvoj posameznih področij družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture, dajali strokovna mnenja in predloge.

H. Jelovčan

V Sloveniji odredbe o prepovedi prometa, prepovedi sestajanja na javnih mestih in omejitvi gibanja ne veljajo več

Omajano skupno življenje

"Reakcija predsedstva SZDL Srbije, ki je prišla z odpovedjo mitinga resnice v Ljubljani, še dodatno potrjuje pravilnost odločitve o prepovedi mitinga. Skladno z veljavnimi zakoni smo zavarovali suverenost naše slovenske države, in tako odločilno, pa ne samo v Sloveniji, zavarovali krepitev demokracije. Izvršni svet bo dosledno izpolnil naročilo svoje skupščine. Slovenija bo seveda še naprej spoštovala in uresničevala ustavo Jugoslavije. Tudi tisto določilo v njej, da je vsaka republika odgovorna za lasten razvoj in skupni razvoj Jugoslavije. Tako smo delali doslej in tako bomo ravnali tudi v prihodnje. Najnovejši dogodki pa ponovno postavljajo na dnevni red vprašanja smisla našega skupnega življenja, uresničevanje vrednost sodobnega civilizacijskega sveta. Na srečo tako ne mislimo samo v Sloveniji, kjer smo že doslej živeli od lastnega dela in pameti in tudi v prihodnje nam ne preostaja nič drugega."

To je med drugim dejal predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Sinigoi in svoj nagovor državljanom Slovenije končal z besedami, "da k ureditvi razmer v Jugoslaviji in pri sebi doma največ prispevamo tako, da se vedemo pokončno, dostojanstveno in se ne pustimo izzvati, tako kot se to pritiče suvereni državi, ki imajo svojo suvereno državo, in mi smo si jo z ustavnimi dopolnili še bolj utrdili. Prepričan sem, da bomo zrelo prestali tudi to preizkušnjo".

V nedeljo se je sestel ZIS, včeraj pa predsedstvo SFRJ

Zakone je treba spoštovati

Beograd, 3. decembra - V nedeljo se je na celodnevni izredni seji šeset zvezni izvršni svet in obravnaval najnovejšo razmere v državi. Iz sporočila s seje, ki je bilo objavljeno v nedeljo kasno zvečer, izhaja zahteva, da je treba v državi spoštovati ustavo in zakone in zavarovati legalno izvoljene federalne organe oblasti. Oviranju sprejema bistvenih reformskih zakonov je treba narediti konec in razvoj graditi na političnem in gospodarskem pluralizmu, demokraciji in odprtosti v svet. Razgovori o tuji pomoči Jugoslaviji so sedaj v odločilni fazi, zato je vse, kar se sedaj dogaja v državi, slaba usluga tem prizadevanjem. Zvezna vlada bo predlagala takšne spremembe ustave, ki bodo zagotovile integriteto ter celovitost Jugoslavije ter normalno delovanje bistvenih funkcij federacije, kot so obramba, zunanja politika in varnost. V Jugoslaviji mora delovati trg, zato so vsi poskusi njegove rušitve ali omejevanja neustavni.

Včeraj ob desetih je bila sklicana seja predsedstva države. Edina informacija o tej seji je bila izjava člana predsedstva države iz Makedonije Vasilja Tuporkovskega, ki je med drugim dejal, da bo predsedstvo vse prisililo k spoštovanju ustavnosti in zakonitosti, k spoštovanju institucij političnega sistema, kar naj bi omogočilo reševanje razmer.

Za jutri je sklicana tudi seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

J. K.

Paleta škofjeloških ekoloških problemov in rešitev

Kdaj bodo kazni resnično kaznovale?

Škofja Loka, 4. decembra - Tri leta so v ekološkem koledarju zelo kratek čas. To dejstvo potrjuje tudi poročilo o odkrivanju in reševanju problemov onesnaženega okolja v škofjeloški občini v tem in prejšnjih dveh letih. Iz njega namreč veje ugotovitev, da so Ločani v tem času sicer večinoma zajezili nadaljnje poslabševanje okolja. Na nekaterih področjih so dosegli tudi vidna izboljšanja. Žal pa so posledice podedovanega stanja oziroma dolgoletnega zanemarjanja tega pomembnega dela kakovosti življenja hude in jih ni mogoče odpraviti čez noč. Za to obdobje je tudi značilno, da z razvojem raziskovalnega dela, z novimi raziskovalnimi nalaganji, ki jih je pretežno financirala občinska raziskovalna skupnost, Ločani odkrivajo vedno nove in težje rešljive probleme: hrup, onesnaženost podtalnice Sorškega polja, povečanje naravne radioaktivnosti in visoke doze radona v hišah na območju Žirovskega vrha in podobno. Še naprej se poslabšuje tudi ekološka slika gozdov, zlasti zaskrbjujoča je ugotovitev, da propadajo celo gozdovi na območjih, kjer ni niti industrije niti omembe vrednega onesnaženja iz zasebnih kurilšč.

Kakovost škofjeloških vodotokov, zlasti obeh Sor, se kljub trem čistilnim napravam (Škofja Loka, Železniki, Žiri) poslabšuje, poleg bakteriološkega je opazno tudi kemijsko onesnaženje. Povečava preobremenjenosti čistilnih naprav je nujna, čeprav le gašenje posledice onesnaženja od izvirov navzdol. Razen tega so čistilne naprave tudi posledne onesnaževalke okolja. Blato iz njih, ki ga rabijo za gnojenje kmetijske zemlje, je zaradi vsebnosti težkih kovin in organskih spojin potencialni vir zastrupitve zemlje, hrane in pitne vode. Konkretno o onesnaženosti zemlje v škofjeloški občini se nimajo nikakršnih strokovnih podatkov in analiz (razen iz nadzora radioaktivnosti v okolju Rudnika urana Žirovskega vrha). Dela se nameravajo lotiti v naslednjem letu.

Čeprav so nekatera podjetja (Rudnik urana Žirovskega vrha, Marmor) izboljšala kakovost svojih odpadnih voda, je še vedno kar polovica vzetih vzorcev odpadnih voda iz industrije neustreznih, vse več je v njih težkih kovin, fenolnih snovi, organskih topil, mineralnih olj in drugih strupov. Vodnogospodarska inšpekcija je zaradi tega izdala kar 36 odločb, v katerih (praktično

od večine podjetij) terja sanacijske programe za čiščenje odpadnih voda. Strožji nadzor pa bo v prihodnje potreben tudi pri zasebnih podjetnikih in obrtniki, ki v katastrofo onesnaževalcev še niso "obdelani", ne bi pa kazalo izvesti niti tako imenovanih "fusarjev".

Sorško polje - gorenjska greznica

Splah imajo v škofjeloški občini z vodami velike križe in teža. Analize vzorcev podtalnice Sorškega polja, ki je eden največjih rezervatov pitne vode v Sloveniji, so kritično onesnaženi, zaradi česar Ločani tudi ne morejo uporabljati črpališč (Lipica, Godešič) za preskrbo Škofje Loke s pitno vodo. Sorško polje je zlasti po izgradnji vodne elektrarne v Mavčičah postalo gorenjska greznica.

V republiških inšpekcijah so opravili poostrene preglede in za prve dni decembra napovedali objavo naslovov najhujših onesnaževalcev podtalnice Sorškega polja. V Škofji Loki so že pred štirimi meseci pripravili osnutek odloka o zaščiti podtalnice ter ga ponudili tudi sosednjima kranj-

dogodki zadnjih dni, izsiljevanja in grožnje, omalovaževanje in ponižanja, pa so bili vrh pritiškov proti slovenskim stališčem do skupnega življenja v Jugoslaviji. Jugoslavije danes ni več mogoče prekrejati in utemeljevati z nekaterimi spornimi včerajšnjimi vrednotami. 1. decembra ne more nadomestiti 29. novembra. Smo za popolno uveljavitev nacionalnih držav, moderne zvezne države, moderne, učinkovite, demokratske federacije v okviru združene Evrope. Tudi v prihodnje bomo rekli ne poskusom, ki zaradi resnične ali navidezne skrbi za življenje Srbov in Črnogorcev na Kosovu skušajo v Jugoslaviji uvajati totalitarni družbeni red. Jugoslavija je naša prostovoljna odločitev. Nikomur ne bomo dovolili, da nas podi iz nje. Jugoslavija je naša država. Državljeni Slovenije imamo pravico biti drugačni. SZDL Slovenije je osupla zaradi izjave srbske SZDL, ne more razumeti, da je nosilec tega SZDL. Izjavo SZDL Srbije zavračamo, pravijo člani izvršnega odbora SZDL Slovenije.

Novi cilji napadov

Ker invazija na Slovenijo, planirana na nesojeni novi državni praznik 1. decembra, ni uspeła, je bilo pričakovati, da se bo srd preusmeril tudi na državno predsedstvo in še posebej na predsednika dr. Janeza Drnovška, ki mu očitajo, da je preveč Slovenec in kot takšen trojanski konj za slovenska stališča v federaciji, da je premalo Jugoslovian in da nima pravice javno ocenjevati položaja v državi, pa na zvezni izvršni svet in partijski vrh. Zvezni čeka se bo sestel jutri, vlada in pred-

Rekli so:

DR. RAJKO PIRNAT, podpredsednik IO Slovenske demokratske zveze: "SDZ se dosledno zavzema za strankarski pluralizem in obstoj opozicije v Sloveniji, zlasti glede notranjih vprašanj. Vendar je po zadnjih dogodkih ogroženost Slovenije od zunaj takšna, da je treba zagotoviti narodno enotnost. Zato SDZ predlaga ustanovitev Sveta narodne enotnosti, ki naj bi ga sestavljali predstavniki vseh organizacij, ki se zavzemajo za samostojen razvoj Slovenije in njeno suverenost. Ta svet bi moral delovati pri skupščini ali kakšni drugi nevtralni organizaciji."

DUŠAN SEMOLIČ, sekretar republiške konference SZDL: "Poteza vodstva SZDL Srbije ne preseneča. Politika nasilja je bila presenečena nad odločnostjo slovenske družbe, da bo branila svojo suverenost in samospoštovanje z vsemi pravnimi ukrepi. Njihov scenarij trojanskega konja, ki naj bi ga predstavljali pohodniki sredi naše Ljubljane, se je podrl. Ko smo dejali, da svoboda in suverenost za nas nimata cene, ki bi jo sprejeli, se je vodstvo SZDL Srbije začelo k ukrepom, ki so bili zadnjič uporabljeni za časa Stalina. Kar se bo še dogajalo, je pomembno, da ne klonemo, da povemo, proti čemu smo, ne le danes, ampak tudi jutri."

MILOŠ PROSENC, sekretar predsedstva CK ZKS: "Pokazalo se je, da so Kosovopoljci pripravili miting v Ljubljani pod varstvom srbske politike. Tej politiki gre bolj za destabilizacijo kot stabilizacijo države, da bi pred lastnimi ljudmi obdržali svoj prav in resnico. Ker smo bili mi odločno proti mitingu, so to morali v Srbiji priznati. To pa so naredili na način brez primere v katerikoli federativni državi. Mi ne smemo goziti, kaj bi mi lahko vse naredili. V federaciji lahko živijo skupaj samo suvereni narodi. Reagiranj srbske politike je zame agonija neke neuspešne politike. O tem se bomo morali pogovoriti, 6. decembra bo plenum CK ZKJ. Kot ponavadi se nas bodo spet lotili. V ZKS pa ne smemo pozabiti, da mitingaš nastopajo tudi v imenu politike ZKJ. Mi pa smo njen del in se s takimi nastopači tudi s tega vidika ne moremo strinjati."

JOŽE ŠKOLC, predsednik ZSMS: "Lahko rečem, da je miting v Sloveniji zadnjih 14 dni vendarle že bil. Ni ga pa še konec. Poučilo je to, da ga je pri nas začela slovenska in do vrha pripeljala srbska SZDL. Sporočilo SZDL Srbije je pravzaprav dobrodošlo. Odpilnilo je dvom, da je mogoče za miting iskati iracionalne sile, bokarje z načetiimi mozgani, ki so odšli z vajeti. Imamo dokaz, da gre za strategijo srbske politike za nadvlado v Jugoslaviji. Odprle se bodo diskusije, ali so bile reakcije slovenskih oblasti prežobne. To pelje k temu, da bomo mi krivi za morebitno državljansko vojno. V to diskusijo se ne gre ujeti. Na odkrite grožnje se odgovarja z legitimnimi sredstvi. Prvi december postaja dan razhajanja v Jugoslaviji. Praznik poenotenja po vzorcu protihirakratske revolucije ne more biti. Prvi december bo dan premisleka o prihodnosti Jugoslavije, ne le dan obračuna stroškov skupnega hivanja. Ni treba čakati na razkol v ZKJ, ampak je treba v skupščini začeti diskusijo o prihodnosti Slovenije in Jugoslavije."

sedstvo pa sta se sešla v nedeljo. Napovedani petkov miting v Beogradu, ki naj bi nadomestil ljubljanskega, je odpadel, vendar mitingaški strategiji niso mirovali. Kar nekaj jih je bilo v Srbiji in Črni gori, pa v Bosni in Hercegovini, v krajih, kjer žive Srbi in Črnogorci. Razen zmerjanja Slovencev in zahtev po Drnovškovo odstopu so se znesli nad bo-

sanskohercegovo vodstvo, ki ni odločno in podpira Slovence in Hrvate. Črna gora, vsaj njen mitingaški preterjeni del, je obsodil Slovenijo in soglašal s srbskim pozivom bojkota Slovenije, vendar črnogorska SZDL srbske

reševanju problemov ter uresničevanju reforme. Zadnji dogodki pa bodo zanesljivo otežilo delo zvezni vladi pri sprejemu ključnih reformskih zakonov. Spopad med dvema koncepcijama federacije se bo zanesljivo prenesel v skupščino, ker vsaj po ljubljanskih izkušnjah sodeč miting ni bil niso več najboljša orožja za izpolnitev volje ljudstva, ki pa je v Sloveniji, kjer vlada policijski režim, kot slišimo sedaj, potlačena. Na Kosovu, v Srbiji, menda policija veliko lepše ravna z ljudmi...

Razpad Jugoslavije

To je nosilna misel večine tujih komentarjev zadnjih dogodkov v Sloveniji, oziroma Jugoslaviji. Slovenija, kljub sprejetim policijskim ukrepom, je bila v večini primerov prikazana v pozitivni luči, medtem ko za Srbijo, ki naj bi se s tem dejanjem dokončno razkrila, pa to ne velja. Pravijo, da so to usodni dnevi za prihodnost Jugoslavije, ki pa zanesljivo ne bo več taka, kot je bila. Ne razumejo pa naših notranjih odnosov. Avstrija je bila zaskrbljena in je vsaj na Korškoem uvedla posebne ukrepe, posebej pa so poudarjali navezanost Slovencev na tej in oni strani meje. Nemci so srbsko potezo ocenili kot najhujšo zaostritev odnosov v jugoslovanski federaciji. To je Srbom uspešno, ni jim pa, da bi Slovenijo očrnil kot deželo, ki s policijo zatira demokratske množice. V ZRN je jasna ločnica med Slovenijo, ki se je demokratizirala v neposrednih spopadih, zlasti v Srbijo, slednja pa ostaja zvesta stalinističnim izročilom. Angleži so dejali, da je Jugoslavija s tem naredila prvi korak k razdelitvi. Če bo to res, potem federalni organi ne bodo mogli več delovati, vključno s partijo. Moskva je v glavnem molčala, v ZDA pa pišejo o začetku razpada komunistične Jugoslavije.

Zadnji dogodki zanesljivo ne bodo pomagali našim predstavnikom, ki ta teden odhajajo v tujino. Predsednik Drnovšek je včeraj odšel v Zvezno republiko Nemčijo, kjer so nam voljni pomagati, vendar pod pogojem, če bomo ubrali demokratsko, reformno pot razvoja. K nam prihaja ta teden francoski predsednik vlade Rocard in tudi on je svoje poglede na Jugoslavijo vtiril v to smer.

J. Košnjek

glede bojkota Slovenije ni podprla. Hruška stališča so v tem primeru mnogo jasnejša in sorodna, če že ne enaka slovenskim, saj je bil Zagreb predviden za naslednji miting, vodstvo BiH se o teh vprašanjih sestaja danes, Makedonci pa se vsaj na osnovi nedeljskih poročil niso opredelili ne za slovenska ne za srbska stališča, ampak so pozvali k razumnemu

jo dobila vsa gospodinjstva na Gorenjskem oziroma v škofjeloški občini, z navodili ljudem, kako naj na "domačem pragu" skrbijo za čim čistejši zrak, vode, zemljo in kako naj ravnajo z odpadki.

Pobuda škofjeloške skupščine svetu gorenjskih občin, da bi na Gorenjskem enotno pristopili k reševanju shranjevanja komunalnih odpadkov, doslej še ni dala sadov. Podobno slabo kaže z regijskim odlagalščem za posebne odpadke, ki so še vedno skladiščeni na tovarniških dvoriščih. Očitno nihče nima primerne lokacije za odpadke. Gorenjci tokrat nismo edini vrtičkarji. Odlagališča posebnih odpadkov še nima nobena regija v Sloveniji. Seveda pa nas to ne opravičuje.

Radon v hišah

O Rudniku urana Žirovskega vrha in njegovem vplivu na okolje, posebej še na zdravje okrog 300 najbližjih prebivalcev, je bilo že ogromno rečenega tako iz ust laikov kot strokovnjakov. Meritve kažejo, da zaradi delovanja samega rudnika ljudje (razen otroci) niso posebno ogroženi, ugotovljeno pa je bistveno povečanje naravnega sevanja v okolju in kopičenje radona v stanovanjskih hišah v zimskem času, ki glede na priporočila svetovne zdravstvene organizacije presega še dovoljene mejne vrednosti in škodljivo vpliva na določene skupine prebivalcev.

Ločani bodo od republiške sanitarne inšpekcije izterjali navodila, kako naj rudnikovi sosedje zmanjšajo koncentracije radona v hišah (pri čemer je zelo pomembno redno prezračevanje), kasneje pa bodo dobili še strokovna navodila za sanacijo objektov oziroma gradnjo novih ter na osnovi dodatnih meritev ev. omejitvi urbanizacije.

Ekološki policaji

Bernarda Podlipnik, ekoložinja v Zavodu za socialno medicino in higieno v Kranju: »V inšpekcijskih službah bo treba narediti red. Vodnogospodarskih inšpektorjev je na Gorenjskem premalo, sanitarni inšpektorji se preslabo organizirani. Dokler se inšpekcije ne bodo številčno in strokovno okrepile, republiške pa se ne hude otepati svojih pristojnosti, bodo vse zahteve v zvezi z varstvom okolja zaman. Gorenjska ekološka služba lahko z ekološkega stališča pripravi organizacijsko shemo učinkovitejših inšpekcijskih služb. Podoben recept, to je več stroke (in denarja!) za reševanje ekoloških problemov priporočam tudi podjetjem in izvršnim svetom.«

Stroški ekološke sanacije so običajno za podjetja visoki, vendar vse bolj postajajo ne le ekološka, ampak tudi ekonomska nujna. Evropski standardi na področju varstva okolja so strogi in mi želimo v Evropo, kajne?

Nima smisla pogrevati zgodovine investicijskih projektov, v katerih ekološki (in energetski in še kateri) pogled ni bil pomemben. Poslej mora biti drugače! Drugačnja mora biti tudi kazen za ekološke grehe, ki bo podjetje (ali posameznika) namesto vzvišenih besed prepričala, da je cenjeje posodobiti proizvodnjo. Žal smo od tega še zelo daleč, zato se ne čudimo, če so tudi koraki v rešitve ekoloških problemov kratki in počasni, če narava in z njo mi še naprej po obrokih umiramo. Za podkrepitev: kazni niso bile poplavljen od leta 1987, zdaj pa se povečujejo za desetkrat. Torej v republiki k že tako nizkim izhodiščnim kaznim ne znajo pridati niti inflacije...

H. Jelovčan

KRATKE Z GORENJSKE

Poleg kanalizacije tudi trgovina - V krajevni skupnosti Voglje v kranjski občini so se že letos skupaj z Vodovodom Kranj lotili priprav za ureditev kanalizacije. Tako so naročili izdelavo projektov. Že prihodnje leto, ker v Trbojah še ne bo čistilne naprave, nameravajo poiskati začasno lokacijo za ponikovalnico in vanjo speljati odpadne vode. Če bo le denar, pa naj bi proti koncu prihodnjega leta zastavili tudi s prenovo in razširitvijo sedanje klasične živilne trgovine v samopostrežno. Preureditev trgovine je v programu tega srednjeročnega obdobja in tudi v programu delovne organizacije Živila. Prenove bi se tudi že lotili, vendar so v zadnjem obdobju imeli precej stroškov pri urejanju telefonije, elektrike in sistema kableske televizije. Na sliki: sedanja trgovina v Domu vaščanov v Vogljah je že nekaj časa premajhna. - A. Z.

Razlike

Nižnikokrat slišimo pri oblikovanju srednjeročnih in potem največkrat še bolj pri dogovorjanju o letnih programih v skupščinskih in v klopeh samoupravnih interesnih skupnosti, ki zadevajo krajevne skupnosti v občinah, lahko pripomočnik delegatov: v odmaknjenih oziroma hribovskih krajevskih skupnostih nimamo niti še nehotene preskrbe s pitno vodo, nimamo telefona, niti urejenih potov, kaj šele cest do posameznih domačij... V dolini oziroma v urejenih središčih pa jim za vse to ni treba skrbeti. Kako naj potem mladi ostajajo na domačijah; in če teh ni, kako naj potem brez šole v kraju še obdržimo kulturo... in zadržimo korak z ostalimi, razvitimi oziroma prepričimo, da ne bodo razlike vedno večje?

Konec novembra je na srečanju predstavnikov krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše in organizacij v njej skupaj z organizacijami in predstavniki tistih, ki so pomagali pri uresničevanju programa te krajevne skupnosti, predsednik radoviške občinske skupščine inž. Marko Bezjak govoril tudi o tovrstnih razlikah. Rekel je, da so tovrstne razlike med višje ležečimi in mestnimi krajevnimi skupnostmi bile, so in bodo tudi v prihodnje...

Velja se zamisliti o napovedi te ugotovitve. Ne gre ji oporekati. Prav gotovo razlike bodo še naprej, vendar pa bo od jutrišnjega dogovorjanja in novi organiziranosti oziroma oblikovanju razvojnih programov odvisno, kako velike bodo te razlike v prihodnje. Ob pripravljenosti ljudi v odmaknjenih krajih (krajevskih skupnostih), da bi bile razlike vedno manjše, se bo še kako tehtala tudi sposobnost (in pripravljenost), ali resnično tudi odgovornim v občini ni vseeno, kakšno bo življenje v hribovskih ali odmaknjenih od mesta. Na to velja misliti že v sedanjih predvolilnih programih.

A. Žalar

Pionirji-gasilci so letovali

Kranj - Čeprav so že nekaj let sredstva občinskih gasilskih zvez precej skromna in predvsem omejena, zveze vsako leto poleg ostalih dejavnosti poskrbijo tudi za letovanje pionirjev-gasilcev na morju. Tudi letos je iz posameznih gorenjskih občin letovalo kar lepo število pionirjev-gasilcev na Debelem rtiču pri Ankaranu; iz kranjske občinske gasilke zveze 49, iz tržiške 24 in iz jeseniške 27. (ip)

Pregled po društvih

Kranj - Občinske gasilske zveze na Gorenjskem so imenovale posebne komisije, ki bodo obiskale vsa gasilska društva po občinah. Med obiskom bodo pregledovale opremo, usposobljenost motornih brigad in zalogo goriva. Ocenjevale pa bodo tudi letošnjo dejavnost društev oziroma uresničevanje programov po posameznih mesecih. (ip)

Velik obisk v okrepčevalnici

Kranj - v okrepčevalnici Društva upokojencev v Tomšičevi ulici v Kranju je zadnje čase vedno živahno. Vanjo radi zahajajo upokojenci, ki so po narodnosti tudi iz drugih republik. Večkrat kdo reče, da je ta prostor neke vrste Jugoslavija v malem. Od srede novembra, je okrepčevalnica odprta vsak dan že od 15. ure naprej.

Obrambno in samozaščitno usposabljanje

Kranj - Svet za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito občine Kranj je konec novembra potrdil dopolnjeno sestavo predavateljskega aktiva za obrambno in samozaščitno usposabljanje na temo Prometna varnost. Tako bo v četrtek, 7. decembra, ob 12. uri v sobi 9 stavbe občinske skupščine v Kranju predavanje za vse predavatelje aktiva. Jelko Kacin bo predstavil končno verzijo videokasete Prometno ogledalo, Martin Matko pa bo predstavil organizacijske in tehnične napotke za predavanja v krajevnih skupnostih ta in prihodnji mesec.

A. Z.

ureja ANDREJ ŽALAR

V KS Šenčur praznujejo

Ob telefoniji še vrsta drugih aktivnosti

Šenčur, 4. decembra - V nedeljo se je v krajevni skupnosti Šenčur v kranjski občini začel teden prireditev ob letošnjem krajevnem prazniku. Tudi tokrat so praznovanje začeli člani AMD Šenčur s tradicionalno propagandno vožnjo po ulicah krajevne skupnosti. Na programu bo ves teden več športnih prireditev, osrednji pa bosta jutrišnja (sreda) slavnostna seja krajevne skupnosti v prostorih gasilskega društva Srednja vas ob 18. uri in sobotna proslava, ki bo ob 18. uri v Domu Kokrške čete v Šenčurju. Takrat bodo podelili tudi priznanja najzaslužnejšim krajanom in organizacijam.

Poleg Turističnega, Avto-moto, Gasilskega... je letos še posebno aktivno Športno društvo...

Čeprav je bila letos v krajevni skupnosti Šenčur, ki ima v Šenčurju in Srednji vasi v kranjski občini že okrog tri tisoč prebivalcev, osrednja akcija izgradnja telefonije, so potekale različne aktivnosti tudi na drugih področjih. Med zelo aktivnimi so bila predvsem nekatera društva, kjer velja še posebej opozoriti na živahno dejavnost v Avto motu, Turističnem in Športnem društvu ter v Gasilskem.

Nekaj časa so si v krajevni skupnosti prizadevali, da bi skupaj s telefonijo zgra-

dili tudi sistem kableske televizije, vendar so za to akcijo, ki bi bila prav gotovo velika pridobitev, zbrali premalo interesentov. Strošek za 180 naročnikov, kolikor so jih videntirali, bi bil prevelik. Da bi akcija lahko stekla, bi moralo v njej sodelovati vsaj 350 interesentov. Nazadnje so se ji raje odrekli. So pa letos urejali park pri mrliških vežicah, se lotili priprav na novo kanalizacijo, obnove drogov za javno razsvetljavo... Korak naprej so letos zabeležili tudi na področju preskrbe. V krajevni skupnosti je zraslo kar nekaj novih lokalov, še posebej zadovoljni pa so, da je Vinogorje odprlo novo prodajalno, obeti pa so zdaj tudi, da bo obnovil stavbo sredi Šenčurja.

"V programu sta še vedno tudi izgradnja avtobusnega postajališča in vrta," pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Stane Verbič.

Stane Verbič

"Kar zadeva avtobusno postajališče načrtujemo za začetek enostranske pri osnovni ulice. Že to bo precej izboljšalo prometno varnost občanov. Resno pa se zavzemamo tudi za izgradnjo vrta. Ugotavljamo, da so v naši

krajevni skupnosti, v primerjavi z nekaterimi drugimi kraji v občini, potrebe po organiziranem varstvu v vrta velike. Prostor in načrte imamo, potrebna bo le odločitev v občini, da se začne z gradnjo."

Predsednik sveta krajevne skupnosti je pred dnevi tudi povedal, da so pri programu izgradnje telefonije na začetku načrtovali, da bodo novi telefoni zazvonili še letos, da pa se je potem zatikalo pri različnih dovoljenjih in predvsem pri so-glasjih. Tako akcija še vedno teče.

"Imamo podpisanih že 482 pogodb za telefon," pravi predsednik gradbenega odbora Janez Podlogar.

Janez Podlogar

"Samo novembra in oktobra se je prijavilo 14 novih naročnikov. Kljub precejšnjim stroškom interes za telefon torej raste. Čeprav se ob tako obsežni akciji vedno rado kaj zatakne, upam, če bo le vreme, da bodo telefoni v krajevni skupnosti zazvonili najkasneje maja prihodnje leto. Sicer pa ne bi hotel biti preveč natančen v napovedi, čeprav, je primarni kabel v glavnem že položen in v teh dneh hitimo z deli tudi na sekundarnem omrežju. Rad pa ob tej priložnosti še posebej poudarim, da si v nadaljevanju del odbor želi predvsem razumevanje pri krajanah, kadar gre za soglasja, kje naj bi potekalo razvodno omrežje. Nesporazumi pri tovrstnih delih lahko celotno akcijo samo zavlečejo in podražijo."

A. Žalar

Obisk na koncu mesta

Ureditev in ožvitev

Kranj, novembra - Spomnimo se, da je Odbor za lepši videz mesta Kranja pri občinski konferenci SZDL Kranj sredi oktobra sprejel pobudo, da se Vrtnica, kot priznanje, podeli vsem, ki so prispevali in delali na tem, da se obnovijo objekti na Trubarjevem trgu v Kranju - Pungartu. Poleg krajevne skupnosti Kranj Center, Samoupravne stanovanjske in Cestno komunalne skupnosti posebno pohvalo zasluži tudi novoustanovljeno društvo Pungart. Takšna je bila ugotovitev odbora.

Iz nekdanjega stanovanja ob cerkvi si je društvo uredilo Klub, ki je odprt vsak dan... - Foto: F. Perdan

Podali smo se na konec mesta - na Trubarjev trg in se ogledali v Klubu Društva Pungart, ki ga poleg članov vodi Bogdan Ankerst. Povprašali smo, kaj v društvu menijo o priznanju in kakšni so njihovi načrti za naprej.

"Bili smo prijetno presenečeni in zadovoljni hkrati, saj o čem oziroma Vrtnica kaže, da se je na Pungartu s skupnimi močmi vendarle marsikaj že spremenilo," je povedal Bogdan Ankerst. "Sicer pa je bilo Društvo Pungart ustanovljeno že pred približno dvema letoma z namenom, da bi ta del Kranja oživilo z različnimi prireditvami. Ljudje so se najprej, in razumem, da tudi upravičeno, bali, da bo z ustanovitvijo društva in prirejanjem prireditev kup težav glede kaljenja miru in podobnih. Mislim, da smo ta strah že odpravili, saj je bilo čez poletje letos več različnih prireditev, ki smo jih pripravili skupaj s Kieselstein-

Že z dosedanjimi deli je Pungart dobil precej lepši izgled...

skim odrom in občinsko ZKO, a vendar ni bilo nobenih pritožb in težav. Zato bomo s skrbno pripravljanim programom nadaljevali tudi v prihodnje."

V kratkem pa bo društvo oziroma Klub, ki je odprt vsak dan in tudi ob nedeljah ter praznikih, predstavil tudi projekte nadaljnjega urejanja celotnega prostora na Pungartu.

A. Žalar

Družinsko petje pod Krvavcem

Cerklje - Prireditev Peli so jih moja mati, ki jo je 25. novembra pripravilo Turistično društvo Cerklje ob 750-letnici poimenovanja Cerkelj in 75-letnici smrti skladatelja in rojaka Davorina Jenka, je pod pokroviteljstvom Penziona Jagodič iz Vopovelj izredno uspela. Osrednja večerna in popoldanska predstava sta bili razprodani.

Na prireditvi so podelili letovca srca Ljubljanski banki, ekspozituri Cerklje za prijazno delo z ljudmi in urejeno okolico ter 83-letni Franciški Bolka - Koroščevi mami iz Cerkelj, ki je imela 17 otrok. Obe srca je izdelal Franc Franter, podjetje Iskra Terminali pa je podarilo Turističnemu društvu Cerklje najnovejši telefonski aparat ETA 900, ki ga bodo v prihodnje lahko uporabljali domači in tuji turisti v prostorih društva. Tako prireditelji, kot številni obiskovalci so se po končani prireditvi strinjali, naj bi ta prireditev postala tradicionalna in bila že prihodnje leto na prostem. Na njej pa bi lahko nastopile družine z vse Gorenjske.

Prireditev Družina poje so podprli: Občinska turistična zveza Kranj, ERC Ljubljana, Gorenjski glas Kranj, Kmečki glas, Radio Tržič, Radio Triglav Jesenice, KS Cerklje, Ključavničarstvo Slatnar Cerklje, Gostilna Erjavšek Cerklje, Iskra Terminali Kranj, Izdelovanje cokol Fajfar Sp. Brnik, Mizarstvo Kern Lahovče, diskont Krvavec Cerklje, Mesarija Kepic Ivan Cerklje, Kleparstvo Hočevar Slavko Visoko, tisk Jagraf Trboje, Kovaštvo Globočnik Janez Cerklje, Gorenjsko Izdelovanje kmetijske mehanizacije Stare Ludvik Sp. Brnik in Gorenjka Cerklje.

Miklavžev in poulični Novoletni sejem

Kranj - Po vzorcu v zamejstvu - na Koroškem in v Furlaniji - se je Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem v Kranju letos odločil, da organizira tako imenovani Miklavžev sejem. Odprli so ga v petek, 1. decembra, danes (torek, 5. decembra) pa je zadnji dan tega sejma. Zaprli ga bodo ob 19. uri. S prireditvijo so letos skušali popestriti celoletni sejemski program. Sejem je bil pravzaprav prodaja pripravljениh daril.

Za konec leta pa je Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem Kranj prevzel tudi organizacijo pouličnega Novoletnega sejma v Kranju in sicer od 23. do 30. decembra. Ugotavljajo, da bo za kakovostno organizacijo tega sejma treba postopoma nabaviti tudi različni inventar oziroma opremo. Vendar na začetku sami vseh tovrstnih stroškov ne bodo zmogli, zato prireditelji že letos računajo tudi na pomoč kranjskega združenega dela. Skrbi pa jih, da pravega odziva iz delovnih organizacij ne bo, saj se vse prevečkrat dogaja, da se združeno delo težko odloča za takšne in podobne aktivnosti v mestu.

A. Z.

Štirideset let proizvodnje telefonov v Iskri

Lani Jatena, letos Katja

Kranj, decembra - V kranjski Iskri Telekom so Terminali drugo največje podjetje, ki je pred prazniki proslavilo 40-letnico proizvodnje telefonskih aparatov v Iskri. V štirih desetletjih so izdelali 5 milijonov telefonov, ki jih seveda nenehno posodablajo, aktualna novost so javne telefonske govornice, lani so v redno proizvodnjo vključili Jateno, letos Katjo. Prav pri govornicah računajo na dober posel, saj namerava slovenska PTT v treh letih podvojiti število telefonskih govornic.

Zanimivo je, da je bil prvi telefon v Iskri izdelan s sodelovanjem zahodno-nemškega Siemens, ki je danes njen partner pri izdelavi digitalnih telefonskih central. Leta 1949 so po Siemensovi licenci izdelali prvih 3 tisoč avtomatskih telefonskih aparatov ATA I in jih 500 izvozili. Šestdeseta leta pomenijo začetek lastnega razvoja, sedemdeseta vstop v elektronsko dobo telefona in osemdeseta svetovno slavo z obliko telefona. Aparat ETA 80, ki so mu po domače rekli "fitipaldi" je leta 1981 prejel najvišje mednarodne nagrade za obliko in postal svetovni standard telefonov v osemdesetih letih. Tedaj so razvili in patentirali telefon z enim samim mikroelektronskim vezjem in licenco prodali

celo v ZDA. Osemdeseta leta so tudi obdobje lastnega razvoja javnega telefonskega aparata, Jatena je šla v redno proizvodnjo lani, Katja letos, prejeli sta tudi mednarodne nagrade za obliko. Decembra lani pa se je na trgu pojavila tudi nova družina telefonskih aparatov ETA 900, ki je letos prav tako dobila mednarodno nagrado za obliko.

V Iskri Terminali so lani izdelali rekordnih 340 tisoč telefonov, letos jih bodo 300 tisoč ter 2 tisoč sekretarskih garnitur in 500 novičnih aparatov. Pokrivajo tri četrtine jugoslovanskega tržišča ter so edini jugoslovanski izvoznik telefonov, predvsem v Kenijo, Turčijo, Veliko Britanijo, Švico in Italijo, na klirinškem tržišču pa v

Sovjetsko zvezo, Čehoslovaško in v zadnjem času na Poljsko. V devetih mesecih letošnjega leta so na konvertibilni trg izvozili za 2,3 milijona dolarjev in na klirinški za 1,4 milijona dolarjev izdelkov. V Turčiji in Keniji pa je Iskra postavila tovarni telefonskih aparatov na ključ.

Domača prodaja v zadnjih mesecih upada, zlasti v nekaterih predelih države. V Vojvodini so denimo običajno prodali od 10 do 15 tisoč aparatov, letos jih bodo komaj 3 tisoč. Deloma si to razlagajo s strahom pred zalogami, saj se jih trgovci otepaajo in njihove prodajalne se v bistvu spreminjajo v konsignacijska skladišča.

Na račun telefonskega prometa bi lahko napisali marsikaj kritičnega, PTT-jev monopol navsezadnje odseva tudi v dejstvu, da tudi pri obračunu telefonskih pogovorov spodbuja tiste, ki telefonirajo čim manj, namesto da bi bilo obratno in bi si s tem zagotavljali del sredstev za razvoj. Vsaj v Sloveniji se v zadnjem času razmere glede števila telefonskih priključkov izboljšujejo (saj jih ljudje kupujejo in vgradijo sami!), tudi število javnih telefonskih govornic naj bi se v treh letih podvojilo in imeli naj bi jih približno 3 tisoč.

Najnovejše Iskrine telefonske govornice so seveda na žetone ali kartice, k njim seveda sodi avtomat za prodajo žetonov in kartic. V Sloveniji so doslej prodali šele pet takšnih govornic, prvo so postavili na Brdu. V Iskri pa izdelujejo tudi napravo, s pomočjo katere je moč nadzorovati in vzdrževati več sto javnih telefonskih govornic; to je računalnik, ki je priključen na eno samo telefonsko številko, prek katere nadzoruje delovanje javne telefonske govornice na daljavo in zelo hitro lahko ugotovijo, kje je kaj narobe (kje so odtrgali slušalko...). Zanimanje za te naprave, ki so novost tudi v svetu, so pokazali predvsem turistični kraji v Istri in Dalmaciji, pa tudi v Ljubljani.

M. V.

Plačilna zavesa

Predvsem pa brez panike, velja po švejkovski reči glede na prve informacije o uresničevanju srbske gospodarske blokade.

Za resne ocene je še prezgodaj, do pravih izpadov še ni prišlo, uradno nobene odpovedi še ni, direktorji gorenjskih podjetij pa kot največji problem navajajo neplačevanje, so nam včeraj dopoldne povedali na gorenjski gospodarski zbornici v Kranju, kjer zbirajo informacije o uresničevanju napovedane srbske gospodarske blokade Slovenije.

Sicer pa gorenjsko gospodarstvo ni pretirano odvisno od srbskega, bolje rečeno vse manj, kajti zaradi neplačevanja so se dobave že zdaj zmanjševale, marsikje so že doslej nadaljnje dobave pogojevale s plačili izdobljenega blaga in blagovna menjava upada, ocenjujejo, da je Srbiji namenjene le še približno 6 odstotkov gorenjske industrijske proizvodnje. Seveda je to povprečje in v primeru dejanskega pretrganja gospodarskih stikov bi jo nekateri podjetja bolje, druga slabše odnesla, prav v slednjih pa pravijo: počakajmo, da bomo videli, kaj se bo iz tega izcimilo, prva otpavanja potekajo šele na ravni referentov, prepričani pa smo, da dolgoletnih vezi ne more pretrgati takšna politična odločitev in da bo na koncu prevladal poslovni interes.

Poslovni interes pa je seveda vselej obojestranski. Nemara jo bodo res najslabše odnesla tista naša podjetja, ki le prodajo svoje izdelke na srbskem tržišču, saj bo zaradi psihološke vojne prodaja verjetno upadla. Nemara bodo tudi dobave surovin in izdelavnega materiala iz Srbije postale bolj problematične, toda, navsezadnje jih je moč nadomestiti iz uvoza, kar se v nekaterih podjetjih potihem pravzaprav vesele, saj so najpogostejše cenejše. Težko pa je napovedati, da se bodo na hitro pretrgale različne kooperacije, pri katerih bo udarec obojestranski, saj si je težko predstavljati, kako se denimo Crvena zastava lahko čez noč odpove vsem svojim slovenskim kooperantom.

V ozadju vročega dogajanja zadnjih dni pa kot zavesa visi vprašanje: ali ne gre več ali manj le za dolgove srbskih podjetij slovenskim? Za račune, ki jih ne (morejo) plačajo? Vsekakor je to problem, ki ga navajajo vsi, ki poslujejo s srbskim gospodarstvom. Kolikšen je skupni dolg, ne vemo, vendar pa je moč sklepati, da imajo obupne težave z likvidnostjo vsa njihova podjetja, ki ne izvažajo več kot polovice proizvodnje, takšnih pa je seveda veliko.

So torej razbite šipe na Aplesovi prodajalni v Nišu, napovedi nekaterih vojvodinskih radijskih postaj, da bodo zaprli vse slovenske poslovalnice in predstavništva, prelet Jatovega letala, ki je v nedeljo na Brniku pustil 80 turistov za Tunis... le napoved in grožnja, da bo padla plačilna zavesa in bodo dolgovi pozabljeni... Če je temu tako, potem gre v bistvu zgolj za poslovni interes.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Le Škofja Loka napredovala

Zavod za statistiko je že posredoval podatke o lanskem narodnem dohodku, ki za Gorenjsko niso nič kaj razveseljivi, saj je v primerjavi z letom poprej napredovala le škofjeloška občina, ki se je med 65-timi slovenskimi občinami z 20. mesta v letu 1987 lani povzpela na 13. mesto. Radovljiska občina je ostala na 24. mestu, trziška je s 16. padla na 23. mesto, kranjska s četrtega na 9. mesto in jeseniška s 27. na 44. mesto. Posebej se velja ustaviti ob Kranju, ki ni več na standardnem prvem do četrtem mestu, vse bolj izgublja bitko z najboljšimi, saj ima v primerjavi s prvouvrščeno občino Ljubljana-Center več kot polovico manjši narodni dohodek na prebivalca. Razlika med prvim in zadnjim na lestvici je seveda velikanska, saj je v Ljubljani-Center narodni dohodek na prebivalca znašal 37,92 milijona dinarjev, v Sentjurju pri Celju pa le 5,22 milijona dinarjev, slovensko povprečje pa je znašalo 12,5 milijona dinarjev.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Obiskali bodo 15 gospodarskih organizacij

Kranjski občinski komite za gospodarstvo je obiskal tovarne Sava, Planika, Kibernetika in Gorenjski tisk, v prihodnjih dneh pa jih bo še enajst. Največ pritožb so slišali na račun zaostajanja tečaja dinarja, sicer pa pozitivno ocenjujejo ukrepe Markovičeve vlade. Posledica zaostajanja tečaja, ki je bilo 20 do 30 odstotno, je izgubljanje dohodka, Kibernetika in Gorenjski tisk sta se znašla na robu izgube, čeprav sta povečala fizični obseg proizvodnje in izvoz. V teku so reorganizacije, Sava je že družbeno podjetje, kasneje pa nameravajo imeti več podjetij, kar so odvisno tudi od povezave s Continentalom. V Kibernetiki zdaj pripravljajo organizacijsko razdelitev v devet podjetij. Povsod načrtujejo posodobitve, nihče pa vlaganj v zidove. Vse bolj problematična postaja kadrovska politika, ponekod, zlasti v Planiki ljudje odklanjajo dodatno izobraževanje. Veliko pripomb je letelo tudi na obremenitve gospodarstva.

Vse več neplačanih računov

Domači kupci so vse slabši plačniki, kranjski Savi so dolžni že skoraj 1.000 milijard dinarjev, od tega več kot 10 odstotkov predstavljajo neplačane obresti. Kupci - Sava jih ima več kot 8.000 - plačujejo v 45, 60 dneh ali kasneje, veliko je zaostankov in vse več spornih terjatev. Za premostitev slabega plačevanja kupcev ima Sava najetih že 400 milijard dinarjev kratkoročnih kreditov, kar predstavlja pri sedanjih obrestni meri že več kot 20 odstotno udeležbo obresti v prodajni ceni. Problematiko poskušajo razreševati z intenzivno izterjavo, pogojevanjem novih dobav s plačilom že dospelih terjatev, s podaljševanjem plačilnih rokov dobaviteljem, z omejevanjem na res nujne nabave itd.

ureja MARIJA VOLČJAK

Gorenjska banka bo imela ustanovni zbor 22. decembra

Kmalu nova ponudba bančnih delnic

Kranj, novembra - V Ljubljanski banki-Temeljni banki Gorenjske so pripravljene na ustanovni zbor LB Gorenjske banke Kranj d.d., ki je napovedan za 22. december, saj morajo počakati na ustanovni zbor "matere", predviden 19. decembra. Rezultat ekonomsko finančne revizije je za Gorenjsko banko zelo ugoden, priporočila je naj zaradi jugoslovanskih gospodarskih razmer postopoma oblikuje približno 10 milijonov dolarjev (v dinarjih) rezerv. Vodstvo Gorenjske banke napoveduje, da bo med najboljšimi v sistemu Ljubljanske banke, da bo po sedanjih razmerah dobiček na redne delnice dvakrat, če ne večkrat višji od dobička na prednostne delnice, pri katerih je določena 6 odstotna letna profita stopnja. Takoj po ustanovitvi nameravajo pripraviti novo ponudbo delnic neustanoviteljem, tudi ljudem.

Ponujeno ustanovitev LB Gorenjske banke Kranj d.d. je do 24. novembra sprejelo 331 njenih ustanoviteljev, kar je 99 odstotkov vseh po številu in kapitalu. Ustanovitveni kapital pa je trenutno ocenjen na 60 milijonov dolarjev, po zaključnem računu za letošnje leto pa naj bi znašal 65 milijonov dolarjev. O odnosih med "materjo" in "hčerami" smo že večkrat pisali, zato dodajmo le to, da je bila 25. novembra v Združenih banki podpisana pogodba, s katero so prevzele odgovornost za njeno preteklo poslovanje, kar je bilo potrebno urediti zaradi statusa Ljubljanske banke v tujini.

Odločitev o izstopu iz Ljubljanske banke je že sprejela Ljubljanska Stanovanjska komunalna banka ter njena banka v Beogradu, banki v Zagrebu in v Sarajevu bosta postali podružnici Ljubljanske banke, v Skopju, Pristini in Titogradu pa ne bodo več delovale.

Gorenjska banka je prva v sistemu Ljubljanske banke odala elaborat o ustanovitvi in prav kontrola zahtevna pri Narodni banki je pozitivna, na potezi je zdaj "mati", kajti šele nato se bodo lahko ustanovile "hčere". Rezultat ekonomsko finančne revizije je za Gorenjsko banko zelo ugoden, saj je

nilno-kreditnim službam in internim bankam. Ob tem pa velja reči, kar tudi v banki že glasno povedo, da so hranilne vloge v banki trikrat bolj varne in

sicer zaradi bančne varnostne rezerve, zanje jamči Narodna banka in federacija, slednja tudi za devizne hranilne vloge.

M. V.

Zasebni športno-hotelski objekt v Kranjski gori

Trije podjetniki gradijo teniško dvorano

Kranj, novembra - Pri zadnji delitvi slovenskega razvojnega dinarja so 16.435 milijonov dinarjev posojila dobili trije zasebni podjetniki, ki v Kranjski gori gradijo športno-hotelski objekt "Langerholz", v njem bodo teniška igrišča, restavracija in apartmaji ter zabavni klub, savna, fitness center in solarij, skratka obogatili bodo izvenpenzijsko ponudbo Kranjske gore. Objekt bo veljal 78 milijard dinarjev, investitorji bodo zagotovili 62 milijard dinarjev lastnih sredstev. Predvidevajo, da bo rentabilen že prvo leto, stroški pa naj bi se povrnilo po osmih letih ekonomske dobe.

Trije podjetniki, Miro Brkovič iz Portoroža, Polde Brkovič iz Ljubljane in Bojan Langerholz iz Trzina, gradijo v Kranjski gori ob naravnem drsališču Pod gmajnici, poleg restavracije Mojca, športno-hotelski objekt. Z gradnjo so začeli avgusta letos, do konca letošnjega leta naj bi zaključili drugo fazo izgradnje, ki bo že omogočala koriščenje objekta, do srede prihodnjega leta pa naj bi zgradili še apartmaje. Gradnja je torej zelo hitra, čimprej pa nameravajo športno dvorano odpreti, saj naj bi bil objekt likviden in rentabilen že po drugi fazi izgradnje, torej še pred izgradnjo apartmajev.

Predračunska vrednost objekta znaša 78 milijard dinarjev, investitorji bodo zagotovili 62 milijard dinarjev lastnih sredstev, odobrenih pa imajo že 16.435 milijonov dinarjev posojila iz razvojnega dinarja, kar predstavlja polovico vrednosti druge faze izgradnje objekta. V njem bodo tri teniška igrišča, sobe s 50 ležišči, restavracija s 120 sedeži, zabavni klub, savna, fitness center, solarij, na prostem ob dvorani pa še šest teniških igrišč.

Del zmogljivosti športne dvorane bodo prodali vnaprej, povezati se nameravajo s smučarsko šolo Bojana Križaja v hotelu Spik v Gozd Martuljku, na področju tenisa je partnerka tudi Mima Jauševc in del teniske dejavnosti bodo prenesli v novo teniško dvorano. Program vsebuje začetne in nadaljevalne teniske tečaje, pa tudi tekmovalno šolo tenisa in odprte teniske turnirje. Hotelski del objekta pa bodo za več mesecev ali celo leto dali v zakup turističnim agencijam.

Omeniti velja, da sta Miro Brkovič in Bojan Langerholz z novembrom prevzela v upravljanje Kočo na Gozdu pod Vrščem, Langerholz je v upravljanje vzel gostišče Mojca že decembra lani, Brkovič pa ima restavracijo v Portorožu.

M. V.

PREJELI SMO

VSTOPIMO V NOVI ČAS, POSLOVIMO SE OD LTH VINCARJE

Mišim, da v kraju ljudi ne ve, da je v Šk. Loki, na lokaciji Vincarje zrasla ena največjih livarn tlačnega litja Al-zlitin v Jugoslaviji. Največji ji v Jugoslaviji nismo toliko po tonah ulitkov, ki jih proizvedemo, največji smo pa tem, kaj smo sposobni dati trgu. Najbolj zahtevna tlačna orodja in ulitke v Jugoslaviji je namreč možno dobiti v našem podjetju. Danes ni tržno usmerjene tlačne livarne pri nas, ki se lahko pohvali, da več kot tretjino svoje proizvodnje direktno izvažajo v svet. Če bi upoštevali še vrsto odličij, ki jih dobavljamo kupcem na domačem trgu, ki naše ulitke vgrajujejo v svoje končne proizvode in te tudi izvozijo, pridemo do ugotovitve, da smo svojo konkurenčno sposobnost dokazali v precejšnjem obsegu na zahtevnih zunanjih trgih. Ulitki z oznako našega podjetja se vgrajujejo v vrsto let, ki slovi Mercedes, BMW-je, Citroene, navzven smo še na primer v "mašinalni" IBM-a, v firmi Zauradfabrick - ZRN in Danfoss in Andersen na Danskem.

V obdelavi in osvajanju imamo že nadalje ulitke za druge eminentne firme na zahodu, ker gre naša strategija v smeri, da postanemo močno izvozno usmerjena livarna. Ob tem, koliko smo znani in cenjeni znanj, nam je pred časom navdušeno in s ponosom poročal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije tov. Marko Buk, ki je z delegacijo GZS bil gost v vodstvu Mercedes v Stuttgartu v času gospodarskih dnevor Slovenije v tem koncu Nemčije. Svet nas torej že kar dobro pozna in ta tudi torej od nas nadaljnji tehnološki razvoj, če želimo ostati v konkurenčnem boju, 415 delavcev bo letos realiziralo skupno okoli 34.000.000 DEM.

Načrti razvoja LTH - Vincarje so se na koncu prejšnjega planskega srednjeročnega obdobja v temelju spreminili, ko je bilo definitivno jasno, da novih industrijskih površin ni za nas v občini, torej, da do selitve obrata livarne zagotovo ne bo prišlo do leta 2000. Mi smo nekako 6 let upali in delali na tem, da bi prišlo do nove lokacije oz. selitve obrata livarske proizvodnje. Izdelani sta bili že tudi dve idejni zasnovi obrata na novi lokaciji (prva ob Termiki na Trati, ki je v celoti "padla v vodo" s sprejetjem zakona o kmetijskih zemljiščih in drugi projekt, ki je bil izdelan na lokaciji med železniškimi tirni na Trati, ki je tudi "padel v vodo" zaradi zahtev po prostoru s strani železniškega gospodarstva). V teh dveh projektih je bila načrtovana proizvodnja celo 10.000 ton ulitkov. Če upoštevamo, da smo na današnji lokaciji proizvedli do sedaj največ 3200 ton odličij, je ta projekt predvideval izredno veliko razširitev. Z odločitvijo, da ostanemo na lokaciji Vincarji, upoštevajoč omejen prostor in druge omejitve, predvsem bližino stanovanjskega naselja, je vizija razvoja dobila povsem drugo pot. Program, ki ga je izredno skrbno pripravila dobra tri leta strokovna in vodstvena ekipa iz našega podjetja s pomočjo strokovnjakov iz občinskega prostora in izven,

temeljni predvsem na naslednjih izhodiščih:

1. Poseben poudarek v razvoju damo na večanje orodjarske proizvodnje, kjer obstajajo zelo široke možnosti za trženje našega dolgoletnega orodjarskega in livarskega znanja. V končni fazi načrtujemo skupno 250 delovnih mest v orodjarni.

2. Količinska proizvodnja livarne se ne bo povečevala do leta 2000, ampak celo znižala, ob tem, da se bo šlo v instaliranje manjšega števila tlačnih strojev, ki bodo pol ali popolnoma avtomatizirani, ki bodo manjše tonaže kot danes. To pomeni, da bomo v prihodnje asortimansko delali finije, tankostenske odličke, oz. odličke manjše teže kot danes.

3. Razvijali bomo ob tem mehanško obdelavo ulitkov, s čimer bomo vsak kilogram dragega vgradnega materiala oplemenitili veliko več s svojim vložnim delom in znanjem.

4. Tržno se bomo usmerjali, kot že rečeno, predvsem v izvoz, tako da bomo postali v pretežni meri izvozno usmerjena livarna.

5. Tak razvoj bo terjal tudi kadrovske prenovitve, v smislu izboljšanja kvalifikacijske strukture. Avtomatizacija tlačnega litja, ki vključuje robotizacijo in kompjuterizacijo, nadalje CNC-orodjarski stroji in CNC-stroji za obdelavo ulitkov bodo zahtevali predvsem visoko kvalificirane delavce. V tem trenutku se na CNC strojih že nahajajo tehniki. Naš cilj je, da to v bližnji prihodnosti ne bo več redkost, zato smo tudi stipendijsko in izobraževalno politiko zastavili tako, da bo kadrov dovolj.

Skoci tako strategijo razvoja programov orodjarstva in livarstva v Škofji Loki menimo, da bomo lahko zagotovili tudi našim otrokom in vnukom dobro delovna mesta.

6. Vzoredno s tehnološko modernizacijo bomo peljali oz. še peljemo celovito ekološko sanacijo, ob upoštevanju, da ta proizvodnja ne sme povzročati dodatnih obremenitev okolja, ampak celo več, da morajo ti posegi prispevati k izboljšanju stanja.

Vezano za načrt ekološke sanacije je lahko povemo naslednje:

Da bi kar se da celovito zajeli vse vplive na okolje, smo se že pred štiri leti samoiniciativno lotili določenih meritev emisij v okolje, čeprav nas zakon za vse te meritve ni zavezoval. Želeli smo predvsem detajlno spoznati in ugotoviti, kaj sploh predstavljamo z ozirom na emisije, ki jih pošiljamo v zrak. Prišli smo do dokaj ugodnih ugotovitev, saj so rezultati meritev konstantno kazali, da so vsi plini, ki gredo iz naših izpuštov v proizvodni hali livarne, v dopustnih mejah. Ob tem, da smo te koncentracije uspeli še znižati, s tem, da konstantno zagotavljamo kar se da boljše izgorevanje industrijskega kurilnega olja na gorilnikih pri talilnih pečeh.

V primeru, da nam bo uspelo urediti projekt plinifikacije v mestu Škofja Loka, bomo vsi onesnaževalci v celoti lahko bistveno zmanjšali škodljive emisije v zrak. V primeru, da plina ne bo, upoštevajoč, da nismo nič večji onesnaževalci kot individualna kurilnica v naselju, bomo v okviru novega objekta TL-livarne upoštevali nove rešitve, ki bi dodatno prispevale k nadaljnjem izboljšanju stanja.

Na področju odpadnih voda in ostalih izpuštov je še sanacija začela uredničevati letos in sicer je v celem obratu obnovljena kompletna mreža

odplak, s tem, da imamo ločen sistem za industrijske odplake, fekalne odplake in meteorne vode. Z izgradnjo oz. prenositvijo Sore do žrpalnice na Novem svetu smo zagotovili v prvi fazi priključitev fekalnih odplak in meteornih voda na centralno mestno čistilno napravo. Z izgradnjo centralne čistilne naprave v našem obratu se bodo tudi industrijske odplake po čiščenju v naši čistilni napravi priključile na odvod do centralne mestne čistilne naprave.

Sanacije hrupa smo se delno lotili z izgradnjo protihrupne stene proti naselju Vincarje. Meritve po izvedbi te zaščite v nočnem času so v dopustnih mejah. Meritve hrupa v nočnem času v smeri Novega sveta so po oceni SEPO-komisije tudi še v dopustnih mejah. Nasplošno se na hrup v nočnem času slišijo pripombe s strani krajanov. Zato bomo poskušali stanje na tem področju tudi še hitreje izboljševati. Tu so možni določeni notranji tehnični in drugi ukrepi na strojih in napravah in tisti, ki jih bo možno zagotoviti z novo tehnologijo v prostorih, ki bodo tudi zvočno bolj primerni.

Ne delamo si utvar in nikogar ne želimo preslepiti, tako kot je že nekje bilo komentirano, da s tem Ureditvenim načrtom ponujamo razvoj podjetja na tej lokaciji do leta 2000 (o tem letu govorimo, ker do tega leta obstajajo planski akti občine Škofja Loka).

Po dosedanjih izkušnjah sodim, da nove lokacije in selitve našega podjetja v občini Škofja Loka, do leta 2000, ker tako, kot razmišljajo danes naši najbližji sosedje - krajanji, imajo vsi pravico, da razmišljajo in tudi še razmišljajo tisti krajanji, ki bodo morali dati soglasje za novo lokacijo za novega soseda-industrijo. Tega pa danes nihče ne sprejema z odprtimi rokami. Nadalje, čeprav bi ta lokacija bila recimo sprejeta, nastopi še veliko večji problem, to je financiranje komunalne ureditve nove lokacije in kdo bo plačal odškodnino podjetju za obrate, ki so dokaj zahtevni v vseh pogledih?

Moramo vedeti, da je tovarna bila na tej lokaciji vrsto let, ne po svoji krivdi in da ob tem ni mogla zbirati denarja za to, da bo enkrat v celoti premeščena na novo lokacijo, ker tega ne prenese nobena ekonomija.

Presodni moment pri strokovnih odločitvah bo torej po naši oceni predvsem ekonomski vidik. Če bomo po 11 letih res že tako bogati, da bomo lahko preselili celotno orodjarsko in livarsko proizvodnjo na novo lokacijo, obstoječo lokacijo pa preuredili v zelenico z drevoredom, tako kot si nekateri predstavljajo, bomo tudi mi izredno srečni. Če pa do tega ne pride, ne smemo biti zaskrbljeni in nesrečni, ker Ureditveni načrt, ki ga ponujamo, zagotavlja izboljšanje stanja, tako znotraj podjetja, kot navzven. Rešitve, ki smo jih izbrali, upoštevamo vse tehnološke in ekološke rešitve, ki smo jih izbrali, upoštevajo vse tehnološke in ekološke rešitve razvitega zahodnoevropskega sveta. Te livarne, kot je naša livarna visokotlačnega litja aluminija, stojijo danes tudi sredi naselja na zahodu in jih ne nameravamo seliti kam drugam. V prejšnjem tednu smo obiskali veliko livarno v Münchnu, kjer so v neposredni bližini, po celi meji obrata, stanovanjske hiše. Ta se trenutno rekonstruirajo približno tako kot mi nameravamo naše poseje. V tem trenutku se dograjuje z dokaj obsežnim aneksom livarna Mercedes v Stuttgartu. To pove, da stoji naša tradicija, da imamo v Loki ekološko obvladljivo livarsko proizvodnjo, o čemer pričajo, kot že rečeno, tudi vse meritve emisij, ki so jih v zadnjih letih opravljale v zimskem in letnem času pooblaščenec organizacije. Ne glede na to, da smo s plini

in hrupom v dopustnih mejah, ki jih nalaga zakon, bomo z rekonstrukcijo in dograditvijo starega dela tlačne livarne oz. s sodobnejšo tehnologijo te vplive še zmanjšali. Predvidene dograditve orodjarske še posebej ne upoštevamo, ker ta v ekološkem pogledu ne predstavlja nobenega problema.

Na radiu Žiri in v Gorenjskem glasu je že podana informacija o sprejetih sklepih zbora krajanov Vincarji in Novega sveta, ob javni obravnavi osnutka Ureditvenega načrta LTH-Vincarje. Kot član komisije, ki je bila zadolžena, da pripravi te sklepe iz javne obravnave, moram opozoriti, da javnost niso posredovani usklajeni sklepi komisije in sicer dva člana komisije nista soglasala v 2. odstavku 4. sklepa, ki govori o tem, da se pobuda za reševanje LTH - Vincarje da v podpisovanje tudi drugim občanom. O tem predlogu se na zboru ni glasovalo, zato tudi ne more biti v sklepih.

Ker je informacija, ki je posredovana javnosti skupaj s sklepi odraz izredno poenostavljenega in enostranskega ter tudi nestrokovnega pristopa pri pojasnjevanju in iskanju rešitev za naše podjetje, si bom vzela to pravico, da javno sporočim, da se moje ime, kot člana komisije za sklepe, v kontekstu neusklajene vsebine sklepov z zbora občanov in že omenjene posredovane informacije javnosti, izvzame in se ne sme več uporabljati v bodoče. To je zahteva tudi našega 415-članskega kolektiva, ki pričakuje, da se javnosti, predvsem pa skupščini, posreduje objektiva in predvsem celovita ter strokovna ocena o podjetju, ki si mora zagotoviti razvoj na današnji lokaciji, ki pa vsi vemo, da ni, in tudi nikoli ni bila optimalna. To oceno prepuščamo, da bo v končni fazi dela predvsem stroka.

Ob obravnavi našega podjetja, ko gre za ekološke vplive, bomo odločno nasprotovali vsem tistim neurgumentiranim in nestrokovnim poskusom, da dimenzijo ekoloških vplivov našega podjetja prikazujejo v nepravilni luči.

Ne moremo to pot tudi mimo našega komentarja na članek v Gorenjskem glasu, ki naj bi občane Škofje Loke informiral o Ureditvenem načrtu LTH - Vincarje. Morajo se ustaviti že pri samem naslovu članka »Škofja Loka med topolnico in turizmom«.

Samo nepoznavalec naše proizvodnje in naše livarske tehnologije lahko postavi tak »bombastični« naslov, ki lahko zavede vse tiste, ki te proizvodnje tudi ne poznajo dovolj. Topolnice so v železarnah in jeklarinah! O našem podjetju, ko se ta predstavlja, se ne more govoriti o topolnici, ampak o livarni visokega tlačnega litja, ki dobi že vse gotove vhodne surovine iz topilnic in livarn Al-zlitin, ki se ponovno prevedejo v livno delovno stanje v naših pečeh, s pomočjo kurilnega olja ali električne energije.

Nikakor se nadalje ne moremo strinjati s tem, da smo zaradi današnje lokacije že sedaj krivci za nerazviti turizem v občini, kar je med vrsticami razumeti in da bomo, če po letu 2000 odidemo s te lokacije, dali Škofji Loki pogoje za vrhunski turizem. Kaj o nas mislijo turisti, ki se že vrsto let vozijo mimo obrata v Mi hotel »Zorka« v Vincarjih pa tudi ni skrivnost. To, da se isti turisti že vrsto let vozijo in hodijo mimo nas in da želijo ponovno priti, je ravno nasprotno tistemu, kar se trdi. Lepo bi bilo, da bi tiste pohvale, ki jih dobivamo s strani turistov, prišle tudi s strani krajanov, za skrb, ki jo posvečamo, da bi se naš obrat kar se da bolj prijetno in prijazno vklapljal v okolje, kjer smo.

Glede navedbe, da med delavci tovarne neodgovorni in manipulantski

duhovi širijo glasove o tem, da so zahtevne krajanov usmerjene proti delavcem, pa naslednji komentar:

Če smo v planih predvideli, da se bomo kadrovsko oprijeli v programu orodjarstva do 250 orodjarjev in da bomo nasplošno uvedli s tehnološko in programsko prenovno tudi kadrovske prestrukturiranje, vseh tistih delavcev, ki jih sedaj solamo ob delu (teh je 31) in ki jih stipendiramo (teh je 37), ne bomo mogli zaposliti, če Ureditvenega načrta, tako kot je prostorsko zamisljen, ne začnemo uredničevati.

V tem trenutku imamo na primer 9 pripravnikov in 8 delavcev na službenju vojaškega roka. Kako se bomo dokončno odločili, ali jih zaposlimo za nedoločeno čas ali ne, v tem trenutku še ne vemo. Z vsjo odgovornostjo pa že sedaj lahko povemo, da Ureditveni načrt odpira možnost za nova delovna mesta, ostajanje pri današnjih prostorskih okvirih pa pomeni tudi krčenje in s tem tudi manj delovnih mest.

Nenazadnje ne moremo nimo ugotovitev, da so z našim denarjem zgrajeni: otroška vrtca, osnovna šola, center usmerjenega izobraževanja, športna hala čez Soro in tudi stanovanja na Novem svetu. Vsi, ki smo sedaj tu, smo dolžni narediti kaj za izboljšanje stanja. Mi smo svoj program ekološke sanacije že naredili in ta se, kot je že bilo pojasnjeno, tudi uredničevati.

V dogovoru s krajevno skupnostjo je letos v okviru našega investicijskega projekta kanalizacijskega omrežja in na naše stroške položen odtok oz. priključek za bodočo kanalizacijo kraja Vincarje preko našega zemljišča na centralno mestno čistilno napravo. V ta poseg smo šli pod pogojem, da bomo tudi s strani kraja dobili podporo (takrat, ko se bomo odločili o našem razvoju oz. posegih v prostor).

Lahko rečemo, da se čutimo izigrane in verjetno ni potrebno posebno poudarjati, da nas ne bo več zanimalo, če se ne razumemo, kako bodo krajanji Vincarji rešili kanalizacijo, ko bo ta postala aktualna, ker pri tem odnosu do nas, bo kanal, ki smo ga zgradili za ta namen, ostal slep.

Zaradi vseh, že navedenih, razlogov in dejstev ne želimo biti na zatonu klopi, ker to menimo, da ne zaslužimo. S krajanji smo do sedaj vodili dokaj strpen dialog. Ureditveni načrt, ki smo ga predložili v ocenitev, je rezultat določene predhodne

procedure, v kateri je sodelovala tudi krajevna skupnost. Pred izdelavo osnutka ureditvenega načrta so bile namreč izdelane posebne strokovne podlage, predvsem zato, da so se najprej pridobile od vseh (tudi krajanov!) priporočila oz. pogoji, ki jih je bilo treba upoštevati kasneje v Ureditvenem načrtu. Nevzdržno je zato po naši oceni predvsem to, da praktično na zaključku e ne procedure in obsežnega strokovnega dela želimo stvari postaviti na glavo. Namreč, na dnevnem redu ni bila naša lokacija, ampak Ureditveni načrt, ki bi upoštevali donosti te lokacije prinesel boljše jutri, tako podjetju kot krajanom. Če tega ne bomo sposobni spoznati, se bomo odločili za rešitve, ki bodo zagotovo manj optimalne, tako za podjetje, kot tudi za krajanje, ob tem, da bo podjetje zagotovo še nadalje moralo stati na tej lokaciji.

Direktor podjetja LTH-OL Mirjam Jan - Blažič, dipl. ing.

Delikatesa Špila

Rekar Zdenka
Jaka Pletiša 17
tel. 064-26971

vam vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 12. ure nudi pestro izbiro **izbranih delikates, vrhunskih buteljčnih vin in žganih pijač zasebnega proizvajalca.**

Obiščite nas, ne bomo vas razočarali!

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Izvršni svet

Izvršni svet Skupščine občine Kranj in PDP YUGEA Ljubljana prirejata seminar z naslovom: **PRIPRAVA POSLOVNIH NAČRTOV ZA PODJETNIŠKE ZAMISLI.**

Seminar bo v četrtek, 14. 12. 1989, od 10.00 do 14.00 ure v dvorani št. 14 Skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1.

Program:
dr. Miroslav Glas, dr. Aleš Vahčić
— Smoter podjetniškega ravnanja
— Izdelava poslovnega načrta

V okviru Projekta »OPTIMA« v Kranju skušamo v podjetjih razvijati podjetniške zamisli na najrazličnejših področjih: uvajanje novih proizvodov, izboljšave na poslovno organizacijskem ali tehnološkem področju, preoblikovanje organizacijskega podjetja. Nosilci podjetniške zamisli za svojo zamisel izdelajo poslovni načrt s ciljem, da ocenijo pričakovani dobiček ob proučitvi tehnološke, kadrovske, finančne, tržne, pravnoorganizacijske in drugih plati zamisli.

Na seminarju bodo udeleženci pridobili znanje za pripravo poslovnih načrtov za dve vrsti podjetniških zamisli (novi proizvodi ali storitve, oblikovanje novih poslovnih enot).

Želimo, da bi se čim več podjetnih, ustvarjalnih ljudi usposobilo za kakšen sistematičen pristop, ki bo v dosti večji meri zagotovil uspešno realizacijo nove zamisli.

Cena seminarja je 1.000.000 din za udeleženca, ki se plača na žiro račun PDP Yugea Ljubljana št. 50105-601-19602 pred pričetkom seminarja.

Prijave sprejema do petka, 8. 12. 1989, Danica Sintič na tel. številka 25-661, interna 309.

Udeleženci seminarja bodo prejeli gradivo.

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

POSPESENA STANOVANJSKA GRADNJA

Gradnja stanovanj v "neue Heimat" (novi domovi) na Planini je šele začetek reševanja stanovanjske graditve v Kranju. Po načrtu bo zgrajeno 105 stanovanj v 27 objektih. Naselje na Rupi dobro napreduje. Stanovanja na Rupi bodo namenjena za nemške uradnike, Svabska vas. Celotno stanovanjsko gradnjo financira "Kreissparkasse" Kranj. Mesto ima sedaj 12000 prebivalcev. Predvideva pa se, da bi imel Kranj 20.000 prebivalcev.

- Leta 1944 -

POKOPALIŠČE JUNAKOV

Marca 1944 se je Gruppenführer, generalleutnant der Polizei Roessler udeležil proslave dneva junakov na pokopališču v Kranju. Spomnil se je junakov, ki so dali svoja življenja za Führerja in državo - in v spomin junakom, padlim na Gorenjskem v boju proti zavrtnim banditom.

DOBROSRČNA AMNESTIJA

Z dobrodušnostjo gauleiterja je sprejeta amnestija za vse Gorenjce, ki so v tolpah na Kranjskem in Primorskem. Dana je možnost, da se nekaznovano vrne domov vsak k svojemu delu.

Prisilno odpeljanim in skesanim je zagotovano življenje in prostost. To amnestijo je objavil KB 10. junija 1944.

GADJE GNEZDO V KRANJU

Poleg amnestije pa je bilo v časopisu Karawanken Bote isti dan objavljeno tudi tole: V Kranju obstaja močna domobranska stotnija. To so sami prostovoljci, ki veselo vrše svojo odgovorno službo? So drzni in dobro vojaško iznogeni. Seda se bo odkrilo simpatizerje in terence OF. V Krainburgu smrdi - pa ne samo po tovarnah. Treba bo razčistiti to gadje gnezdo. Torej domobranci - kvišku glave in na delo!

NOVE OMEJITVE

Krema in pasta za čevlje se dobi le še na posebne nakaznice. Mila le še 35 gr. na mesec. Zmanjšajo se obroki na Bezugshen in sicer kruha 150 gr. na teden ali 112 gr. moke.

Prešteti se morajo vse svinje ne glede na spol in starost. Osebe, ki bodo zavestno dale neresnične podatke bodo strogo kaznovane. Krivdorek se lahko izvrši zaradi zločina proti uvedbi o vojnem gospodarstvu.

UKREPI TOTALNE VOJNE

Po nalogu dr. Goebbelsa stopijo v veljavo ukrepi v svrhu totalnega vojskovanja, ki so sledeči:
1. Zaprejo se gledališča

2. Razstave in velesejmi se ukinejo
3. Zaprejo se šole
4. Ustavi se tiskanje knjig in časopisov
5. Na teden se dela 60 ur
6. Dopusti so ukinjeni.

To je zadnja vest, ki jo je še objavil časopis Karawanken Bote. Januarja 1945 je prenehal izhajati.

PO OSVOBODITVI

- Leta 1945 -

PROGRAM PRVE PROSLAVE

Na predvečer rojstnega dne maršala Tita se v Kranju organizira velika proslava na Glavnem trgu. Zbor udeležencev bo na birmšem sokolskem telovadišču, nato povorka v mesto. Pevski zbor bo zapel "Od Urala do Triglava" in "Buči morje Adrijansko". Pripravijo se novi letaki s sledečimi parolami: NAPREJ V BORBO - NAPREJ NA DELO" ter "S TITOM V BORBI - S TITOM V SVOBODI". Proslava se začne 24. maja ob 6. uri zvečer.

Transparente in letake je izdelal za to in druge priložnosti slikar Matija Bradaško. Ker ni denarja, se mu podari 100 kom cigaret!

Ob obletnici pesnikovega rojstva

PODELJENE PREŠERNOVE PLAKETE

Kranj - Že nekaj let so v Kranju priznanja za delovanje na kulturnem področju - Prešernove plakete, ki jih podeljuje Kulturna skupnost Kranj, prenesli iz vrste prireditev ob 8. februarju na začetek decembra, na obletnico rojstva pesnika Franceta Prešerna. Sinočno svečanost v združenem domu na Primskovem je popestrila folklor: v programu, ki ga je povezovala Alenka Bole - Vrabec sta nastopili folklorni skupini Osnovne šole Bratstvo in enotnost Kranj ter KUD Primskovo. To pa ni bila edina prireditev pesniku v spomin - v Prešernovem gledališču je bil že tradicionalni literarni večer Literarne skupine Iskra Kranj.

Kulturna skupnost Kranj je podelila za kulturno delo v letu 1989 priznanja naslednjim. Veliko Prešernovo plaketo so prejeli: Marija Kos, Nada Kos in Jožef Močnik.

MARIJA KOS je prejela priznanje za vsestransko delovanje na kulturnem področju. V kulturno življenje na Visokem se je vključila pred enajstimi leti, sprva kot pevka v zboru, kmalu pa je prevzela tudi strokovno in umetniško vodstvo pevskega zbora, ki ga vodi še danes. Pevsko kulturo in veselje do petja prenaša na najmlajše v vrtcu na Visokem in na Olshevu. Vsa leta sodeluje pri pripravi proslav ob najrazličnejših priložnostih, tudi osrednjih občinskih proslav, in pri ustvarjanju krajevnega glasila Naša pota.

NADA KOS je prejela priznanje za kvalitetne dosežke na področju zborovskega petja. Začela je v domači dramski skupini v Adergasu. Glasba ji je že takrat bila zelo blizu, zato je sestavila in vodila manjšo dekleško pevsko skupino. Kasneje, ko je glasba postala tudi njen poklic, stika z ljubiteljsko kulturo ni izgubila. V sezoni 1985/86 je prevzela vodstvo mešanega pevskega zbora na Primskovem in ga s svojo izredno strokovnostjo in smislom za pevovodsko delo pripeljala v sam vrh zborovskega petja v Kranju.

JOŽEF MOČNIK je prejel priznanje za svoj prispevek pri razvoju glasbene dejavnosti in poustvarjalne dosežke. Vrsto let je vodil številne pevске zborove v Kranju - moški pevski zbor DPD Svoboda Stražišče, Oktet Kranj, moški pevski zbor Davorin Jenko Cerklje. Bil je pevec in korepetitor moškega pevskega zbora Iskra, sodeloval je pri oktetu Glasbene šole Kranj. Z moškim pevskim zborom Davorin Jenko Cerklje je dosegel velike uspehe na tek-

movanjih v Mariboru (trikrat bronasta plaketa, enkrat srebrna in priznanje leta 1974), prejel pa je tudi številna druga priznanja. Celotno desetletje je bil ta zbor najboljši v občini, nekaj let celo na Gorenjskem. Kot član odbora za glasbeno dejavnost pri ZKO Kranj že osem let skrbi za usmerjanje in oblikovanje ljubiteljske glasbene kulture v Kranju.

Male Prešernove plakete za leto 1989 pa so prejeli:

Janez Balanč je priznanje prejel za vsestransko aktivnost in organizacijsko delo na kulturnem področju. Posebej uspešen je bil kot predsednik KUD Jože Papler v Besnici, saj je ponovno oživil društveno dejavnost v dramski sekciji, lutkovni skupini, organiziral je slikarske razstave, delovala je tudi folklorna skupina. V tem času so obnovili tudi Dom društvenih organizacij v Besnici in ponovno usposobili knjižnico.

Miha Benedik je prejel priznanje za delovanje na področju zborovskega petja in za organizacijsko delo. Peti je začel pri pevskem zboru DPD Svoboda Stražišče, bil je član APZ Kranj, pel v Vokalnem oktetu Kranj, nato pa se je ponovno vključil v domači stražiški pevski zbor. Zdaj je član pevskega kvinteta, ki dopolnjuje program folklorne skupine Sava.

Franc Jerala je prejel priznanje za dosežke na področju zborovskega petja in za organizacijsko delo. Leta 1981 je bil soustanovitelj mladinskega pevskega zbora v Besnici, pred tremi leti pa je zbor, ki ga Franc Jerala vodi, začel nastopati kot moški pevski zbor. Kot pevec, dirigent in organizator si je vedno prizadel dosežki kar najboljšo kvaliteto zborovskega petja, izboljšanje pogojev za delo in za širjenje pevске kulture v kraju.

Franc Juvan je prejel priznanje za delovanje na področju

zborovskega petja. Pel je tako v Prešernovem zboru kot tudi pri pevskem zboru DPD Svoboda Primskovo. Član Obrtniškega pevskega zbora je vse od ustanovitve, več let pa je bil tudi njegov predsednik.

Jože Mohar je prejel priznanje za vsestransko delovanje na področju kulture. V KUD Sava aktivno deluje od leta 1972. Sprva je bil član in organizacijski vodja Okteta Sava, zdaj pa oktet tudi strokovno vodi. Peti pa je začel leta 1971 v Oktetu Senčur, bil je tudi član dramske družine Senčur.

Igor Pavlovič je prejel priznanje za ustvarjalne dosežke na gledališkem področju. Je vsestranski igralec, ki mu odrske deske pomenijo svet za nenehno ustvarjalno raziskovanje. Začel je v Prešernovem gledališču Kranj, nadaljeval pa v Gledališču čez cesto. Odmevni so bili njegovi igralski do-

sežki v predstavah Afrika, Vedomec Kriš, Semenska gasa in Kostanjeva krona.

Miha Plajbes je prejel priznanje za svoj prispevek pri razvoju glasbene kulture in poustvarjalne dosežke. Kot pevec in solist je sodeloval pri celi vrsti zborov. Danes deluje v mešanem komornem zboru RTV Ljubljana. Več kot 25-letno sodelovanje v ljubiteljskih in profesionalnih sestavih in vzporedni študij glasbe - solopetja, sta omogočila celovito in poglobljeno spoznavo pevске dejavnosti. Kot strokovni sodelavec odbora za glasbeno dejavnost pri ZKO Kranj je uspel med kranjskimi skupinami ustvariti visoke strokovne, tehnične in organizacijske stike. Kot koncertni pevec pa bogati kranjski in gorenjski glasbeni prostor s samostojnimi koncerti in drugimi priložnostnimi nastopi.

Lea Mencinger

"Za odpiranje svoje notranjosti se odločimo samo enkrat in pesem nas potegne v vrtnice blagih harmonij," je v nagovoru zbranim dejal podpredsednik ZKO Slovenije in predsednik ZKO Kranj Matevž Oman, "samo enkrat in pesem nas potegne v vrtnice blagih harmonij, samo enkrat in oder postane prostor oživetih misli igralca in režiserja, in ritem usmerja telo v plesni izraz, misel se zlije v razpoloženje literarnega dela, in čopič nemirno išče barvitost okolja in človekovega razpoloženja."

Prešernovo gledališče Kranj

PREMIERA »EMIGRANTOV« V PG

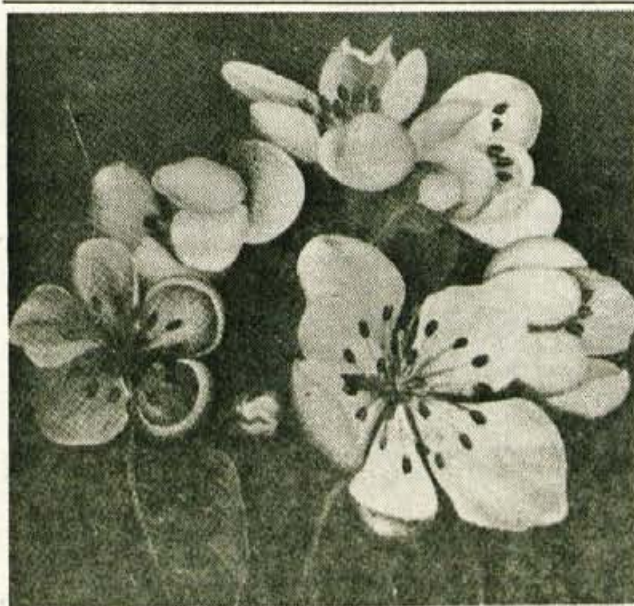
Kranj - Tretja premiera tekoče gledališke sezone v PG - Aktualno delo poljskega satirika - Uprizoritev bo v kletnih prostorih PG.

V ponedeljek, 11. decembra, bo premiersko uprizorjeno delo poljskega dramatika in satirika Slawomira Mrožka »Emigrant«. Aktualno delo, morda še bolj kot ob nastanku in praizvedbi, so oča z resnico današnjega sveta pri nas in v širšem okolju. Problem emigracije, tudi svojevrstnega disidentstva in »gastarbeiterjev« je vpeto v dialoško spretno dramaturgijo tragikomičnosti.

Prevod »Emigrantov« je delo Uroša Kraigherja, predstavo je režijsko vodil Marjan Bevk, igrata pa Pavel Rakovec in Tine Oman.

Kranjska uprizoritev je vezana na ambient in bo uprizorjena v kletnih prostorih gledališča. Za vse abonmaje, pač po določenem zaporedju, bodo predstavo v kranjskem gledališču uprizorjali do zadnjih dni letošnjega leta.

VINKO HLEBŠ RAZSTAVLJA V LB

Kranj - V prostorih Ljubljanske banke, Gorenjske banke Kranj, na Cesti JLA, te dni razstavlja svoja najnovejša likovna dela tržiški slikar Vinko Hlebš. Hlebševa slikarska tema je rastlinski svet. Ob svojih slikah slikar razmišlja predvsem o življenju, piše v spremnem katalogu prof. Janez Šter. Zanj, to je za slikarja, je to pra - večni krogotok rojstva, zorenja in odmiranja s ponovno obljubo kalitve, rojstva, novega zagona v življenje ter ponovnega spuščanja v krivulje odmiranja. Prizorišče tega kroga je rastlinski svet. V ozko izbranem, a posrečenem motivnem izrezu stvarnega sveta se odvíja Hlebševa videvanje življenjskih postaj. Z dvema klenima izhodiščema - življenje kot snov in rastlina kot motiv - si je slikar določil smer in obliko svojega ustvarjalnega zagona, ga prekrvalil s trdim delom in ne nazadnje še okrepil z neomajnim zaupanjem vase.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava Anton Tomaz Linhart - ob 200 letnici uprizoritve Županove Micke. V Stebrišni dvorani Mestne hiše razstavlja fotograf Boštjan Gunčar. V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava del mlade generacije fotografov na Slovenskem.

V Ljubljanski banki, Gorenjski banki Kranj, Cesta JLA, razstavlja slikar Vinko Hlebš.

Znova lutkovni četrtak! Ta četrtak bo v modri dvorani gradu Kieselstein Cveto Sever razveselil otroke z Nočno zgodbo. Začetek ob 16. uri.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je še ta teden odprta skupinska razstava likovnih del članov Dolika. V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava fotografij Oder 57.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji je na ogled razstava kipov akad. kiparja Franceta Rotarja. Zbirke Loškega muzeja so na ogled le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB razstavlja likovna dela Brane Povoley.

KAMNIK - V razstavišču Veronika je še do 6. decembra odprta razstava likovnih del članov Likovnega društva Kamnik.

Lutke

STARA HIŠA ŠTEVILKA 3

Lutkovna uprizoritev: Lutke čez cesto

Režija: Delo skupine

Prikaz prenosa preoblikovanja literarnega zakona v režijski zakon je v predstavi Stara hiša št. 3 Lutkovna skupina čez cesto praktično slabo izvedla. Dva temeljna ugovora razrušita omenjeni poseg:

— vsaka uprizorjena predstava apriorno naredi prenos literarnega zakona v režijski zakon, zato je povzdigovanje samoumevnega/apriornega nesmiselno (Macherey),

— komentiranje samoumevnega kot izvirnega, vodi v strukturi formalno logičnega izjavljanja, do lastne negacije oz. ujetosti v večstopenjske probleme. /Russell/

Likovna nedodelanost predstave postavi številne režijske posege/rešitve v pozicijo vprašljivega. Določene scene lahko režija dramaturško reši z abstrakcijo, vendar dramaturški prijemi reševanja temeljnih scen z abstrakcijsko formo na odru, ki je abstrakcijsko likovno rešen, pomeni odtujitev poante najmlajšim gledalcem, saj jim abstrakcija postane priobčljiva šele po desetem letu starosti.

Govor ima v lutkovnem gledališču eno bistvenih simboličnih sporočilnih polj. Zvrsti jezika/knjižni > pogovorni - sleng/, ki jih uporabljajo lutke glede na izrazajočo vlogo v predstavi, morajo biti razločene. Te meje so v predstavi zabrisane in sporočilni efekti tako izgubijo svojo izraznost.

Problem pojavljanja živih igralcev na lutkovnem odru je začrtan. Nikakršne prepovedi pojavljanja le-teh ni, a vendar je potrebno vedeti: kdo je lutka/center: igralec ali lutka? Ker z menjajočim lociranjem gledalčevega poglednega focusa upade želja in z njo ujetost subjektovne interpelacije/prepoznovanja. Popolnoma nedopustni so nezavedni spodrsrljaji igralčevega zakrivanja lutke s telesom.

Glasba je bila pravi atmosferski doprinos k predstavi, katere eksperimentalnost odpira neizmerne možnosti špekuliranja.

Tomaž Kukovica

RADOVLJIŠKE LIKOVNE PRIREDITVE

Radovljica - Decembra bo v Radovljici kar nekaj likovnih prireditev. Prvi dve bosta že v četrtek, 7. decembra: ob 18. uri bodo v Šivčevi hiši odprli razstavo akad. slikarja Simona Mlakarja, ob 18.30 pa novoletno likovno prodajno razstavo v galeriji Kamen. S svojimi deli se bodo predstavili dosedanja razstavljalci v Šivčevi hiši in likovniki - člani DSLU radovljiške občine.

Konec decembra, točneje 23. decembra, bodo v Šivčevi hiši odprli razstavo akad. slikarke Melite Vovk na temo Anton Tomaz Linhart; razstava sodi v okvir praznovanja dvestoletnice prve uprizoritve Županove Micke. Zaradi tega se tradicionalna novoletna prodajna likovna razstava tudi seli čez cesto v galerijo Kamen, kar vsekakor govori o dobrem sodelovanju muzeja in zasebne galerije. Ob tem kaže opozoriti še na eno novost - 16. decembra bo odprta na Lancovem nova galerija akad. slikarke Brigitte Požegaj - Mulej.

M. M.

PREMIERA NORCA IN NUNE

Kranj - V četrtek, 7. decembra, ob 19. uri bo v dvorani krajevne skupnosti v Stražišču premiera in hkrati slovenska praizvedba drame Stanislaw Ignacy Witkiewicza NOREC IN NUNA. Gre za prvo premiero eksperimentalnega Teatra ante portas iz Stražišča v letošnji sezoni.

Predstavo so pripravili: Damjan Perne, Irena Oman, Kondi Pizorec, Bojan Bešter, Branka Borisavljevič, Marjan Kristanc, Janez Cankar, Irena Benedik, Helena Arh, Dare Zupan, Iztok Alidič, Andrej Mihelčič ter Mišo Pflaum.

V srhljivem vzdušju sanatorija za duševno bolne bodo gledalci spoznali pravo resnico o osamljenosti in trpljenju človeka.

Za Teater ante portas:
Iztok Alidič

uroja LEA MENCINGER

Nove knjige

SLOVENSKE KRAJINE

Oblikovanje zavesti o pomenu okolja je eden ključnih dejavnikov, ki bodo soodločali o prihodnjem razvoju našega prostora in o usodi naše tvarne dediščine. Temu je namenjena tudi knjiga Slovenske krajine avtorja prof. Dušana Ogrina, ki je pred kratkim izšla v zbirki Slovenija pri Državni založbi Slovenije.

"Videl in slikal sem zanimiva, neredko prav osupljiva krajiška prizorišča po raznih deželah sveta. Srečanje z njimi je marsikdaj pomenilo enkratno doživetje, hkrati pa je prineslo tudi spoznanje, da si Slovenija nikakor ne more lastiti prvenstva v naravnih znamenitostih ali v privlačnosti krajine. In vendar me krajina nikjer ni tako globoko prevzela kot na tej majhni zaplati sveta, kjer se gnetejo skupaj Alpe, Panonija, dinarsko kraški svet in Sredozemlje. Nikjer nisem tako scela in vznemirljivo doživel odkrivanja in spoznavanja kot tu, kjer se je v stoletjih mukotrpnega vztrajanja in naporov za obstanek majhen narod spoprijel z naravo na toliko načinov in si ob njej ustvaril okolje takšne skladnosti in izjemne raznolikosti... Tako piše avtor knjige Slovenske krajine prof. Dušan Ogrin v predgovoru h knjigi.

Slovenske krajine so knjiga, v kateri govorijo slike. Avtor sam si je vzel nemalo časa, menda kar tri leta, da je z izborom 182 barvnih fotografij in seveda ob spremni besedi predstavil slovenske krajine. Slovenska krajina se kaže v umirjenih barvah, saj je avtorju predvsem šlo za prezentacijo fotografije domala enakovredne besednemu delu v knjigi. Seveda ne gre za zbirko lepih razglednic, pač pa za studiozen prikaz odnosa do narave pri nas, kakor se je oblikoval v preteklosti in je viden danes. Podoba, ki se nam kaže, je sicer še vedno osupljivo lepa, vendar pa se jih že poznajo sledi, ki govorijo, kolikšen je pravzaprav kulturni vidik tega odnosa. Po tej plati je knjiga pravi izziv tudi za celo vrsto strok, ki se ukvarjajo s prostorom.

Slovenske krajine je knjiga, ki prinaša povsem nov izraz slovenskim krajinam. Po svoje, in prav gotovo je bil to avtorjev namen, povečuje senzibilnost našega odnosa do slovenske krajine. Ogrinovo videnje tega prostora nam na nov način govori, kako je ta prostor pomemben, kvaliteten, skratka zasluži polno mero obzirnega ravnanja. Le-tega žal slovenske krajine niso bile vedno deležne.

Kaj bomo kuhali ta teden

Takole nam svetuje Jože Zalar, vodja kuhinje v hotelu Creina:

Ponedeljek: kmečko zelje s krompirjem, sirovi štruklji, jabolčni kompot.

Torek: kuhana govedina v juhi s testeninami, jabolčni zavitek.

Sreda: prežganka, marelični cmoki z drobtinami.

Četrtek: mesni domači lonec z repo, marmeladna rolača.

Petek: vampi po tržaško, polenta, cvetača v solati.

Sobota: gobova juha, naravni zrezek, široki rezanci, nariban korenček s česnom.

Nedelja: Ocvrta cvetača s tatarsko omako, sarma, slan krompir, puding.

Mesni domači lonec z repo

Za 4 osebe potrebujemo: 40 do 50 dkg govejega ali svinjskega mesa, 0,50 kg kisle repe, 2 stroka česna, 5 dkg slanine, 3 noževke konice mlete paprike, šatraj, poper, sol, 1 žlica moke, maščoba, pol del rdečega vina.

Kislo repo dobro operemo, meso narežemo na kocke in kuhamo v slani vodi s šatrajem do mehkega. Na maščobi prepražimo moko in ji na koncu dodamo mletu papriko, še malo prepražimo in zvrnemo v lonec ter pomešamo.

Na maščobi prepražimo še na kockice narezano slanino in česen, samo da zarumeni, in dodamo repi, na koncu popopravimo s ščepom popra in okisamo z vinom.

P.S.

Toda takle mesni domači lonec z repo je dober, če ne še boljši, prevret tudi naslednji dan. Sploh pa si ga lahko omislamo za praznike, da bomo imele čim manj dela.

Domus vabi na razstavo

Sladko in igrivo v novo leto

Ljubljana, decembra - Potrošniško informativni center na Kardeljevi 2 v Ljubljani (poleg uršulinske cerkve) je za otroke pripravil prodajno razstavo, ki jo je poimenoval "Sladko in igrivo v novo leto".

Domus tokrat predstavlja 16 proizvajalcev igrac in sladkega programa, med nakupovanjem novoletnih daril pa se bodo otroci lahko igrali in zabavali. Prodajno razstavo v Domusu bo namreč spremljal razvedrilni program, v katerem bodo sodelovali znani slovenski kulturniki. Že naslovi povedo, da bo zares pestro: "Kako nastane Ciciban?", "Kako nastane pravljica?", "Kiparimo!", "Improvizacija z lutko", "Pantomima", "Humoristična razlaga knjige", "Zapojmo!", "Čarovnik na obisku", "Mi pa ríšemo" in podobno.

Vse to se bo v Domusu dogajalo od 4. do 29. decembra med 9. in 12. ter 16. in 19. uro, ob sobotah pa od 9. do 12. ure.

D. D.

Ko v vrtu gospodari voluhar

Menda ni sadjarja, ki bi ne imel na vrtu neljubega obiskovalca - voluharja. In najbolj je nesrečen, ko mlado drevesce, posajeno z vso ljubeznijo in pričakovanjem, prične veneti, se sušiti. Navadno je za propad mladike kriv voluhar. Ko drevo odkoplujemo, ugotovimo, da so korenine močno objedene. Objedene korenine pa ne povzročijo propada le mladih dreves, tudi starejšim škodujejo. Znano je, da en voluhar obvladuje območje 40 m² in ko se enkrat vgnezdí, zagospodari po sadovnjaku z vso močjo in spretnostjo.

Kako ga pregnati? Razna navodila ponujajo priročniki. Vendar, če zberemo več teh navodil, na koncu ugotovimo, da je še najbolj zanesljiv lov voluharja s pastmi. Z dimnimi bombami voluharje večinoma le preženemo, zastrupljenega korenja pa se previdno izogibamo.

Čisto po naključju smo zelo učinkovito past za voluharja odkrili pri Janezu Kristancu v

Šenčurju, na Štefetuvi 19. Janez Kristanc je past naredil iz plastične cevi in lesenega dela, kamor v cevi pritrdi hrano - vabo za voluharja. Poseben vzvod z nitjo pritrdi na cev. Ko pride voluhar v cev po hrano, s hrano vred pregrizne tudi nitko, ta sproži vzvod in voluhar je ujet v cevi. Nitka mora biti iz sukanca za ročno šivanje (za strojno šivanje je pretanka).

Kristančev Janez svetuje, da je najbolje v voluharjev rov poizkušati kar dve pasti, vsako obrnjeno v drugo smer, kajti nikoli se ne ve, iz katere strani bo prišel. Za vabo pritrdimo v cev korenje, jabolko ali peteršiljevo korenino. Na takšno vabo se ne bo ujel krt, ki je za sadovnjak koristna žival.

Če vas past zanima, se lahko oglasite pri Kristančevih v Šenčurju. Nekaj pasti ima Janez narejenih, dobili pa boste tudi marsikateri koristen nasvet. Sam je s svojo pastjo v enem tednu ujel tri voluharje, sosedu pa kar pet.

D. D.

PRAV JE, DA VEMO

Sadje

Sadje imenujemo zrele plodove sadnega drevja in grmičevja. V prehrani uporabljamo domače pečkato, koščičasto, lupinasto sadje in jagodičevje ter uvoženo južno sadje.

Povprečne sestavine sadja so 80 do 90 odstotkov vode, sladkor, celuloza in škroba, rudninske snovi (kalij, natrij, magnezij, mangan, cink, železo in baker), vitamini A, B, C, E, F, organske kisline (vinska, citronova in jabolčna), veliko barvil, aromatičnih snovi in v nezrelem sadju pektini ter čreslovina.

Sveže sadje ima nizko kalorično vrednost, suho in lupinasto sadje pa je tudi kalorično, zaradi koncentracije hranil. Vse sadje je polno zaščitnih snovi. Aromatične snovi in organske kisline dajo sadju dober in osvežujoč okus.

Uživamo zrelo sadje. Operemo ga dobro. Užitarne lupine ne odstranimo, ker so ravno pod njo dragocene sestavine. Naše domače sadje je enakovredno južnemu. Limone in pomaranče dodajamo spomladi, ko je v domačem vskladiščnem sadju že malo vitamina C.

Jabolčna pita

Testo: 28 dag surovega masla ali margarine, 35 dag moke, 1/2 pec. praška, 5 dag sladkorja v prahu, 4 žlice vina, 2 rumenjaka, sol; maščoba za pekač; sladkor v prahu za posip. Nadev: 1 kg jabolč, 15 dag sesekljanih orehov, 10 dag sladkorja.

Maščobo sesekljamo med moko na deski, dodamo sladkor; naredimo jamico, vanjo vlijemo vino, rumenjaka, dodamo sol in na hitro ugnemo testo, ki naj počiva 1/2 ure. Nato testo razvaljamo za 2 površini pekača.

En del položimo v pomaščen pekač, potrosimo z olupljenimi in narezanimi jabolki, orehi in sladkorjem. Pokrijemo z drugim delom testa. Pito spečemo v precej vroči pečici (220 stopinj C). Pečeno narežemo in potrosimo s sladkorjem.

Še droben nasvet

Sir se ne bo tako hitro pokvaril, če damo pod stekleno posodo, kjer ga hranimo, nekaj koščkov sladkorja.

Ocvrti kruh bo še boljši, če ga za hip pomočimo v mleko ali v belo vino in šele nato v jajca.

Madeže od potu na pleteninah zdrgnemo s krpo, namočeno v zelo slani vodi. Zastarele madeže očistimo z 90-odstotnim alkoholom.

ureja DANICA DOLENC

IZ ŠOLSkih KLOPI

Ob prazniku domovine razmišljamo o domovini

Odkar sem šolar, se učimo: domovina je očka, moj brat, mami in jaz, šola, ulica in dvorišča, na katerih se igramo. Domovina pa so tudi visoke gore, bistri potoki, umazane reke, onesnažen zrak, slabi in dobri mostovi, moderne in stare ceste, delavec v tovarni, kmet na polju. Zdaj pa vem, da je moja domovina polna prijateljstva pa tudi sovražstva, lepota in gorja. Rad imam Jugoslavijo, kljub vsemu.

Nenad Tomič

Tudi otroci vemo, da v naši domovini ni vse tako, kot bi moralo biti. To vidimo po televiziji, slišimo po radiu in v pogovorih starejših. Zelo težko poslušam vse to. Najbolj pa se bojim, da bi prišlo do vojne, tako bi nastali revščina in lakota. Da je vojna nekaj zelo hudega, sem videl po televiziji. Bojim se ubijanja in krvi.

Domen Šinko

Moja domovina je Slovenija. Ponosna sem, da sem Slovenka. Mislim, da živim v najlepši deželi na svetu. Kaj pa bi spremenila v naši domovini? Naredila bi tako, da očku ne bi bilo treba delati ves dan. Tako bi imel več časa zame in za družino. Mamec bi morale imeti čas za dom in družino. Ne bi dovolila, da bi po televiziji toliko govorili o politiki. Ne bi dovolila, da bi avtomobili vozili po mestih. Ljudi ne bi smeli zapirati, če bi bili nedolžni. Tudi mučenje živali bi prepovedala. Ukazala bi, da morajo vsi skrbeti, da bi bili otroci srečni.

Nina Balant

Zelo hudo mi je, ko poslušam, kaj vse se godi na Kosovu, kako se med seboj sovražijo, prepirajo in celo pobijajo. Skrbi me tudi, ker nekateri zelo sovražno gledajo na nas Slovence. Mitingov se bojim, ker vedno mislim, da se bo nekaj zgodilo - nekaj zelo hudega. Odrasli, razmislite, ali je prav, da je v otroških srcih toliko skrbi!

Kati Žagar

Svoji domovini želim v prihodnosti predvsem mir in prijateljstvo, da ne bi bilo stavk, demonstracij in gladovnih stavk, da bi bili ljudje srečnejši in svobodnejši, da bi imeli tople domove, kamor bi se zatekali po napornem delu. Vsi pa moramo skrbeti za lepše okolje in čistejšo reko. Tudi naše lepe gozdove moramo bolj čuvati.

Manca Zaplotnik

Mnogo ljudi se preseli v tujino zaradi boljšega zaslужka. V tujini je tudi veliko naših priznanih strokovnjakov, ki jih pri nas nismo znali ceniti. Ne morem si misliti, da bi moja družina živila v tujini in bi morala govoriti tuj jezik in hoditi v tuje šole. Čeprav ljudje v tujini bolje zaslužijo, se vseeno radi vračajo domov. Vsak želi biti pokopan v domači zemlji.

Zala Prevoršek

Vsak dan slišim kaj čudnega o naši domovini, o prepirih, neprijateljstvu, o Kosovu, o mitingih, stavkah. "Pa kaj je zdaj vse to?" razmišljam. Meni je domovina vedno pomenila nekaj lepega: tu sem doma, tu

hodim v šolo, imam prijatelje, ukvarjam se s športom. "Nič. Kar zaprl bom televizijo in vsega tega o politiki ne bom poslušal."

Tevž Logar

Želim, da v naši domovini ne bi samo razpravljali, ampak tudi ukrepali. Ne vem, zakaj na Kosovu tepejo vaščane s pendreki. Smilijo se mi otroci. Hočem, da se pomirijo. Če bi bil jaz politik, bi skrbel za mir in prijateljstvo.

Nebojša Milošević

Če bi jaz lahko odločal, ne bi dovolil mitinga Srbov in Črnogorcev v Ljubljani. Tudi sam ne bi hodil tja dol. Naj se sami pomirijo, nam pa naj dajo mir. Mi imamo svojih težav dosti. Slovenijo moramo očistiti, dobiti nove stroje in delati, da ne bomo v revščini.

Boštjan Bašelj

Vsi učenci 4. a pa se strinjamo z Mihom, ki je zapisal: "Politiki po vsem svetu mislijo, da so nesmrtni, a tudi oni bodo končali na pokopališču. Jaz ne bi bil politik. Politike imam čez glavo. Hočem lepo otroštvo! Kdor pa je politik, naj bo vedno za mir in prijateljstvo po vsem svetu."

Miha Mohorič

Učenci 4. a r. OŠ Petra Kavčiča v Škofji Loki

Tevž Lofar, 4. a., OŠ Peter Kavčič, Škofja Loka

Slovencem

Ne, ne strete nam srca in ne ponosa.

Tudi rodne grude nam ne morete vzeti,

za njo boste morali umreti.

Kajti mi vsi smo od zibelke in bomo do groba Slovenci ostali.

In ko boste mene v grob položili, želim si,

da bi mi Zdravljico moji bratje zapeli.

Prav njo, Zdravljico, vseh epov kraljico.

Nina Rajgelj, 6. c r. OŠ Lucijana Seljaka Kranj

Barbara Šolar, 4. a., OŠ Peter Kavčič, Škofja Loka

Priporočamo kaseto

Romana in Bolhobend

Otroci, si zamišljate velikega psa, recimo bobtaila, kosmatega tako, da skorajda ne vidiš, kje ima glavo? In ta mrcina se začne naenkrat na vse pretege praskati, poskakovati. Se je nalezol bolh? Da! Toda ne gre za navadne bolhe, temveč za Rozi, Mico-Spico, Meto in Marjeto, ki so se vsaka s svojim instrumentom, kitaro, saksofonom, orglami in bobni ugnedile v pasji dlaki in kot Bolhobend udarile svoj rock. Čisto po svoje so zaigrale in zapele o medvedji šoli, o kameli, ki se je hotela znebiti grbe, o hudi mravljici, o slončku Tončku, ki je sanjal, da je volku razbil zobe, o Čivkofestu in še veliko drugih prijetnih pesmic.

To je kaseto Romane Kranjčan, samostojne umetnice, ki poje pri ansamblu RŽ, zraven pa se posveča otrokom. Morda se spomnite, letos poleti se je na Gorenjskem sejmu igrala z vami in z lutkami, skupaj ste peli in plesali pod drevesom. Med pesmicami na kaseti se z otroki pogovarja, obrazloži to in ono zgodbo. Kaseto boste že te dni dobili v knjigarnah. 8. in 9. decembra ob 17. uri bo Romana predstavila kaseto v hotelu Bor v Pred-dvoru, zagotovo pa jo bo zavrtela tudi na svojih nastopih na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, v osnovni šoli v Pred-dolsljah in heroja Grajerja v Trziču, kjer je Romana še nedavno tega hodila v šolo. Pesmice so pevne, lahko se jih je zapomniti. Romanin sinček Kristijan zna že vse na pamet.

D. Dolenc

ureja HELENA JELOVČAN

Naložbe v zdravstvo so usahnile

Zdravstvo ne potrebuje opreme zase, temveč za bolnike

Naložbe v zdravstvo so se v bolj časih na Gorenjskem financirale iz skupnega investicijskega sklada medobčinske zdravstvene skupnosti. Zanj so namenili del prispevne stopnje. Pred desetletjem pa je zaradi težav v jeseniškem gospodarstvu (Zelezarni) ta občina izstopila iz tega projekta in z organiziranim zbiranjem naložbenega dinarja je bilo v zdravstvu konec. Zaradi sedanje nezmožnosti zdravstva, da bi se v redu obnavljalo in vzdrževalo, znova oživljajo zamisli o tem sistemskem investicijskem viru. Pobudnik zanj je - jeseniška bolnišnica. O tem podrobneje EDGAR VONČINA, direktor Gorenjskega zdravstvenega centra.

Kako se je po letu 1980 gradilo in obnavljalo zdravstvene objekte in nakupovala oprema?

»Pet let se je v okviru zdravstvenega dinarja še vedno zbiral del sredstev, pri občinskih in medobčinskih zdravstveni skupnosti, za potrebe bolnišnic in zdravstvenih domov. Vsaj del opreme smo na ta način lahko financirali. Od leta 1985 dalje pa se ni zbiralo nobenega denarja več, čeprav smo v srednjeročnih planih sodila in delovnih organizacij sklenili del amortizacije oddvajati v ta namen. Eden od sistemskih virov pa so bila sredstva, ki jih je prostovoljno zbiralo gospodarstvo za dejavnosti, ki se raztezajo v več občinah. Gorenjska bolnišnica je v dveh letih zbrala nekaj denarja iz teh virov (v občinah Radovljica, Jesenice in Kranj), vendar se to ni nadaljevalo.«

Naložbena praznina je zadnja leta v zdravstvu zelo občutna, saj govorite celo o tem, da je zaradi zastarelosti opreme ogroženo redno delo?

»V posameznih ustanovah je res že ogroženo redno strokovno delo. V Kranju je bil iz teh razlogov posebej zbran denar za rentgen. Pred dokončno okvaro sta rentgena v bolnišnicah na Jesenicah in Golniku, ki sta tudi stara že 17 let. Če aparat ne zamenjamo, bolnišnici ne moreta delati. Spričo takega stanja je jeseniška bolnišnica pred pol leta dala pobudo občini in zdravstveni skupnosti, naj bi na Gorenjskem spet začeli organizirano zbirati sredstva za prepotrebno obnovo določenih aparatov in adaptacije zgradb. Občinska vodstva to zamisel načelno podpirajo. Zadolžili so nas, naj zberemo potrebe, to smo storili, zdaj opravljamo selekcijo in prioritiziramo vrstni red.«

Kaj je na prioritizirani listi takoj za obema rentgenoma?

»Tadva imata absolutno prednost, sicer pa komisija še ni pretehtala vseh potreb. Na Jesenicah je potreben še mobilni operacijski rentgen, abdominalni ultrazvok, v kranjski po-

rodnišnici je operacijska soba potrebna obnove, v osnovnem zdravstvu so potrebe po rentgenih, aparaturah za laboratorije. Za gornji del Gorenjske nujno potrebujemo reševalni kombi, ki ga južni del Gorenjske že ima.«

Torej dajete prednost aparatam pred zidovi?

»Drži. Na Jesenicah sicer nameravamo vlagati v operacijski trakt, v kranjski porodnišnici obnoviti porodno sobo v Begunjah je bolnišnica potrebna nekaj obnovitvenih posegov. V osnovnem zdravstvu je potreb po vlaganju v zidove več, ker so ostale nedokončane planske naloge izpred nekaj let. Akcija naj bi trajala pet let, saj bi šele

v tem času lahko izpeljali vse tisto, kar imamo na prioritizirani listi.«

Koliko denarja bo potrebnega?

»Bolnišnica Jesenice bi le za aparature potrebovala okoli 5,6 milijona nemških mark, kranjska porodnišnica 3,9 milijona, Golnik okoli 14 milijonov (sicer še ni opravljena selekcija), Begunje 740 tisoč, v osnovnem zdravstvu pa 15,7 milijona, skupaj torej blizu 40 milijonov mark. Po dosedanjem začasnem izračunu naj bi se te potrebe pokrile v petih letih z 0,5 prispevne stopnje, oziroma bomo naše potrebe prilagodili temu okviru.«

Zelo odmevno je na Gorenjskem solidarnostno zbiranje denarja za zdravstvo, na primer za jeseniški inkubator. Koliko pa je učinkovito?

»To je sicer zelo pohvalen, dobronameran način zbiranja denarja, ni pa sistem, prek katerega bi zadovoljevali potrebe zdravstva in obnavljali opremo. Tudi ni mogoče za tolikšne potrebe, kot jih izkazujemo, zbrati denarja s takšno solidarnostjo. To je lahko le dodaten vir ob siceršnjem trdnem sistemskem načinu financiranja.«

D. Z. Zlebir

Pod kieselsteinskimi oboki je živahno

Vitraži a la Tiffany

Kranj, novembra - Toliko prostorov ima Kieselstein od kleti do podstrešja, da jih komaj prešteješ, a je vse polno. Tako polno, da se Zveza kulturnih organizacij Kranj že ozira po drugih hišah tam okrog, da bi zadostila potrebam po prostorih za vse dejavnosti, ki jih želi vpeljati. Zelje se kar same po sebi porajajo. V torek zvečer so spodnje prostore ravnokar zapustili mladi risarji, šolski in predšolski, v kleti so se starejši ubadali z vitražem, v modri dvorani je Zmago Puhar ob razmjanem skeletu postrojil svojo četico študijskih risarjev, v dveh sobah so imeli sestanke, pravkar pa je prišla skupina, ki je iz avta vlekla žaromete za kdo ve kakšno predstavo v matem...

Tokrat smo obiskali one v kleti, ki so rezali steklo, pilili robove, varili stike in nekateri že vse ta odrezana in obdelana stekla oblikovali v zanimiv steklen cvetličnjak. Skupina, ki se uči izdelave vitraža. Saj poznate barvna stekla v cerkvenih oknih, ali pa prelepa okna v kakšni od novih, boljših gostiln? Pri Ambrožu v Lahovčah so gostilno bogato opremiti z njimi. To je vitraž. Skupina

v Kieselsteinu je začela z lažjo vrsto vitraža, s Tiffany tehniko, to je tehnika znanih newyorških draguljarjev. Pri njej robove urezanih kosov stekla enostavno oblepijo z bakrenim trakom, kose sestavijo in zalotajo, pa je tu želena. Tokrat je njihov vodja Jože Hozjan, sicer strojnik, ki pa se je izdelovanja vitraža učil v tujini in delal pri mojstrih po Avstriji in Nemčiji. Za njim bo tečajnike prevzel

Steklo za vitraž moraš odrezati točno po načrtu, uči mojster vitraža Jože Hozjan iz Kranja, zato pa moraš najprej počteno obvladati rezilo. - Foto: D.D.

Vinko Snoj in jih poučil o zahtevnejši innsbruški tehniki vitraža, pri kateri se stekla uokvirjajo v svinčen profil.

D. Dolenc

O podganah in še o čem v Iskrinem samskem domu na Planini

Tudi žival mora jesti!

Kranj, 1. decembra - V samskem domu Iskre Kibernetike na Planini v Kranju živi (med drugim) v enajstih sobah s po osemnajstimi kvadratnimi metri površine enajst družin s skupno petindvajsetimi stanovalci. Prostorska stiska pa še ne bi bila tako neznozna, če se družine ne bi ubadale tudi s problemom urejenosti skupnih prostorov, podgan, "stanarine", nepovabljenih gostov...

Ko smo se sredi novembra mudili v Iskrinem samskem domu na Planini in se pogovarjali z upravnikom Ivanom Šmidom in z nekaterimi stanovalci, smo se lahko prepričali, da so bivalne možnosti v domu slabe, da pa je o istem problemu več resnic.

Stanovalci: Odgovorni nam večkrat pravijo, da je samski dom kot hotel B kategorije. Če je to res, potem naj bodo temu primerne tudi usluge. Je to hotel, če se petindvajset ljudi kopa pod enim tušem in če se prihajajo semkaj umivati tudi od drugod.

Upravnik: Samski dom ni enačica stanovanja, ampak je namenjen za reševanje trenutnih težav, za bivanje samskih oseb in družin v času, dokler ne dobijo ustreznega stanovanja.

Stanovalci: Razmere so nevdružne: v kleti in tudi na hodniku etaže, kjer so stanovanja, se sprehajajo podgane in objedajo krompir, sadje, čevlje... od treh tušev deluje le eden, odtoki v kopalnici in straniščih so dotrajani, prav tako odtoki vode v prostorih, kjer imamo pralne stroje.

Upravnik: Razmere v domu bi bile lahko vzdržne, če bi imeli stanovalci pravičen odnos do ljudi in inventarja. V domu je praksa, da skupne prostore čistijo družine same, pomivalna korita, umivalnice in kabine za tuširanje pa vsak za sabo. Precejšen del stanovalcev se tega dogovora ne drži, to pa ima za posledico neljube okvare, kot je, na primer, zamašitev odtokov. Slab odnos

do skupnih prostorov je pogosto tudi razlog za okvare tušev, izlivi mešalnih baterij in podobno. Ker je težko najti izvajalca, del ne moremo takoj odpraviti vseh okvar, večja popravila pa opravimo dvakrat na leto.

Stanovalci: Stanovalci opozarjamo upravnika na luknje v podu kleti, jih mašimo z različnimi predmeti, vendar pa sami ne moremo preprečiti, da nam podgane ne bi uničevale ozimnice in drugih stvari. Pogosto slišimo cinični odgovor: tudi žival mora jesti.

Upravnik: Podgane, ki lahko pridejo v klet tudi skozi odprto okno ali vrata, so vedno tam, kjer je nesnaga. Za red in čistočo v kleti pa so odgovorni stanovalci.

Stanovalci: Za razmere, v kakršnih moramo živeti v samskem domu, plačujemo preveč.

Upravnik: Ker stanovalci v samskem domu nimajo stanovanjske pravice, se najemnine na oblikujejo po istem načelu kot za stanovanjske stavbe, ampak na osnovi stroškov. Družine plačujejo od 36 do 43 odstotkov ekonomske cene, odvisno od števila družinskih članov in izdatkov. Štiričlanska družina je novembra morala plačati za najemnine, ogrevanje, elektriko za skupne prostore, toplo vodo, odvoz smeti in še za nekatere postavke 2,3 milijona dinarjev.

Stanovalci: Dvojniki ključev naj bi bili samo pri upravniku in vratarjih, ki pa brez naše vednosti ne bi smeli vstopati v sobe. Praksa je drugačna: večkrat opazimo, da se je nekdo med našo odsotnostjo mudil v sobi.

Upravnik: V družinske sobe ne vstopamo brez prisotnosti stanovalcev. Vstopili bi le, če bi nastal požar ali bi prišlo do izlivanja vode.

C. Zaplotnik

POENOSTAVIMO NAŠE SODELOVANJE - Z NOVO OBLIKO PISMA ZAUPANJA

10 ljubljanska banka

TE VESTE MI GREDO ŽE RAHLO NA ŽIVCE!

RES JE! KO PRIDEŠ NA VRSTO BI MORAL POLEG ČEKOVNIH BLANKET DOBITI SE.

BRIVNIK

KAKOR KDO! JAZ SE BRIJEM DOMA IN TUDI ČEKOVNE...

BLANKETE NAROČIM KAR OD DOMA.

KAKO? NI MOGOČE!

SEVEDA! V OVOJNICO, KI SE DOBI NA RANČNIH OKENCIH.

TA SE PA ZNAJDE!

VLOŽIM PISMO ZAUPANJA Z VPISANIMI PODATKI IN JO BREZ ZNAMKE VRZEM V NAJBLIŽNJI POŠTNI NABIRALNIK.

KATERI PODATKI SO POTREBNI?

SAJ JE VSE RAZLOŽENO NA SAMEM PISMU.

ŠTEVILO ČEKOVNIH BLANKETOV
ŠTEVILHA TEHOČEGA RAČUNA
NASLOV KAMOR ŽELITE PREJEMATI BLANKETE.

POŠTA! IZ GORENJSKE BANKE JE!

ENOSTAVNO, MAR NE!

Temeljna banka Gorenjske

Med 7. in 11. februarjem v Dolenji vasi

Evropsko mladinsko sankško prvenstvo

Železniki, 5. decembra - Na progi Zakraj, dolgi 1076 metrov, z višinsko razliko 156 metrov, če pa tu ne bo pogojev, pa na 520 metrov dolgi rezervni progi na Soriški planini, bo tekmovalo blizu 90 mladih sankšičev in sankšičev, med njimi tudi Jugoslovani. Pokrovitelj 17. evropskega mladinskega prvenstva je družbeno podjetje Iskra Elektromotorji iz Železnikov, organizacijskemu komiteju pa predseduje Anton Rakovec.

Športno društvo Iskra Železniki je sankanje uvrstilo med prednostne športne panoge leta 1980, čeprav je ta šport v tem koncu doma že mnogo dlje. Leta 1981 so začeli urejati sankško progo Zakraj na gozdni cesti v Dolenji vasi, jo uredili in leta 1987 z njo kandidirali v Aosti za organizacijo 17. mladinskega evropskega prvenstva v sankanju. Dobili so ga, ker so naši sankški delavci v tem športu na dobrem glasu, izkazali pa smo se tudi že z nekaterimi uspešnimi prireditvami, med drugim tudi z evropskim članskim prvenstvom na naravnih progah na Savskih jamah nad Jesenicami. Železniki in Dolenjo vas je večkrat obiskal tudi predsednik mednarodne sankške zveze FIL Bert Isatitsch iz Avstrije, ki ni skopalil s pohvalami na račun proge in organizacijskih sposobnosti. Železnikarji pa so svojo resnost potrdili tudi s tem, da so na Soriški planini uredili 520 metrov dolgo rezervno progo, kjer problemov s pripravo ni in se prav zato ta proga utegne razviti v evropski vadbni center za sankanje na naravnih progah.

Iskra Elektromotorji iz Železnikov, od koder je največ članov Športnega društva Iskra in organizacijskega ter tekmovalnega odbora, bo nosila glavno breme organizacije in izvedbe. Anton Rakovec je predsednik organizacijskega odbora, podpredsednik je Stane Krapež, sekretar Mario Thaler, vodja tekmovalnega odbora pa so razen naših sankških delavcev Ljuba Špendova, Milana Bižala, Lada Nastrana, inž. Draga Nučiča, inž. Marjana Prevca, Filipa Tarfile, Franca Pohlevna in Janeza Demšarja še tuji sankšiči strokovnjaki Bert Isatitsch iz Avstrije, ki bo v Dolenji vasi v vlogi delegata FIL, Werner Kropsch iz Avstrije in Antoni Gebala iz Poljske sta člana častnega razsodišča, tuja tehnična delegata pa sta Italijan inž. Edo Rean in Avstrijec Guido Marignoni.

Prvenstvo bo otvorjeno v petek, 9. februarja, ob 19. uri v Kinu v Železnikih. V soboto in nedeljo bodo tekmovali, slovesen zaključek pa bo v nedeljo, 11. februarja, ob 16. uri.

Na prvenstvo Evrope se pripravljajo tudi naši sankšiči. 13 fantov in 5 deklet se redno zbira pod vodstvom zveznega trenerja Jožeta Rakovca. Sedaj utrjujejo vzdržljivost, potem sledi sneg oziroma led. Če ju doma ne bo, se bodo odločili za krajše priprave na tujem.

J. Košnjek

Hokej na ledu

Poraz Jesenic

Kranj, 4. decembra - Pretekli petek se je nadaljevalo tekmovalje v I. A zvezni hokejski ligi. Na Jesenicah je bil derbi med vodilnima Jesenicami in Medveščakom Gortanom. Čeprav so domačini igrali dobro, bili vsaj dve tretjini v premoči, vendar so bili neučinkoviti in izid je bil 3 : 4 za Medveščak. Zadetke za Jesenice so dosegli Šuvak, Rasket in Mlinarec. Olimpija je v Beogradu premagala Partizana z 2 : 4, Crvena zvezda pa Vojvodino s 3 : 5. Medveščak ima po 17 kolid 29 točk, Jesenice pa 26, Olimpija na tretjem mestu pa ima 19 točk, vendar s tekmo manj.

Danes bo na sporedu 18. kolo. Jeseničani gostujejo pri Crveni zvezdi, Medveščak Gortan igra doma s Partizanom, Olimpija pa z Vojvodino. Kaže, da se bodo v nadaljevanje tekmovalja štirih najboljših uvrstili Medveščak, Jesenice, Olimpija in Partizan.

V I. B hokejski zvezni ligi je več problemov. Kola so nepopolna, zapletlo pa se je tudi kranjskemu Triglavu, ki v soboto ni mogel odigrati tekme z Olimpijo II. Skopo sporočilo pravi, da je bil takrat kranjski led zaseden. Menda so Kranjčani prikrajšani tudi za trening na svojem ledu.

J. K.

Skupščina NTK Merkur

Kranj, 5. decembra - V četrtek, 8. decembra, ob 18. uri bo v prostorih krajevne skupnosti Stražišče na Škofjeloški cesti redna letna skupščina Namiznoteniškega kluba Merkur. Po končani skupščini bo družabno srečanje članov in prijateljev kluba. Uprava kluba prosi za samoprispevek za pokritje stroškov srečanja. Prispevek bo 200.000 dinarjev za udeležence, aktivni igralci, pionirji in pionirke pa plačajo 50.000 dinarjev.

Pohod na Tisje

Kranj, 5. decembra - Planinsko društvo Kranj vabi na 9. pohod na Tisje, ki ga v nedeljo, 10. decembra, organizira v počastitev litijskega občinskega praznika PD Litija. Odhod iz Kranja bo z vlakom ob 5.40, iz Ljubljane proti Litiji pa ob 6.30. Oprema naj bo primerna vremenu. Priporočajo tudi smučarske palice. Hoje bo od 3 do 4 ure. Med potjo se bo mogoče okrepčati. Izlet bo vodila Slava Obradović.

J. K.

Smučanje v St. Antonu

Kranj, 27. novembra - Kar sedem dni se boste lahko smučali v St. Antonu v Avstriji. Počitniška zveza Kranj je v letošnji sezoni pripravila smučanje v zasneženem St. Antonu. Stanovali boste v hotelu Nassereinerhof. V St. Antonu boste lahko smučali od januarja do aprila.

Cena polpenziona in tedenska karta je samo 5.620 ATS. Prevoz je lasten. Pridružite se beli karavani Počitniške zveze Kranj. Ne bo vam žal. Informacije po telefonu 064-22-639.

D. H.

Elan kani tudi to sezono obdržati primat med proizvajalci smuč

Smučji prodajajo uspehi

Begunje, novembra - "Slovesa Ingemarja Stenmarka in Bojana Križaja od tekmovalnega smučanja smo se v Elanu resnično bali. Zavedali smo se, da moramo še za časa njunega tekmovalnega obdržati kakovostno raven ekipe, ne le alpske, ampak tudi drugih, sicer bi ime Elana, tako po prodajni kot komercialni plati, lahko nazadovalo. To nam je uspelo. Oba, tako Ingemar kot Bojan, sta neposredno sodelovala pri prestopih nekaterih znanih smučarjev, predvsem Furusetha in Bittnerja, na naše smučji in tako bomo lahko še naprej vodilni med proizvajalci smučji po tekmovalnih uspehih," pravi vodja tekmovalne službe Elana BOŠTJAN GASER.

Zadnja tekmovalna sezona je bila za Elan uspešna in tudi smučji vaše tovarne so šle predvsem na račun teh uspehov, kljub zeleni zimi, dobro v prodajo. Sezona bo zato težko ponovljiva, vsaj njen začetek tako kaže, predvsem kar se večine naših tekmovalcev tiče.

Gaser: "Zadnja sezona je skoraj neponovljiva. Osvojili smo štiri svetovne pokale: Bittner v slalomu, Furuseth v veleslalomu, Bokloev v skokih in Bredesen v klasični kombinaciji. Na svetovnih prvenstvih smo osvojili 11 kolajn, od tega dve zlati: Mateja Svet v slalomu in Vailu in Oeldna (Norveška) v klasični kombinaciji. Tudi to sezono ostajamo ena najmočnejših ekip in naši asi so bistveno pripomogli, da je Elan kljub zeleni zimi smučji kar dobro prodajal. Naši vrhunski tekmovalci postajajo nepogrešljivi prodajni argument in branilci dobrega imena, za katerega razen njih skrbijo strokovno vodstvo Elana, njegovi zastopniki po svetu, skratka vsi, ki smo z Elanom tako ali drugače povezani."

Smučarski skladi večine držav, vsaj tistih, ki kaj pomenijo in imajo svojo lastno opremljivalno industrijo, so zaprti. Kljub

temu se vam je uspelo vrniti v francoski smučarski sklad. Prav Francozi sedaj po desetletjih krize ponovno osvajajo vrh. V Elanovi ekipi so tako po novem tudi Francozi.

Gaser: "Moštva nimamo namena ne vem kako povečevati. Za francoski smučarski sklad smo se vseeno odločili in dobili tri smučarje: Gadieta, Cretierja in Schmidta. Naš je tudi Zahodni Nemeč Stuffer, pa mladi Norvežan Ommodd. Naša alpska ekipa je tako ponovno močna, prav tako skalalna in klasična. Zadovoljni bi bili z osvojitvijo dveh svetovnih pokalov, pa z uvrščanjem med prve tri ali prvih pet na tekmah svetovnega pokala. Imamo Nykaena, Bokloeva, Thoma, pa naše skalalce, ob njih pa mlade Fince, v kombinaciji pa stavimo na 28 letnega Oeldna."

Elanova ekipa pa je to sezono vseno okrnjena. Tomaž Čizman, naš edini prvokategornik med smučarji, je presedlal k Rosignoliju.

Gaser: "Mi smo se s Tomažem prijateljsko razšli. Razumemo, da je verjetno po teh uspehih zanj menjava smučji nov izziv. Mi mu nismo delali nobenih problemov. Upamo,

da bo zadovoljen z novimi smučji in da bo tudi na njih dosegal take rezultate kot jih je na Elanu. Prav njegovi dobri rezultati v letošnji sezoni pa so za jugoslovansko smučanje zelo pomembni. Ta trenutek jugoslovansko smučanje rabi dobre rezultate, tudi zaradi nadaljevanja takšne privrženosti Slovencev smučanju. Menjava generacije je lahko trajneje boleča, lahko pa je le kratkotrajna, prividna. Slovenci smo povrh vsega številčno majhen narod in navajen uspehov velikih zvezd. Po moje bi bilo od mlajše generacije krivično zahtevati enake rezultate, kot jih je dosegala Bojanova, Borisova, Jožetova in Juretova generacija. Za naš potencial so že uvrstitve med 15, 20 dobre. To velja za moško ekipo. Ženske pa so na ravni nekdanje moške ekipe in so danes med najboljšimi na svetu."

J. Košnjek

Namizni tenis

Največ uspeha Merkurju in Jesenicam

Jesenice, 28. novembra - Na Jesenicah je bilo gorenjsko namiznoteniško prvenstvo za pionirje, pionirke, članice in člane. Najuspešnejši so bili igralci kranjskega Merkurja, ki so od devetih pobrali sedem prvih mest, in Jeseničani, ki so zmagali dvakrat.

Gorenjski prvaki so postali: med člani Zoran Gašič (Merkur), med članicami Klemenc (Jesenice), med člankami dvojicami Jovič - Tomc (Merkur), med članicami par Štrukelj - Fojkar (Merkur), med mešanimi dvojicami Jeraša - Soklič (Merkur), med pionirji Vadjunec (Jesenice), med pionirkami Fojkar (Merkur), med pionirji dvojice Klevišar - Bernard (Merkur) in med pionirkami dvojice Fojkar - Štrukelj (Merkur).

Igralci kranjskega Merkurja so nastopili na mednarodnem turnirju v Beljaku, kjer je igralo 128 igralcev iz Avstrije, Italije in Slovenije. Kranjsko zastopstvo se je izredno izkazalo. Zmagali so Zoran Gašič, Ziva Štrukelj, Petra Fojkar, Aleš Porenta in Klemen Klevišar.

D. Klevišar

Ligaški izidi

Kranj, 4. decembra - V tokratnih kolih v prvih zveznih in republiških ligah se ekipe z Gorenjske niso tako izkazale kot v preteklih kolih. Doživele so več porazov kot zmag. Povedati pa je treba, da so večinoma gostovale.

HOKEJ NA LEDU - Jeseničanom v dvorani Podmežaklji ni uspelo zmagati. Izid - Jesenice : Medveščak Gortan 3 : 4 (1 : 2, 0 : 1, 2 : 1). Kranjski Triglav je v gosteh v pokalni tekmi premagal Olimpijo z 1 : 6.

ROKOMET - V drugi zvezni ženski rokometni ligi je ekipa Kranj Duplje gostovala v Kikindi pri Akademcu. Domov so se vrnilo z zmago. Izid - Akademec : Kranj Duplje 19 : 26 (8 : 15). **Kranj Duplje** - Sonc, Orehar 7, Jelenič 5, Valant, Bratož, Bajrovič 2, Olič 4, Jeruc 1, Mežek 2, Gradišar 5, Lenič. Tokrat so bile igralke Kranja Duplje v vseh pogledih veliko boljše od igralke Akademca. Že takoj na začetku so povedle in zmage niso več izpustile iz rok.

Na lestvici vodi Trešnjevka, ki ima 16 točk, Kranj Duplje je četrti s 14.

KOŠARKA - Republiška moška liga - Celje : Triglav 83 : 78 (39 : 45). Triglav - Sušič 17, Kastigar 10, Vujadinović 4, Omahen 2, Tadič 13, Roman Horvat 22, Robi Horvat 10. Kranjčani bi se lahko iz Celja celo vrnilo kot zmagovalci. V prvem delu in vse do tretje minute pred koncem so vodili. Tu so svoje zobe nato pokazali Celjani in dobili to težko prvenstveno srečanje.

Vodi Celje, ki ima 18 točk, Triglav je peti s 14 točkami. **RKL** - ženske - ID Ježica : Kranj 57 : 60 (29 : 23). Kranj - Znidar 2, Podrekar 4, Gartner 7, Čufer 14, Zrnčič 15, Horvat 8, Hodžaj 6. To je bila slaba predstava košarke. Obe ekipi sta preveč grešili. Domačinke so vodile deset minut pred koncem pa so Kranjčanke le povedle in nato zmagale.

Cimos : Jesenice 67 : 48 (37 : 29). Jesenice - Sefič 4, Šmitran 2, Bešič 4, Stražišar 12, Krznarič 6, Djimurovič 1, Trojar 13, Halilagić 6. Spet poraz Jeseničank v Divači. Senožecanke so bile toliko boljše, da so z lahkoto osvojile zmago.

Comet : Odeja Marmor 61 : 70 (37 : 33). Odeja Marmor - Kržišnik 19, Luskovec 4, Maček 28, Frakelj 2, Gorenc 17. Domačinke so vodile le v prvem delu igre. Nato so na površje presle

Kegljanje

Odrpito prvenstvo Kranja in klubsko prvenstvo

Kranj, 1. decembra - Kegljaški klub Triglav iz Kranja bo 11. decembra na svojem kegljišču priredil odrpito prvenstvo Kranja in klubsko prvenstvo. Pravico nastopa imajo vsi, ne glede na stalno bivališče za prvenstvo kluba pa samo člani, ki imajo plačano članarino za tekoče leto.

Tekmovalje bo v naslednjih kategorijah: za prvenstvo Kranja člani, za klubsko prvenstvo pa člani, članice, mladinci, mladinke in starejši člani. V prvem krogu pri članih bodo tekmovali vsi prijavljeni, v drugem krogu 24 najboljših. Enako je tudi pri članicah, le da igra v drugem kolu osem najboljših. Enako je tudi za mladince in starejše člane, mladinke pa imajo štiri finalistke.

Štartnina za vse nastopajoče je za 200 lučajev 250.000 dinarjev. Štartnino za prvi krog je treba plačati takoj ob prijavi v pisarni kluba ali v bifeju. Prijave za nastop bo KK Triglav sprejemal 4. in 5. decembra.

D. H.

Smučarski pokal

Prve točke Ulagi, Benediku in Svetovi

Kranj, 4. decembra - Smučarski skakalci so na tekmi za svetovni smučarski skakalni pokal na 120-metrski skakalnici v Thunder Bayju začeli sezono 1989-90. Na prvi tekmi se je imenitno izkazal reprezentant Jugoslavije Primož Ulaga, ki skupaj z lanskim zmagovalcem svetovnega pokala Norvežanom Boklövom deli četrto mesto.

Rezultati - 1. Thoma (ZRN) 224,0 (118, 115), 2. Kutin (Avstrija) 223,5 (118,117,5), 3. Nikkola (Finska) 223,0 (116, 119), 4. Ulaga (Jugoslavija) 218,5 (118,5, 114) in Boklöv (Norveška) 218,5 (118,5, 114), 25. P. Kopač.

V Mount Saint Anne si alpinci nadaljevali svetovni pokal s slalomom. V dokaj slabih razmerah se je do prvih točk v svetovnem pokalu dokopal Grega Benedik, ki je bil trinajsti. Zmagal je Avstrijec Stangassinger pred rojakom Gstreinom, tretji pa je bil Girardelli (Luxemburg).

V Vailu so ženske tokrat nastopile v veleslalomu. Do prve točke je s petnajstim mestom prišla tudi Jugoslovanka Mateja Svet. Sicer je ta veleslalom dobila Avstrijka Wachter.

D. H.

Ločanke in z lahkoto dobile srečanje.

Vodi Ilirija, ki ima 18 točk, druga je Odeja Marmor 17, tretje so Kranjčanke 16, in zadnje Jeseničanke 10.

KEGLJANJE - Moška republiška liga - Hidro : Triglav 5203 : 5152. Triglav - Sajovic 871, Karun 848, Cvirn 392, Simonovc 425, Vehovec 851, Boštar 856, Oman 900. Vodi Proletarec z 10 točkami, Triglav je sedmi s 4 točkami.

Ženske - Krško : Triglav 2342 : 2384 - Triglav - Cej 427, Zajc 401, Šorn 384, Fleischman 384, Gasperin 421, Cof 367. Vodi Triglav, ki ima skupaj s Konstruktorjem 10 točk.

ODBOJKA - II. ZOL ženske - Partizan Tabor : Bled 3 : 0, ROL - ženske - Topolšica Kajuh 3 : 0, ROL - moški - Tivoli Olimpija : Bled 3 : 0

D. Humer

Lesnina - Moderni interieri

Večja in pestrejša ponudba v prenovljenem salonu na Jesenicah

Jesenice, 5. decembra - Danes (torek) ob 10. uri dopoldne bo podjetje Lesnina - Moderni interieri na Jesenicah v Skladišni ulici 5 odprlo prenovljeni in povečani salon pohištva. S tem bo Poslovna enota Kranj, ki ima svoje poslovalnice oziroma prodajno-razstavne salone na Gorenjskem na Primskovem pri Kranju, v Kranju na Titovem trgu in na Jesenicah precej obogatila in popestrila svojo že doslej zanimivo ponudbo za opremo notranjih stanovanjskih prostorov. Poslej bo torej večja in pe-

lesnina

Podjetje Lesnina - Moderni interieri, ki ima danes okrog 50 poslovnih enot z devetsto zaposlenimi po vsej državi, že doslej na Gorenjskem ni bilo neznan. Kranjska Poslovna enota s poslovalnicami oziroma prodajno-razstavnimi saloni na Primskovem pri Kranju, na Titovem trgu v Kranju in v Skladišni ulici 5 na Jesenicah je bila že do zdaj med tistimi, v katere so prebivalci Gorenjske ob opremljanju stanovanjskih prostorov radi zahajali. Upali bi si celo trditi, da danes skoraj ni stanovanja na Gorenjskem, v katerem ne bi bil vsaj posamezni del pohištva oziroma opreme kupljen v Lesninini Poslovni enoti Kranj oziroma v enem od prodajno-razstavnih salonov te enote na Gorenjskem.

"Prenovo oziroma povečanje razstavno-prodajnih prostorov na Jesenicah smo načr-

tovali že prej," pravi direktor kranjske Poslovne enote Milan Likozar. "Poslovalnica oziroma salon pohištva na Jesenicah obstaja od 1978. leta, ko se je takratni Gramex pripojil k Lesnini. Nekdanjo prodajo

gradbenih materialov smo po ureditvi pritličja in prvega nadstropja preuredili v prodajne prostore za pohištvo. V drugem nadstropju pa so bila takrat še stanovanja. Postopoma so se ta stanovanja v stav-

bi izpraznila in tako smo se zdaj lahko odločili za celovito prenavo tako zunanega kot notranjih delov stavbe."

Z ureditvijo še ene etaže v sedanjem razstavno-prodajnem salonu se je tako celotna površina povečala kar za polovico in sicer s 400 na 600 kvadratnih metrov. To pa bo omogočilo tudi večjo in pestrejšo ponudbo v jeseniškem salonu v prihodnje, ki bo namenjena predvsem prebivalcem zgornjega dela Gorenjske.

In kakšen bo poslej izbor v jeseniškem salonu Lesnina - Moderni interieri Poslovne enote Kranj?

V salonu bodo na ogled in naprodaj spalnice, dnevne in otroške sobe, samske sobe in predsobe. Veliko večja bo poslej izbira sedežnih garnitur, kopalniškega in drugega kovanega pohištva. Do zdaj je bil po kuhinjah v kranjski Poslovni enoti še posebej znan specializiran salon na Titovem trgu v Kranju. Poslej bo izredno raznovrstna izbira kuhinj vseh znanih slovenskih in hrvaških proizvajalcev tudi v jeseniškem razstavno-prodajnem salonu. H kuhinjam pa se-

Milan Likozar, direktor Poslovne enote Kranj

veda spada tudi bela tehnika. Tudi teh (štedilniki, hladilniki oziroma zamrzovalniki, mikrovalovne pečice in drobni gospodinjstvi aparati) poslej v salonu ne bo manjkalo. Kar lepo število teh gospodinjstvi aparatov bo uvoženih, dobiti pa jih bo moč za dinarje in nekaj za devize...

Da bo ponudba za opremo stanovanjskih prostorov v jeseniškem salonu čimbolj celovita, so v prodajni program vključili tudi talne obloge, tople pode, itisone, preproge, umetno krzno; pa tudi odeje, blazine, vzglavnike, grelne blazine, posteljne vložke (jogy blazine) in še vrsto drugih drobnih izdelkov, kot so svetila, ogledala... Skratka, prodajni salon na Jesenicah v Skladišni 5 po raznovrstni in pestri ponudbi pohištva in drugih izdelkov za opre-

mo ne bo prav nič zaostajal za drugimi tovrstnimi Lesninimi saloni v državi.

V kranjski Poslovni enoti Lesnina - Moderni interieri poleg pestrejšje in celovitejšje ponudbe obljublajo v jeseniškem salonu tudi boljše prodajne pogoje. Prizadevali si bodo, da bodo ustregli vsakemu, tudi še tako zahtevnemu kupcu z različnimi pohištvenimi programi. Poleg pohištva domačih proizvajalcev bo v salonu tudi precej takšnega iz zahodnoevropskega proizvodnega tržišča. Tako se torej Lesnina - Moderni interieri, ki je bila že doslej znana po kakovostni predstavitvi pohištva vseh priznanih jugoslovanskih proizvajalcev, zdaj "odpira" tudi na zunanji trg...

Tudi v jeseniškem salonu bodo poslej imeli tako imenovane kompatibilne programe, popusti za gotovinska plačila in posojila pa bodo od 20 do 50 odstotkov. Poleg usposobljenih prodajalcev bo v salonu po potrebi kupcem svetoval tudi arhitekt. Dostava kupljenega pohištva bo tudi iz tega salona do 30 kilometrov brezplačna, za določene programe pa tudi montaža. Sicer pa bo salon na Jesenicah, v katerem boste dobili informacije tudi po telefonu 064/81-179, odprt med tednom vsak dan od 8. do 19., ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Svetujemo vam, da se že danes odločite in obiščete prenovljeni in povečani salon pohištva Lesnina - Moderni interieri na Jesenicah v Skladišni 5.

MERKUR KRAJ

VELIKA IZBIRA SVETIL ZA VAŠ DOM

lestenci: ročno delo, moderna oblika - filipinska školjka
reflektorji: stropni, stenski, stoječi
platonjere, pisarniške svetilke

priznani proizvajalci:

- EMI Poljčane
- ADRIACOMMERCE Koper
- SIJAJ Hrastnik

prodaja: **MERKUR** Kranj
prodajalna **GLOBUS**
BOGATA PONUDBA!

pravi ljudje na pravih mestih

M-KŽK Gorenjske

Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a

KMETOVALCI!

izkoristite ugodno priložnost pri nakupu:

- lastne proizvodnje škropilne tehnike po tovarniških cenah
- program IMT Beograd po tovarniških cenah s popustom
- program TOMO VINKOVIČ Bjelovar po tovarniških cenah s popustom

Za vse programe zagotovljen servis in rezervni deli.

- Oglasite se v našem PSC v Kranju - Hrastje.
tel.: 34-033, 34-035 ali PSC Maribor, Primorska 9.
tel.: 062-38-980, 38-861.

Delovni čas: vsak dan od 7. do 15. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Inšpektorski pregled velikih gorenjskih prireditev

Po nevarnih bližnjicah do zaslужka

Kranj, 1. decembra - Letošnje velike gorenjske prireditve, kot so avgustovski sejem v Kranju, šušarska nedelja v Trzinu, konjeniška prireditev na Brdu, svetovno veslaško prvenstvo na Bledu, letalski miting na Brniku in dan Triglavskega narodnega parka v Mojstrani, bi bile že pozabljene, če ne bi pred nedavnimi dobili uradnih poročil o tem, kaj so na teh prireditvah videli in ugotovili inšpektorji Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko

Bled: večina pomanjkljivosti odpravljena že pred začetkom prvenstva

Svetovno veslaško prvenstvo na Bledu - udeležilo se ga je okrog devetsto športnikov iz 38 držav sveta, razen teh pa še veliko športnih delavcev, funkcionarjev in gostov - je minilo brez zapletov, ki bi jih bilo treba javno omenjati. Inšpekcije so se na prvenstvo dobro pripravile in so glavno delo opravile že pred začetkom tekmovanja. Sanitarni inšpektorji so skupaj z delavci Zavoda za socialno medicino in higieno Gorenjske pregledali 16 hotelskih in 41 ostalih gostinskih objektov, predvsem tiste, v katerih so bivali in se hranili tekmovalci, gostje in novinarji. Vzeli so 94 vzorcev živil, od katerih je bilo šest bakteriološko oporečnih in šest pogojno dobrih, ter (v zasebnih slaščičarnah) 39 brisov na snaznost, med katerimi je bilo deset neustreznih. Ko so pregledovali (zunanjo) urejenost stavb oz. njihovo okolico, so ugotovili, da so bili družbeni lokali v središču kraja lepo urejeni, da pa domačini niso pokazali posebno veliko poslušnosti za zunanjo urejenost svojih hiš. Lastniku javnih sanitarnih na Bledu so poslali pisni predlog, da dotrajane žlebove nadomesti z novimi.

Več pomanjkljivosti je ugotovila tudi tržna inšpekcija. V petih gostinskih lokalih na Bledu niso bile objavljene cene vseh storitev, več kršitev predpisov je bilo v gostilni Pletna, večina prodajal v novozgrajenem trgovskem centru v času prvenstva ni imela izboženih oznak z napisom organizacije ali zasebnika in s poslovnim časom, nekateri gostinci pa so sklenili dogovore o zakupu prostora za začasno prodajo tudi z Veslaškim centrom Bled in z Regatnim odborom Bled, čeprav je bil za to pristojen le organizacijski komite.

Večina nepravilnosti, ki jih je ugotovila požarna inšpekcija, je bila odpravljena že do začetka prvenstva. V nekaterih hotelih je naletela na pomanjkljivo opremljen hidrantne omarice, v drugih na neurejen zunanji podtalni hidrant, v tretjih na slabo privite cevke na plinske jeklenke, v četrtih na ovire (otroške postelje) na stopniščih in pri izhodih...

Trzin: igre na srečo

Na šušarski nedelji v Trzinu so inšpektorji najprej posredovali zaradi premajhnega števila košev za odpadke in zavoljo nepopolnega označevanja cen (drobnih izdelkov), kasneje pa predvsem zato, ker so se na prireditvenem prostoru pojavili sumljivi trgovci, ki za prodajo niso sklenili pogodbe s turističnim društvom, ter "igralci na srečo". Tržna inšpekcija je začela postopek zoper F.S., ki je v nasprotju s svojim obrtnim dovoljenjem prodajal žensko perilo, obleke, bluže in jopice ter nože in šminke in ker so bili tekstilni izdelki brez predpisanih deklaracij. Popoldne je "zacvetela" tudi nedovoljena igra na srečo. M.R. z Bleda je obiskovalcem prodajala za 20 tisoč dinarjev kuverte, v katerih je bil "dobitek", ki ga ni bilo mogoče videti in ugotoviti; enako pa so izrabljali lahkovernost otrok in drugih tudi E.R. iz Škofje Loke in B.B. ter Z.B. iz Radovljice, ki sta z igro na srečo nadaljevali tudi potlej, ko so ju inšpektorji opozorili. Inšpektorji pravijo, da je pri takšnih igrah glavni dobitnik manj vreden bižuterijski izdelek.

Kranj: na sejmju tudi gostinec, ki ogroža zdravje ljudi

Na letošnjem avgustovskem gorenjskem sejmju v Kranju je inšpektorjem naj-

več težav povzročal gostinec D.D. iz Stare cerkve pri Kočevju. Čeprav je najel za opravljanje gostinske dejavnosti del asfaltiranega, komunalno opremljenega in pokritega prostora, se je preselil na zelenico, na katero je namestil razno opremo za pripravo in strežbo hrane in pijače ter pomivalna korita in hladilnik. Odtok je speljal kar po površini in kanalizacijski jašek, kar ni oviralo samo zaposlenih in gostov, ampak je bilo to tudi neestetsko. Zelenica je bila kmalu onesnažena z raznimi ostanki hrane; v kontejnerju, kjer so tudi pripravljali hrano, je bil ob inšpektorjevem obisku nered; delavec za točilno mizo pa je nosil umazan suknič. Še prepričljivejši so rezultati analize: med desetimi vzorci za ugotavljanje snaznosti je bilo devet neprimernih, na delovnih površinah je bilo prek 10 tisoč aerobnih klic (dovoljeno do dvesto) in na priboru prav toliko (dovoljeno do sto). Rezultat preiskave vzorca svinjske pečenke je bil pozitiven, saj so v njem "našteli" kar 600 tisoč mikroorganizmov. Podobno je bilo med sejmom tudi v hali A, kjer je D.D. prav tako opravljal gostinsko dejavnost. V točilni mizi in v koritih za pomivanje posode ni bilo tople vode, zato so delavke pomivale posodo (v enem koritu) le s hladno ali občasno pogreto vodo. Živila so bila skladiščena na umazanih tleh, delavci so bili brez ustreznih delovnih oblek, med petnajstimi vzorci za ugotavljanje snaznosti je bilo osem neprimernih, delovne površine za pripravljanje živil so bile onesnažene, v vzorcu pečene jagnja in pečenice so našli več kot 70 tisoč mikroorganizmov, gostinec z osmimi delavci ni sklenil pogodbe o delu ali o honorarni zaposlitvi...

Inšpekcija je po vsem tem predlagala Gorenjskemu sejmju, da naj preneha odajati poslovne prostore gostincu D.D., češ da s svojim ravnanjem ogroža zdravje ljudi; sicer pa je tudi svetovala, da naj sejm zagotovi v hali A ustrezno zračenje, da naj uradi tla na prostoru, kjer je že tradicionalno Droga Portorož, in da naj od najemnikov prostorov zahteva popolno spoštovanje pogodbe.

C. Zaplotnik

Policijski režim?

Ko je republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl izdal tri odredbe, s katerimi je bila dokončno zapečaten usoda napovedanega in prepovedanega mitinga resnice v Ljubljani, so v Srbiji in njenem vplivnem območju kar tekmovali v tem, kdo bo našel boljši izraz za režim, kakršen vlada v naši republici. Je v Sloveniji res nedemokratski, policijski režim, režim brutalnih mogočev, sistem z dobrim narodom in fašističnim vodstvom...?

Čeprav so strasti zdaj na moč segrete in so domoljubna čustva močnejša od razuma, se ni mogoče strinjati s črno-belim slikanjem razmer, češ da je pri nas v Sloveniji vse, kar zadeva spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, idealno in v najlepšem redu, drugod v državi pa vse popolnoma narobe in slabo. Da, tudi v Sloveniji je, sodeč po procesu zoper četverico in še nekaterih drugih procesih, ter po zaslugi "zdravih sil" nekaj ostankov nedemokratskega, policijskega režima, ki izkorišča (vojaško) sodstvo za odstranjevanje politično nevarnih in pogumnih mladcev. Pa vendarle: dogodki na Kosovu, kjer se zaradi napačne politike pretaka tudi kri in kjer pravosodno kolesje (na vzvodu politike) vsakodnevno melje politične nasprotnike ter domnevne nacionaliste in separatiste, nas prepričujejo, da demokracije v Jugoslaviji le ni mogoče meriti z istim vatlom in da gre za velikanske razlike. Plašč demokracije je namreč širok in tako ohlapen, da je mogoče vanj skriti tudi oblastniške cilje po prevladi in ves "peklenski stroj", ki naj bi pomagal do cilja.

Je Slovenija zaznamovana s policijskim režimom le zato, ker ni dopustila, da bi "stroj" ropotal tudi po njej ter se zaletaval v cvetove politične pomladi, branike demokracije, narodovo suverenost, liberalno politično vodstvo...?

C. Zaplotnik

NESREČE

V križišču izsilil prednost

Šenčur, 3. decembra - 39-letni mopedist Alojz Zrim iz Kranja je bil hudo ranjen v nesreči, ki se je dogodila v križišču cest Kranj - Mengeš - Šenčur - Voklo v Šenčurju. Ko je vozil proti Brniku, ga je z avtom zadel Marko Bohinc, star 21 let, iz Trboja, ki je pripeljal po neprednostni cesti iz Voklega. Hudo ranjena ga Zrima je Bohinc odpeljal v jeseniško bolnišnico.

Pogorela Petrolova brunarica

Pokljuka, 28. novembra - Med prazniki je v Petrolovi počitniški hiši na Goreljku izbruhnil požar. V brunarici je počitnikovala družina Malalan iz Ljubljane. Ker ni bilo vode, so na plinskem štedilniku topili sneg, nenadoma pa je začel goriti plastični zaslon ob štedilniku. Ogenj so sicer pogasili, vendar se je medtem vžgal tudi medprostor med ohišjem in stropom brunarice, čemur pa počitnikarji niso bili kos. Ogenj je v kratkem času zajel in pogoltnil vso brunarico, iz nje so rešili le nekaj inventarja. Požar so zadušili prostovoljni gasilci iz okoliških društev. Kot ocenjujejo, je rdeči petelin napravil za okoli milijardo gmotne škode.

Omahnil s senika

Zalog, 29. novembra - Na domačem seniku se je smrtno ponesrečil 79-letni Franc Hribar, kmet iz Zaloga pri Cerkljah. Ko je šel zvečer po seno za živino, je omahnil skozi nezavarovano odprtino nekaj metrov globoko in si zlomil vrat. Mrtvega je našla žena.

Na prehodu povozil žensko

Podvin, 26. novembra - 77-letna Antonija Brinšek iz Spodnjega Otoka je prečkala magistralno cesto pri Podvinu, ko je po njej s precejšnjo hitrostjo pripeljal voznik osebnega avtomobila Josip Jauk, star 43 let. Pešakinjo na prehodu za pešce je zadel, da je obležala hudo ranjena. Odpeljali so jo v jeseniško bolnišnico.

Prepozno opazila pešakinjo

Bled, 27. novembra - Na ljubljanski cesti na Bledu se je zgodila prometna nesreča, ker je voznica osebnega avtomobila Mojca Juvan prepozno opazila ženski na prehodu za pešce. Nesreče ni več mogla preprečiti, 85-letno Marijo Miculinič in 37-letno Stanislavo Ferjan z Bleda je zbila po cesti. Hudo ranjeni so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Odnesel opažne elemente

Drulovka, novembra - V začetku novembra so na gradbišču ceste od Drulovke do Planike pri kranjskem Gradbincu pogrešili 54 opažnih elementov. Konec oktobra jih je bil z gradbišča, kjer so bili shranjeni, odnesel neznan storilec. S tem je firmo oškodoval za več kot sto milijonov.

Okvara zaustavila letalo

Brnik, 29. novembra - Popoldne je prišlo do okvare na Jatovem letalu, ki je na brniško letališče priletelo iz Zürich. Med pristajanjem je prišlo do okvare na zaviralnem sistemu, tako da so nalepem blokiral kolesa na levi strani letala. Pilota sta kovinskega orjaka, ki bi lahko ušel s pristajalne steze, večje obvladala, tako da je trčilo le v luč ob pristajalni stezi. Po 150 metrih vožnje je blokada očitno popustila in letalo se je normalno ustavilo. Letalo potem ni poletelo, pač pa so potnike v Zagreb odpeljali z avtobusom.

ureja CVETO ZAPLOTNIK

Previdnost zaradi trihineloze

Meso na pregled

Kranj, 1. decembra - V zadnjih petih letih, od začetka 1984. do konca 1988. leta, je bilo v Sloveniji 24 primerov trihineloze, lani celo nobenega, letos novembra pa je zavoljo zaužitja okuženega mesa na kmetiji na Žirovskem vrhu iskalo zdravniško pomoč več kot dvajset ljudi. Ker ljudje zadnje čase kupujejo vse več prašičev iz drugih republik, kjer je okužba s trihinelo pogosta, v Zavodu za socialno medicino in higieno Gorenjske, v inšpekcijskih službah in v živalorejsko-veterinarskem zavodu priporočajo dosleden pregled tudi doma zaklanih prašičev. Meso pregleduje ŽVZG Kranj v svojem laboratoriju in v vseh lokalnih klavnicah.

Za kakšno bolezen pravzaprav gre in kako se je obvarovati?

Trichinella spiralis (lasnica) je zajedalec, ki ves razvojni ciklus preživi v enem gostitelju - najpogosteje v glodalcih (miši, podgane), divjih prašičih, medvedih, jazbecih in lisicah. Ličinke pridejo v gostiteljevo črevo, kjer odrastejo in se razmnožujejo. Novonastale ličinke predrejo črevesno steno in potujejo po krvnem obtoku v mišice. Najpogosteje se naselijo v žvekalnih mišicah, trebušni preponi, mišicah okrog oči in lahko tudi v srčni mišici. Ličinke v mišicah dozori in se obdajo z ovojnico, tako meso pa postane vir okužbe za živali kot za človeka.

Domači prašiči se okužijo, če požrejo meso živali, okuženih s trihinelo. To je možno na pašnikih (poginjene domače živali), v svinjaki (miši in podgane, ki poginejo zaradi deratizacije) ter pri krmiljenju s surovimi ostanki oz. obrezninami okuženih domačih prašičev ali okužene divjadi.

Najpogostejši izvor okužbe pri ljudeh je surovo ali premalo kuhano oz. pečeno meso okuženih domačih prašičev in divjadi (uživanje suhih klobas in neprekuhanih mesnih izdelkov, kot so šunka, slanina, suhi vratovi, pršut...). Okužba poteka pogosto brez znakov bole-

Prašiči kljub močni okužbi s trihinelo ne kažejo znakov bolezni. Pri klanju s prostim očesom ne vidimo ličink v mišicah, ampak lahko ugotovimo okužbo le laboratorijsko (s trihinoskopijo). Za tovrstni pregled odvzamemo od vsake polovice prašiča za oreh velik kos mesa trebušne prepone in sicer na mestu, kjer se njen mišični del pripenja na hrbtenico. V primeru, da pripone ne dobimo, vzamemo vzorce iz različnih delov - košček medrebrnega mišičja, mišičja grla, trebušnega mišičja ali mišičja jezika. Vzorca mesa morajo biti odvzeti takoj po klanju, na pregled pa jih je treba prnesti v polivinilasti vrečki. Pri suhomesnatih izdelkih prinesemo v preiskavo cel izdelek.

zni. Pri večini bolnikov se dva do sedem dni po zaužitju okuženega mesa pojavijo bruhanje, driska, malo povišana temperatura in izguba apetita. Veših teh znakov ni in se šele deset do trideset dni po okužbi pojavijo povišana temperatura, bolečine v mišicah, otekline okrog oči in splošna prizadetost. Pri nekaterih bolnikih se razvijejo zelo težke oblike z znaki prizadetosti srca, pljuč in možganov. Za večino je potrebno zdravljenje v bolnici.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Katera ima več fantov

Dve ženšcini iz Škofje Loke sta se oni dan grdo sprli sredi ulice. Bojda sta sodelavki, druga o drugi pa veliko vesta tudi, kar zadeva zasebno življenje. Ena drugi sta se tokrat namreč hvalili, katera ima več ilegalnih ljubimcev in katera uspešneje vodi moža za nos. Manj uspešno je popadla silovita zavist, tako da je oni drugi zagrozila, da jo bo zaklala. Tako hudo sicer ni bilo, s pestmi pa sta se vendarle malce potipali.

Zlorabila zaupanje

Na škofjeloški avtobusni postaji je natakara dvema gostoma postregel z alkoholom, čeprav sta ga imela že kar precej pod kapo. Posledica popitega je bil pretep, ki so ga prekinili moške zakona. Tudi natakarju niso prizanesli, čeprav se je izgovarjal, da oba gosta dobro pozna in da doslej še nista kršila javnega reda in miru. Dokaz več, da ne kaže biti pretirano zaupljiv.

Priprli so ju

Na kranjski milici so zadnjič nudili nočno gostoljubje Tomažu in Matu, dvema razgretima glavama, ki sta trčili v šenčurski gostilni Jama. Gostilniški pretep sicer ni nič pretresljivega, ta pa je bil še posebej srdit. Petelina se niti na zahtevo milice nista bila pripravljena pokoriti. Njuno upornost so ustrezno kaznovali.

V Podmornici je vse potihnilo

Hrupna glasba se je pozno v noč razlegala iz lokala, ki ga na Planini v Kranju prijazno imenujejo Podmornica. Ljudje, ki stanujejo tam okoli, so se pritožili na telefonsko številko 92. Ko so tamkajšnji ljudje pripeljali mimo, je bilo vse tiho, kot bi se bila podmornica potopila. Toliko bolje, so dejali, in šli drugam uveljavljat avtoriteto.

Trde pesti jeseniških samcev

Dva stanovalca jeseniškega samskega doma sta si skočila v lase. Nikoli je šla borba bolj od rok, njegova pest je trdo pristala na Zdravkovih zobeh. Povsem vseeno slednjemu ni bilo, pa tudi vratarju doma ne, da mu dvoje razboritež ruši domski režim. No, in tu so se vmešali modri.

Nezaželeni vasovalec

Komaj se je Jeseničan sproščeno pripravil k večernemu gledanju televizije, ga je zmotilo razbijanje po vratih. Tamkaj je bil neznanec, ki je hotel po vsej sili vstopiti. Šele policijska intervencija je namero nepovabljenega vasovalca preprečila.

5x PARI

Petkrat dobro - petkrat različno

5 vrst obarjenih klobas, ki jih spoznate po številkah:

- 1 z grobo mleto rdečo in zeleno papriko
- 2 s fino mleto rdečo in zeleno papriko
- 3 s fino mleto zeleno papriko
- 4 z grobo mleto zeleno papriko
- 5 s sušeno mešanico zelenjave in semen

Manj maščob, večja beljakovinska vrednost

V vseh prodajalnah z živili.

MESNA INDUSTRIJA Murska Sobota
Blijedičeva 11, tel.: 069/22-440, telex: 35243, telefax: 069/22-007

IZR INŠTITUT ZORAN RANT, p. o.

64220 ŠKOFJA LOKA — JUGOSLAVIJA

Na podlagi sklepa Sveta delovne organizacije Inštitut Zoran Rant p. o. Škofja Loka, razpisna komisija razpisuje dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

1. VODENJE KOMERCIJALE

Pogoji:
visokošolska izobrazba tehnične ali ekonomske smeri
aktivno znanje enega tujega jezika
5 let delovnih izkušenj

2. VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pogoji:
visokošolska izobrazba - diplomirani ekonomist
5 let delovnih izkušenj na področju finančnega in računovodskega poslovanja

Dela in naloge se razpisujejo za 4 letni mandat (ni reelekcija).

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: INŠTITUT ZORAN RANT, 64220 Škofja Loka, Kidričeva 66 a.

Sklep o izbiri bomo kandidatom poslali v osmih dneh po njegovem sprejetju.

GORENJSKI TISK p. o.
Moše Pijadeja 1, p. p. 81
64000 Kranj

objavlja prosta dela in naloge:

VODENJE ODPREME

— V. stopnja izobrazbe ekonomske ali druge ustrezne smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Enoizmensko delo z dvomesečnim poskusnim delom združujemo za nedoločen čas. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba delovne organizacije 8 dni po objavi.

Kompas hoteli Bled prodajo po sklepu DS rabljen kombi Zastava 850, letnik 1984. Kombi je v voznem stanju. Interesenti naj se oglasijo v Kompas hotelu v Ribnem od 7. - 14. ure.

RAZISKOVALNE SKUPNOSTI OBČINE JESENICE, RADOVLJICA, KRANJ, TRZIČ IN ŠKOFJA LOKA

Na podlagi sklepa skupnega Koordinacijskega odbora raziskovalnih skupnosti za Gorenjsko objavlja

RAZPIS RAZISKOVALNIH NALOG SKUPNEGA POMENA ZA GORENJSKO ZA LETO 1990

- S področja
1. varstvo okolja
  2. turizma
  3. kmetijstva - gozdarstva
  4. informatike
  5. družboslovja

Sodelujejo lahko:
- delavci v raziskovalnih organizacijah, ki so registrirane v razvidu raziskovalnih organizacij SRS
- delavci v drugih organizacijah združenega dela, ki opravljajo delo na področju raziskovalne dejavnosti, lahko pa tudi vsi delovni ljudje in občani, organizirani v družbenih organizacijah in društvih, ki s svojimi programi prispevajo k uresničevanju raziskovalne dejavnosti.

Prijava naj vsebuje:
- naslov organizacije, ki predlaga svoje sodelovanje oz. raziskovalno nalogo
- naslov raziskovalne naloge
- ime nosilca in izvajalcev raziskovalnega dela
- izhodišča, cilje in namen dela
- utemeljitev in uporabnost
- časovni potek, finančni predračun in predvideni sofinancerji.

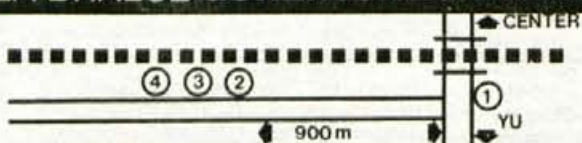
Raziskovalne naloge, ki se nanašajo predvsem na problematike občin naj predlagatelji posredujejo na naslove Občinskih raziskovalnih skupnosti Kranj, Radovljica, Trzič, Škofja Loka in Jesenice, prav tako do 5. januarja 1990.

Prijave pošljite na RAZISKOVALNO SKUPNOST OBČINE ŠKOFJA LOKA, Spodnji trg 40 vključno do 5. januarja 1990.

VELIKA NAGRADNA IGRA SAMO ZA BRALCE GORENJSKEGA GLASA

- 1 HIFI TITZ
- 2 PRAG MODEN
- 3 SCHUNHAUS SILVANA
- 4 JUWELIER HABENICHT

1 - OB GLAVNI CESTI V CELOVEC - PRED ŽELEZNIŠKIM PODVOZOM;
2, 3, 4 - PRED ŽEL. PODVOZOM LEVO - 900 METROV

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE:

IZPOLNITE IN PRINESITE NA ENEGA NAŠIH NASLOVOV - TAKO DOBITE TUDI DARILO! (LAKKO POŠLJETE TUDI PO POŠTI)

- 3 X BON ZA 1000.- ŠILINGOV
- 8 X BON ZA 500.- ŠILINGOV

NAGRADNO VPRAŠANJE: NISMO NAJVEČJI, SMO PANAJBO...

REZULTATI ŽREBANJA BODO OBJAVLJENI V GLASU, IZVEŠTE PA JIH TUDI PO POŠTI ZADNJI SPREJEMNI ROK - 19. DECEMBER 1989, ŽREBANJE 22. DECEMBRA 1989

JUWELIER WOLFGANG HABENICHT
WALDAMANNSTORF

KAKO NAJ JI POVEM? ČISTO ENOSTAVNO!

Dragi prijatelj!
Zlatina, biseri in dragocene ure so darila, ki veliko let, ja, celo celo življenje nudijo veselje. Rad bi ti osebno svetoval pri izbiri novejšega darila. Wolfgang Habenicht Schmuck und Uhren Celovec, Hauptmann - Hermann - Platz 4

HIFI TITZ

CELOVEC ROSENTERSTR. 57
Tel.: 9943-463-262646
HIFI - TV - VIDEO IZREDNE PONUDBE!

OTVORITVENA PONUDBA: VIDEOREKORDERJI "MADE IN JAPAN" OD S 4.160.- NETO

VEDNO IMAMO DOVOLJ PARKIRNIH PROSTOROV ZA NAŠE GOSTE.

VAŠA TRGOVINA S ČEVLI
SCHUNHAUS SILVANA
SIEBENHÜGELSTR. 28 CELOVEC, KJER VAS ČAKA VELIKO PRESENEČENJE.

POZOR!

LEPE ŽENSKÉ BODO SE LEPŠE, PRIVLAČNI MOŠKI SE PRIVLAČNEJŠI VAŠA MODNA HIŠA

PRAG moden

CELOVEC HAUPTMANN - HERMANN - PL 4 Tel. 9943-463-22616
VSAK OBISKOVALEC DOBI S TEM "KOTOM" LEPO PRESENEČENJE

TRGOVINA CVETKA KALAN
C. Staneta Žagarja 16
64000 Kranj
telefon: 064/22-510

Izkoristite ugodni predpraznični nakup v Trgovini Cvetka na Cesti Staneta Žagarja 16 v Kranju.

Po ugodni ceni vam nudimo:
moške srajce že od 647.000.- din dalje;
ženske flanelaste bluže po 1.100.000.- din;
otroške termo hlače od 1.490.000.- din dalje;
otroške pižame, puloverje;
posteljnino že od 733.000.- din dalje;
brisače po 149.000.- din,
in še mnogo drugih praktičnih daril za vaše najbližnje.

Odprto od ponedeljka do sobote od 9. - 12. in od 14. - 19. ure. Se priporočamo!

MODNA KONFEKCIJA KROJ ŠKOFJA LOKA

ponovno razpisuje prosto delovno mesto DIREKTORJA FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Pogoji:
- visoka ali višja šola ekonomske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Modna konfekcija "KROJ" Škofja Loka, Kidričeva 81.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 10 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

DO 30% NOVOLETNI POPUST ZA GOTOVINSKA PLAČILA JELOVICA ŠKOFJA LOKA

PRODAJNA MESTA: Škofja Loka, Murska Sobota, Celje, Nova Gorica, Novo Mesto, Izola

GORENJSKI GLAS

GRADIS ŠKOFJA LOKA TOZD LESNO INDUSTRIJSKI OBRAT ŠKOFJA LOKA, n. sol. o.

UGODNO POPUST 10 - 20 % za izdelke iz masivnega lesa

- ladijski pod
- balkonske ograje
- stopniščni in okrasni elementi ter panoramske zasteklene stene

OBIŠČITE NAS VSAK DELOVNIK OD 6. - 14. URE SE PRIPOROČAMO
Tel. 064-632-181

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Vrhunski VIDEOREKORDER akai, barvni TV in ZVOČNIKE fisher, deklarirano, novo, prodam. ☎ 22-586 17367

Prodam nerabljen PEČ kiperbusch in grmofonsko kombinacijo stabi - stogi jamaha. ☎ 42-778 17685

Ugodno prodam nerabljen ŠIVALNI STROJ pfaff v kovčku, 20 odstotkov ceneje od Ruže Step. ☎ 37-262 17690

Prodam TRAKTOR šture 404. Informacije na ☎ 69-437 17694

Nov gospodinjski ŠIVALNI STROJ pfaff in overlock singer, ugodno prodam. ☎ 25-650 17698

Prodam barvni TV. Informacije na ☎ 28-138 17704

Prodam dve leti star barvni TV gorenje. ☎ 68-321 17706

Prodam namizni ŠIVALNI STROJ v kovčku in dvojni RADIOKASETOFON. ☎ 26-903 17711

Prodam VIDEOREKORDER. ☎ 35-352 17716

MOTORNO ŽAGO partner S 550, nova, nerabljena, prodam. Zakonnik, Pod Plevno 53, Škofja Loka 17732

Prodam TELEFAX murata M 1. ☎ 51-062 17736

Prodajam dodatne GRELCE za štedilnik kiperbusch (prijeteljčke). Gasilska 16, Kranj 17739

Prodam RAČUNALNIK comodore 64 in VIDEOREKORDER. ☎ 632-581 17762

Prodam brezhiben barvni TV Blaupunkt. Žalar, Kranj, Staneta Žagarja 8

GRADBENI MATERIAL

GARAŽNA VRATA iz macesna, prodam. Ogljed: Žabnica 35 17678

Obveščamocenjene stranke, da smo 1. decembra odprli delavnico za expres popravila čevljev v Stražišču. Delavnica je poleg šole Lucijana Seljaka in samopostrežne trgovine. Priporočamo se za obisk!

Delovni čas: od 8. - 11. in od 13. - 17. ure.

IZDELAVA OBRVNA IN PREDNJA RAZNOVRSNA AVTOMOBILSKIH DELOV

STANE PLESTENJAK JAKA PLATIŠE 13 PLANINA 64000 KRANJ TEL.: 064-36-238

NUDIMO AVTODELE ZA VOZILA ZASTAVA 750, Z - 101, Z - 128, JUGO, Z - 126 P, LADA KAROSERIJE ZA ZASTAVA 101, JUGO, Z - 128

PRVE KVALITETE IN TOVARNIŠKO OCENJENE SPREJEMAMO PLAČILA ZA NOVE AVTOMOBILE IZ PROGRAMA ZASTAVA

DELOVNI ČAS: ODPRTO VSAK DAN OD 14.00 - 19.00, SOBOTA OD 8.00 - 12.00

OBIŠČITE NAS!

Nagradna igra *Letopis Slovenije* vam ponuja do sedaj največji nagradni fond. Zlasti pa opozarjamo na prvo žrebanje, ko bomo razdelili 90 Yugo Florid! Kartice dobite na vseh prodajnih mestih, prodajali pa jih bomo tudi na posebnih mestih na ulicah.

I. ŽREBANJE 17. 12.

Vsaka kartica je v igri trikrat, če jo kupite čimprej, najkasneje do 14. decembra! Veliko žrebanje in finale igre pa bo 1. 1. 1990!

Novoletni **3 x 3**

Prodam smrekov OPAŽ, šir. 8 cm. Kuraltova 3, Senčur 17688

Prodam dve CISTERNI za olje, 2.000-litrski, prodam. Smledniška 89, Kranj 17699

NAJDENO

Na Smučarskem sejmu izgubljen črn PUDELJ se dobi na ☎ 28-525 17741

ZAPOSLITVE

ČISTILKO zaposlimo za 2 x tedensko čiščenje bloka. ☎ 23-524 17684

Nezaposlenim nudimo honorarno ZAPOSILTEV na terenu - zbiranje prednaročil DZS. ☎ 38-206 17687

Samostojno KUCHARICO in KUCHARJA zaposlimo takoj, Restavracija Texas, Lesce, ☎ 74-366 17689

Iščem KOOPERANTA-TKO za dograditev gostinskega lokala. Ostalo osebnih dogovor. ☎ 48-636 17692

KV KUCHARICO, NATAKARICO in pomožno osebo za pomoč v kuhinji, zaposlimo v Kranju. Odlični OD. ☎ 061/579-057 17695

ŽIVALI

Prodam PRAŠIČA, težkega 100 kg, krmiljen z domačo hrano. ☎ 39-152, popoldne 17700

Plemenske TELICE v A kontroli, črno-bele, stare od 1 tedna do 5 mesecev, prodam. Jamšek, Bukovica 12, Vodice 17710

Prodam dva PRAŠIČA, težka do 30 kg ali zamenjam za TELETA, starega do 3 tedne. Sp. Brnik 15, Cerklje 17723

Prodam BIKCA, težkega od 120 do 130 kg. ☎ 78-425 17724

Prodam PRAŠIČA za zakol in polovico mlade GOVEDI. Velesovo 35, Cerklje 17738

Prodam čistokrvne nemške VOLČJAKE, stare 2 meseca. ☎ 42-165, od 6. do 14. ure ali ☎ 21-778, popoldne 17750

LABRADOR mladiče, čokoladno rjave barve, z mladovnikom, stare 7 tednov, prodam. Majcen, Koželjevo nabrežje 3, Mengeš 17752

Dobijo se JARKICE. Golniška cesta 1, Kokrica, Kranj 17620

OBVESTILA

ROLETE: žaluzije, lamelne zavese in parket, naročite na ☎ 75-610 15717

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE v vseh barvah in izvedbah, naročite pri: ROLETARSTVO NOGRAŠEK, Milje 13, 64208 Senčur, ☎ 061/50-720 16471

Obveščamo, da smo pričeli z izdelavo TERMOPANA - IZOLACIJSKEGA STEKLA, dvoslojnega ali troslojnega, po naročilu. Nudimo tudi vse ostale zunanje in notranje zasteklitve in ogledala iz domačega in uvoženega stekla. STEKLARSTVO JUGOVIC, Sp. Bitnje 23, Žabnica 17085

Ne delajte si skrbi z DARILI. Pridite v prodajalno "ŠIK" v Senčurju, Pipanova 22 17388

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacije na ☎ 39-886, od 9. do 16. ure. Se priporočamo! 17409

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubljenega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

MATIJE STARMANA

iz Pungerta 17

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč, darovano cvetje, izraze sožalja in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala pevcem iz Suhe, ključarjem iz župnije Sora, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter kolektivom Gradis, Kroj in Inštalacije. Iskrena zahvala vsem tistim, ki ste ga spoštovali in imeli radi.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

ITALO SCHUHHODE
ČEVLIARSKI CENTER ITALJANSKE
MODE CELOVEC
PISCHELDORFERSTR. 7
(CENTER - SEVERI)
RAZPRODAJA STOLETJA: 10.000
PAROV OTROŠKIH, ŽENSKIH, IN
MOŠKIH
ČEVLJEV ZNIŽANO DO 50 %

Prodam GOLF, letnik 1982 in Z 101, letnik 1984. ☎ 57-700 17682

Prodam JEEP uvaz, letnik 1978, možna je zamenjava in JUGO korral 55, star 1 leto, možna tudi zamenjava ali druge kombinacije. ☎ 79-862 17696

Prodam zelo ohranjen BMW 320, letnik 1978 ali zamenjam za manjši avto. Boris Klemenčič, Sr. brdo 5, Gorenja vas, ☎ 68-389 17697

Prodam Z 101, letnik 1979, registrirana do februarja 1990. Jahačev prehod 1, Kranj, ☎ 24-571 17701

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. Ogljed popoldne. Radoslav Bata, J. Gabrovska 21, Kranj 17702

Prodam Z 101, letnik 1979. ☎ 68-237 17703

Prodam WARTBURG karavan, letnik 1972, celega ali po delih. ☎ 28-930 17705

Prodam dobro ohranjen GOLF JX diesel, letnik oktober 1985. ☎ 49-316 17707

Ugodno prodam JUGO 45, letnik 1982. ☎ 75-697 17708

R 4, letnik 1983, obnovljen, registriran do oktobra 1990, prodam. ☎ 69-847, Dušan 17709

Prodam GOLF JGL, letnik 1981, metalno modre barve, registriran do julija 1990. ☎ 26-903 17712

Prodam GOLF JGL, letnik november 1980, registriran do novembra 1990, dodatno opremljen, garažiran. ☎ 73-940 17714

Prodam GOLF, letnik 1981. ☎ 68-304 17715

KOMBI Z 850 AK, letnik oktober 1984, prevoženih 29.000 km, zaščiten, registriran celo leto, v odličnem stanju, prodam za 5.200 DEM in Z 126 P, letnik september 1979, obnovljena in zaščiten, prodam za 1.500 DEM. ☎ 23-394 17717

JUGO 45 A, letnik 1986, 45.000 km, prodam za 6.000 DEM. ☎ 80-489 17720

R 4 TLS, letnik 1979, poškodovan, nevozen, ugodno prodam. ☎ 34-391 17722

Z JUGO 1.1 GX, letnik 1987, ugodno prodam. Zalog 11, Cerklje

Z 101, letnik december 1978, registrirana do oktobra 1990, prodam. ☎ 75-147 17726

Z 101, letnik 1973, ugodno prodam. ☎ 74-339 17727

Ugodno prodam prenovljeno Z 101, letnik 1975, registrirana do novembra 1990. Barbara Koligar, Bazoviška 15, Radovljica 17728

Prodam JUGO 45 A, dobro ohranjen, letnik 1986. Informacije na ☎ 45-580 17729

Prodam GOLF bencinar, star 2 leti. Informacije na ☎ 82-051, v večernih urah 17730

Prodam TOVORNI AVTO Z 624 N, letnik 1981. ☎ 73-894 17734

VISO klub, letnik 1982, prevoženih 60.000 km, ugodno prodam. ☎ 68-293 17737

Ugodno prodam WARTBURG karavan, letnik 1978, še dober in registriran do junija 1990. Alpska 3, stanov. 31, Bled 17740

OPEL KADETT, letnik 1971, v dobrem stanju, prodam. Lekič, Dezmanova 1, Lesce 17742

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1984, zelo dobro ohranjena. ☎ 50-005, popoldne 17744

Zamenjam R 18, letnik 1980, registriran do junija 1990, pet prestav, za BMW 518 ali 520, starejši letnik. ☎ 35-024 17745

Prodam Z 850, letnik 1982, prevoženih 38.000 km. ☎ 68-104, Vida 17751

R 4 GTL, letnik julij 1986, 27.000 km, rdeče barve, prodam. ☎ 77-956 17753

Ugodno prodam Z 101, letnik 1980, registrirana do aprila 1990. Informacije na ☎ 721-391, od 6. do 14. ure 17755

Prodam VW hrošč. ☎ 80-585 17756

Ugodno prodam VW passat, letnik 1974. Ogljed popoldne. Markun, Velesovska 6, Senčur 17757

Prodam Z 101, letnik 1976, registrirana do oktobra 1990. Ogljed možen v četrtki popoldne ali v soboto cel dan. Dejak, Golnik 47 17759

Z 101, letnik november 1987, prodam. ☎ 38-733 17760

Prodam FIAT 850, neregistriran. Kovačević, Šutna 23, Žabnica

PRODAJALNA
GROBOVŠEK IZ KOKRE
VAM NUDI PO
UGODNIH
CENAH:

DOMAČO JELENOVO SALAMO,
DOMAČO KONJSKO SALAMO,
DOMAČO SVINJSKO SALAMO,
DOMAČE KRANJSKE KLOBASE,
DOMAČE KRVAVICE,
DOMAČE LOVSKE KLOBASE
SE PRIPOROČAMO ZA OBISK!

GOSPODINJE!

Skrinja pušča vodo? Pokličite

IZOLACIJE SERVIS -
BOJAN ROPRET,
Hotemaže 47/b, Preddvor,
tel.: (064) 45-352

Popravilo opravimo
na vašem domu.

Z 750, letnik 1979, registrirana do maja 1990, prodam. ☎ 621-380, od 20. do 21. ure 17763

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame

ALOJZIJE NOVAK

p. d. Dolenčeve Lojzke iz Orehka

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo intenzivnemu oddelku inštituta Golnik in dr. Janezu Bajžlju za pomoč in zdravljenje v času njene bolezni, organizaciji ZB Orehek-Drulovka in govorniku pa za lepe poslovilne besede.

VSI NJENI

Kranj, 21. novembra 1989

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega

MARKA SOBOČANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali, z nami sočustvovali ter se tako številno s toplo mislijo in besedo, s cvetjem in pesmijo poslovili od njega. Vsakemu posebej še enkrat hvala!

VSI NJEGOVI

Mlaka, 27. novembra 1989

ZAHVALA

Srce molči in pričakuje,
a ni stopinje od nikjer;
zamisli se in po nečem žaluje
ves dolgi, samski mi večer.
Murn

Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE BALANTIČ

roj. Jamar

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sostanovalcem, bivšim sodelavkam, kolektivu OŠ Simon Jenko in učencem 8. č razreda ter Zvezi borcev za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Bolnišnice Golnik - odd. 500 za vso skrb med njeno boleznijo. Zahvala tov. Tihomirju za nošenje žare in tov. Gašperju za poslovilni govor. Zahvala g. župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: hčerki Dragica in Mimica z družino

Golnik, 25. novembra 1989

Croma

Jože Smole v Kranju

Kranj, 5. decembra - Po kranjski občini že nekaj časa krajevne konference SZDL razpravljajo o osnutku programa SZDL, tako na republiški kot na občinski ravni. Danes ob 18. uri bo pri Vodovodnem stolpu razprava o SZDL v skupščinskem sistemu, na kateri bo sodeloval podpredsednik republiške skupščine Aleksander Ravnikar, jutri ob 18. uri pa bo na osnovni šoli Matija Čopa na Planini pogovor o SZDL v političnem pluralizmu, na katerem bo sodeloval tudi predsednik republiške konference SZDL Jože Smole.

J. K.

Radovljiska SZDL

Pravica do dela in svojega prepričanja

Radovljica, 1. decembra - Občinska konferenca SZDL Radovljica bo na seji, ki bo jutri, v sredo, ob 15. uri v sejni dvorani radovljiske občinske skupščine obravnavala poročilo o delu občinske organizacije SZDL v času med lanskim in letošnjim decembrom, osnutek programa slovenske SZDL "Z demokratično in ustvarjalnostjo v bogatejši življenje" ter osnutek programa radovljiske SZDL z naslovom "Vsakomur pravico do lastnega prepričanja in dela za dober danes in boljši jutri".

C. Z.

O kongresnih dokumentih

Radovljica, 1. decembra - Novoizvoljeni občinski komite ZKS Radovljica bo danes, v torek, na seji obravnaval dokumente za 11. kongres ZKS in pripombe na gradiva ter pripombe na programsko usmeritve ZK Radovljica za naslednje konferenčno obdobje, sprejel pa naj bi tudi pravila za delovanje kluba za aktivno življenje. V četrtek, 7. decembra, bo še konferenca ZKS Radovljica, na kateri naj bi sprejeli predlog in dopolnitve programskih usmeritev radovljiske ZK, razpravljali pa naj bi tudi o kongresnih dokumentih.

Na prvi seji občinskega komiteja - bila je sredi novembra - so za predsednika komiteja izvolili Zdravka Siliča, za sekretarja predsedstva pa ponovno Janka Stuška. Na seji so obravnavali tudi več aktualnih vprašanj. Centralnemu komiteju ZKS in ZKJ so poslali pismo, v katerem so obsodili izzivanje z mitingom. Ko so razpravljali o problematiki v Verigi, Suknu in v zdravstvu, so menili, da je izvršni svet v primeru Verige ukrepal modro in odločno. Člani komiteja so povedali tudi svoje pripombe o posameznih kandidatih za predsednika občinske konference SZDL Radovljica.

C. Z.

Predkongresna seja ZK v Trzinu

Trzin, 7. decembra - V četrtek, 7. decembra, ob 17. uri bo v sejni dvorani Peka v Trzinu predkongresna seja občinske konference ZK Trzin. Delegati bodo obravnavali dokumente za 11. kongres ZKS, med drugim tudi programski dokument EVROPA ZDAJ, spremembe in dopolnitve Statuta ZKS ter osnutek kandidatnih list za člane organov ZKS in ZKJ. Izvolili bodo tudi delegata za 14. izredni kongres ZKJ.

Občinski komite ZKS Trzin in njegov predsednik Janez Piškur pričakujejo, da bo prav zaradi zanimivih razprav udeležba iz osnovnih organizacij tokrat boljša kot na volilno-programski seji.

D. D.

Socialne pomoči in preživitve višje za polovico

S 1. decembrom so se povečale denarne pomoči otrokom, rejnic, socialne pomoči, ki pomenijo edini ali dopolnilni vir preživljanja, ter nadomestila za invalidnost.

Družbene denarne pomoči otrokom bodo višje za polovico. Tako bo najvišji znesek otroškega dodatka ta mesec znašal 2.123.300 dinarjev, za prizadetega otroka pa 3.539.500 dinarjev. Za polovico bodo višje tudi rejnine: za enega rejca bo rejnici pripadalo 4 milijone, za tri 12 milijonov, medtem ko bodo materialni stroški za rejence do prvega leta 8.944.000 dinarjev, za predšolske otroke 6.880.000 dinarjev, za šolarje 8.256.000 in za starejše od 14 let 10.320.000 dinarjev.

Za polovico višje bodo tudi preživitve. Družbene denarne pomoči, ki pomenijo edini vir preživljanja, bo znašala 6.880.000 dinarjev. Enako bo povečana tudi socialna pomoč kot dopolnilni vir preživljanja. Nadomestilo za invalidnost bo decembra znašalo 5.600.000 dinarjev, dodatek za tujo pomoč in postrežbo 3.200.000 dinarjev, za delno tujo nego 1.600.000 dinarjev in dodatek socialno ogroženim upravičencem za tujo nego prav toliko.

In še nekaj se povečuje s 1. decembrom: za 43 odstotkov so namreč višja doplačila za zdravstvene storitve.

Bohinj ima nov propekt

Bohinj, 4. decembra - Ob koncu letošnjega septembra so pri Turističnem društvu Bohinj ob sodelovanju bohinjskih gostinskih in turističnih delovnih organizacij izdali pravi propekt Bohinja. Po oceni nekaterih turističnih delavcev je ta propekt z odličnimi fotografijami in izbranim besedilom eden najlepših doslej.

Oblikovalci so na sodoben način predstavili lepote Bohinja in njegove okolice. Propekt so izdali v nakladi 100.000 izvodov, v slovenskem, angleškem, italijanskem in holandskem jeziku. Za založbo so poskrbeli pri Alpiniumu Bohinj, za kvalitetno besedilo pa se je potrudil Matjaž Kocbek.

D. S.

Razširjen program na drsališču

Kranj, 4. decembra - Da bi na kranjskem umetnem drsališču v večnamenski hali Gorenjskega sejma poleg rekreacijskega drsanja obiskovalcem nudili še kaj več, so ta mesec še razširili program.

Za razširjeno ponudbo so se v Poslovno prireditvenem centru Gorenjski sejem odločili na podlagi ankete in razmišljanj, kako "led še bolj oziviti". Tako bo ta mesec na drsališču vsako sredo od 16. do 17.30 šola drsanja za mlajše, od 18. do 19.30 pa šola za starejše. Cena tečajev je 500 tisoč dinarjev. Ob četrtek 17. ure do 18.30 bo na programu družinsko drsanje, otroci v spremstvu staršev pa bodo imeli brezplačen vstop. Zanimiva novost pa je tudi Disco na ledu - zabava združena s telesno rekreativnostjo. Ob sobotah od 20.30 do 22.30 bosta ta mesec Disco na ledu prilajala PPC Gorenjski sejem in Gostilna Sejem-Erzar. Vstopnina za to dveurno prireditev je 100 tisoč dinarjev.

Cene, poudarjajo v PPC Gorenjski sejem za drsanje in novosti v tem mesecu niso ekonomske, čeprav kranjsko drsališče za rekreativno dejavnost nima finančne podpore od združenega dela ali samoupravnih interesnih skupnosti; kar je pravzaprav osamljen primer v Sloveniji, da morajo to dejavnost pokrivati iz lastnih sredstev. Sklenili pa so vseeno, da bodo s temi razširjenimi programi nadaljevali tudi po novem letu, če bo ta mesec drsališče dobro obiskano.

A. Z.

Praznična nagradna križanka

1. nagrada: 2 milijona dinarjev
2. nagrada: milijon 500.000 dinarjev
- Tri nagrade po milijon dinarjev

Rešitve pošljite do srede, 6. decembra, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za praznično nagradno križanko).

Razpis nagrad je za križanko v praznični številki Gorenjskega glasa. Tedaj je pomotoma izpadel.

MODNA KONFEKCIJA »KROJ«

ŠKOFJA LOKA
objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

ŠIVALNI STROJI

Znamka	Razred	Količina	Izključna cena
1. PFAFF	141-134-6/1B	7	15.000.000
2. PFAFF	141-134-6/1B	3	6.000.000
3. PFAFF	141-6 B	3	15.000.000
4. PFAFF	141-134-6/1A	2	15.000.000
5. PFAFF	541-6/01 CSMN/0	1	15.000.000
6. UNION SPECIAL	39500 L	1	15.000.000
7. STROBEL	313	1	6.000.000
8. DIERKOPP	212-105	1	15.000.000
9. DIERKOPP	212-103	2	15.000.000
10. DIERKOPP	212-103	1	17.000.000
11. DIERKOPP	212-103	2	6.000.000
12. MIZA REZALNEGA STROJA		4	400.000

Osnovna sredstva pod zaporedno štev. 2 in 9 so v okvari.

V ceno ni vključen prometni davek, ki ga plača kupec.

Javna licitacija bo v petek, 8. decembra 1989, ob 11. uri v prostori DO Kroj Škofja Loka, Kidričeva cesta 81.

Ogled navedenih osnovnih sredstev je možen 2 uri pred objavo licitacije.

Udeleženci licitacije morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v višini 10 % izključne cene.

Osnovna sredstva se prodajajo po principu »videno-kupljeno«. Reklamacij ne bomo upoštevali.

Se na Alpetouru in Integralu še vedno niso dogovorili?

Kranj, december - Edina prevoznika, ki vzdržujeta redne avtobusne linije med gorenjskimi kraji in Ljubljano, kranjski Alpetour in ljubljanski Integral sta se po znanih protestih gorenjskih študentov in dijakov, ki so zahtevali ponovno uvedbo enotnih mesečnih vozovnic, konec prejšnjega meseca vendarle spet uspela »združiti«. Vsaj tako je izgledalo. Neljubi dogodki na nekaterih Integralovih avtobusih pa kažejo, da v pričujoči »združitvi« le ni vse tako čisto, kot bi naj bilo.

Rečeno je bilo, da bodo mesečne vozovnice kupljene pri kateremkoli od obeh prevoznikov od 2. novembra naprej, veljale tako na »zelenih kot na rdečih« avtobusih, pa naj le-te imajo sliko potnika (Integral) ali ne (Alpetour). Tako naj bi tudi obveljalo.

Na to so očitno pozabili nekateri šoferji in sprevozniki Integralovih avtobusov na relaciji Kranj-Ljubljana in obratno. Dijaki in študentje, ki imajo Alpetourove mesečne vozovnice so sporočili, da se jim je v tem mesecu že večkrat primerilo (posebej na avtobusih, ki iz Kranja odpeljejo od 6¹⁰ in 6²⁵ zjutraj), da so Integralovi sprevozniki neupoštevajoč njihove vozovnice zahtevali: »Ali plačaj karto do Ljubljane, ali pa na naslednji postaji dol! Alpetourova mesečna ne velja.« Šolarjem ni preostalo nič drugega kot, da so plačali že plačano vožnjo in pravočasno prispeli v šolo.

Baje Integralovce moti, ker so pri Alpetourju uspeli prodati več mesečnih vozovnic, kar jim prinaša tudi več denarja, seveda. Očitno oba prevoznika še vedno nista iznašla formule za nekako najbolj pravično razdelitev denarja, ki ga pobereta dijakom in študentom, pa naj bo to v predprodaji v obliki mesečne vozovnice ali pa potem še enkrat na avtobusu.

Igor Kavčič

Svetovni dan aidsa

1. december je svetovna zdravstvena organizacija razglasila za svetovni dan aidsa. Ta dan povezuje velik del človeštva v boju zoper tako imenovano kugo 20. stoletja.

Po uspehu prvega svetovnega dne aidsa se je izvršni odbor svetovne zdravstvene organizacije odločil razglasiti svetovni dan aidsa kot vsakoletno manifestacijo. Letos je v ospredju problematika aidsa in mladine. To pa zato, ker ravno na mladih slonijo prizadevanja za preprečitev širjenja aidsa. Mladi so namreč najbolj nagnjeni k tveganju, tudi kar zadeva izbiro partnerja, pri tem pa se ne zavedajo dovolj, da se lahko okužijo z virusom HIV. Mnogo mladih še vedno namreč ni dovolj poučenih o prenašanju HIV virusa ali pa se kljub poznavanju preveč samozavestno spuščajo v tveganje, ne zavedajoč se možnosti svoje lastne okužbe.

Da bi obvladali bolezen, jo je treba poznati, da bi jo preprečili, ji je treba ne le posekati veje, temveč izrjavati korenine. Zaradi vsega tega je 1. december namenjen prosvetljevanju in spoznavanju bolezni, ki se je začela širiti v tem desetletju.

D. Z.

Zbor opozicije

Škofja Loka - Vse bolj očitno postaja tudi na Gorenjskem politična opozicija stvarnost. Ta čas so, kot kaže, prišli najdlje v Škofji Loku, kjer v četrtek, 7. decembra, ob 18. uri v sejni sobi ZZB NOV na Kidričevi 1 (dom DPO) pripravljajo skupni sestanek Zelenih, Kmečke zveze, Krščanskih demokratov in Slovenske demokratične zveze. Osrednja točka dnevnega reda seje, ki je odprta za javnost, pravzaprav so po besedah organizatorjev zainteresirani celo zaželeni v čimvečjem številu, bo ustanovitev koalicije v cilju priprave na spomladanske volitve.

Omenimo ob tem še akcijo območnega odbora SDZ za Škofjo Loko, ki je v delovne kolektive po občini razposlal posebna stališča do organizacije neodvisnih sindikatov.

V. B.

Jože Anderlič iz Celovca najugodnejši ponudnik

Najemna pogodba za visoški dvorec do marca

Škofja Loka, 3. decembra - Predsednik škofjeloške vlade Brane Mohorič je povedal, da bo preliminarna pogodba s predvidenim najemnikom Tavčarjevega dvorca na Visokem, Jožetom Anderličem iz Celovca, sklenjena do konca tega leta, do konca marca pa naj bi bil izdelan idejni projekt ureditve ter sklenjena najemna pogodba. Prihodnje leto naj bi bili v celoti izdelani projekti, ki jih je bodoči najemnik pripravljen dati v pregled tudi loškim strokovnim službam in izvršnemu svetu, medtem ko se same ureditve dvorca namerava lotiti letu 1991.

Tavčarjev dvorec in sosednji objekt, nekdanji hlevi, v katerem naj bi bila gostinska ponudba in nekaj sob, so na zunaj že popravljeni in zaščiteni pred nadaljnjim propadanjem. Manjka samo še vsebina, življenje, ki naj bi ga lepi "lupini" vdihnili bodoči najemnik.

V občinski hiši so dobili pet ponudb, na podlagi vprašalnika o nameravani dinamiki vlaganja in dejavnosti, ki so ga dobila tudi vsa škofjeloška podjetja, pa so prišli v "ožji izbor" trije ponudniki. Kasneje se jim je priključila še Gospodarska zbornica Slovenije, ki naj bi na Visokem imela center za usposabljanje vodilnih delavcev.

Vsem štirim ponudnikom sta župan Jože Albreht in izvršnik Brane Mohorič predstavila osnovne elemente zakupno-najemnega razmerja ter se natančneje pogovorila o predvideni dejavnosti posameznika, o zahtevah s škofjeloške strani in o hipoteki dvorca. Na osnovi teh pogovorov je od ponudbe odstopila Gospodarska zbornica Slovenije in Zveza združenj šoferjev in avtomehnikov Slovenije. Med preostalima dvema ponudnikoma so nato Ločani izbrali kot ugodnejšega Jožeta Anderliča iz Celovca.

H. Jelovčan

lubljska banka

GORENJSKA BANKA
FORMULA PRIHRANKA

OBRETNOSTNE MERE ZA DECEMBER

Revalorizacijska stopnja za DECEMBER znaša 42,4 %.

V Gorenjski banki vpogledna sredstva OBČANOV obrestujemo v višini 75 % mesečne revalorizacijske stopnje, kar pomeni 31,8 %.

Vpogledna sredstva GOSPODARSTVA obrestujemo v višini 60 % mesečne revalorizacijske stopnje.

Vpogledna sredstva NEGOSPODARSTVA obrestujemo v višini 35 % mesečne revalorizacijske stopnje.

Temeljna banka Gorenjske